לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ד', ט' בניסן תשמ"ז, 8 באפריל 1987 / שנה מ"ד מס' 13315 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

מפלגת השלטון במצרים תזכה בכ־80% מקולות הבוחרים

קהיר. — מפלגת השלטון המצרית, המפלגה הלאומית־דמוקרטית שבראשות הנשיא מובארק, עומדת לזכות בשבעים וחמישה עד שמונים אחוז מכלל קולות הבוחרים בבחירות שנערכו ביום ב' — על כך מוסרים עתוני קהיר בגליונות יום ד' שלהם, בהסתמכם על תוצאות ראשונות שהגיעו לידי המערכות.

לדברי העתונים תזכה במקום השני הקואליציה האיסלמית, המורכבת ממפלגת הפעולה הסוציאליסטית, מן הליבראלים ומן האחים המוסלמים. מפלגה זו תזכה ככל הנראה בחמישה עשר אחוז מקולות הבוחרים. מקום שלישי תתפוס מפלגת הניאו־וואפד הימנית־ליבראלית, שהיתה מפלגת האופוזיציה הראשית בפרלמנט היוצא. (ע"צ)

פרס לנציגים הסובייטים: חידוש היחסים יסלול הדרך לוועידה בי"ל

שני הנציגים הסובייטים הבכירים עימם נפגש פרס אמש ברומא — קארן ברוטנס ואלכסנדר זוטוב —— הבטיחו תשובה עוד היום

מאת סוכנות אי.פי. וכתבנו באיטליה אהרון ניר

רומא. — שר החוץ שמעון פרס אמר אמש לשני נציגים סובייטיים, כי מוסקווה חייבת לחדש את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל על מנת לסלול את הדרך לוועידה בינלאומית. הנושא נדון בפגישה של הוועדה לענייני המזרח התיכון של האינטרנציונל הסוציאליסטי, אשר פתחה אתמול בשני ימי דיונים ברומא.

הנוכחים בפגישה היו פרס, קארן ברוטנס, סגן ראש מחלקת המזרח התיכון בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ואלכסנדר זוטוב, יועץ לאותה מחלקה.

היתה זו פעם ראשונה שאישיות ישראלית בדרג כה בכיר דנה על נושא הוועידה הבינלאומית עם הסובייטים.

הבטיחו תשובה היום

„פרס לחץ חזק מאד לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין ישראל לבריה"מ", סיפר ח"כ עוזי ברעם אשר נכח בפגישה, לכתב אי.פי.

(המשך בעמוד 4)

רומא – פרס (מימין) משוחח עם הנציג הפלשתיני פאיז אבו־רחמה, בעוד שני הנציגים הסובייטים, ברוטנס וזוטוב, יושבים מימין. בפגישה שהיתה אמש במסגרת האינטרנציונל הסוציאליסטי במלון „שרתון" ברומא. (צילום: אי.פי.)

פסק דין תקדימי: זכות חיסיון לעתונאי על מקורותיו ● עמוד 4
משלחת של 300 חברי השומר־הצעיר יוצאת לפולין ● עמוד 3
[illegible] המליץ להעביר מנועי בית־שמש לסטף ורטהיימר ● עמוד 20

שולץ ביקש מירדן לבדוק שילוב סוריה בתהליך השלום

מרפי: חלה תזוזה בעמדת דמשק — ממשל רייגן יגביר פעילותו

מאת כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — מזכיר המדינה שולץ ביקש מראש ממשלת ירדן זייד ריפאי, לבדוק במהירות אפשרות שיתופה של סוריה בתהליך השלום במזרח התיכון. נודע כי סוריה מעוניינת למו"מ על הגולן ושולץ מודע לכך.

פקידים שמסרו זאת אישרו, שזו תזוזה מסויימת במדיניותה של ארה"ב באזור.

לראשונה מזה זמן רב מזכיר שולץ את סוריה כמועמדת להשתתפות במשא ומתן ודוברי מחלקת המדינה אף הפנו במיוחד את תשומת ליבם של העתונאים להתבטאות זו, וקשרו אותה עם הדברים שאמר אתמול סגנו של שולץ, ריצ'רד מרפי, כי נציג ארה"ב בדמשק יבדוק עם השלטונות הסוריים אפשרות הצטרפותם לתהליך השלום.

„מנוי וגמור עם ממשל רייגן לחתור לקראת הסכם שלום במזרח התיכון במהלך עשרים החודשים שנותרו לכהונת הממשל, ואין בדעתו לשמור על הסטטוס־קוו עד לכניסתו של נשיא חדש לתפקידו בינואר" — על כך הצהיר אתמול בוושינגטון ריצ'רד מרפי, עוזר לשר החוץ האמריקני, בהעידו בפני ועדה של בית הנבחרים האמריקני. „ישנו רצון להתקדם... מאז ומתמיד היתה זו בעיה של תיאום העמדות, אולם היסודות העיקריים אכן ישנם. לדברי ירדן, סוריה מבקשת לזוז קדימה".

מגלה גמישות

סוריה הגלה גמישות לגבי הרעיון של ועידת שלום בינלאומית על המזה"ת, הכריז אתמול בבריסל שר החוץ הבלגי ליאו טינדמנס.

טינדמנס, המייצג את ארצו כנשיא תורן של השוק האירופי המשותף, גם גילה אחרי שיחות שניהל כאן עם חוסיין מלך ירדן, כי קיבל רשות מ־12 מדינות השוק האירופי לשוחח עם הסוריה על מהלכי השלום, והוא רמז כי הוא עשוי לבקר במועד מאוחר יותר בדמשק. (ע"ר, ע"צ)

גאות כלכלית מסתמנת במשק

מנתונים שפורסמו בימים האחרונים מתברר כי חלה עלייה בתפוקה ובתעסוקה ● יבוא מוצרי השקעה גדל ב־40% ויבוא של תשומות לייצור גדל ב־30% – מדדים המצביעים על אווירה אופטימית בקרב היצרנים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

המשק נתון לגאות שלא היתה כדוגמתה זה כמה שנים — כך עולה מסידרת נתונים שהתפרסמו בימים האחרונים והמצביעים על גידול בתפוקה ובתעסוקה.

נתונים על היבוא שפורסמו אתמול על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מצביעים על כך שבשלושת החדשים האחרונים היתה עליה ניכרת ביבוא של מוצרי השקעה ותשומות לייצור. כן נרשמה עליה ניכרת ביבוא של מוצרי צריכה. גם בנתוני התעסוקה יש מגמה של עליה גדולה המצביעה על הרחבה בתפוקה.

גידול של 40% ביבוא

היבוא של מוצרי השקעה הגיע בשלושת החדשים הראשונים של השנה ל־500 מיליון דולר בהשוואה ל־360 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. עליה של כ־40 אחוז. היתה זו העליה הגדולה ביותר מזה כמה שנים ביבוא מוצרי השקעה. והדבר עשוי להצביע על גידול מחודש בהשקעה בציוד וייתכן שזהו סימן לציפיות אופטימיות במשק.

ביבוא של תשומות לייצור נרשמה עליה של 20 עד 30 אחוזים בכמעט כל הסעיפים, להוציא יבוא של נפט גלמי. בו חלה ירידה של 28 אחוזים בגלל מדיניות הממשלה.

גידול בתשומות הייצור

בסך־הכל הסתכם היבוא של תשומות לייצור ב־3.6 מיליארד דולר בשלושת החדשים הראשונים של השנה. בניגוד לציפיות קודמות לא חלה ירידה ביבוא מוצרי צריכה ובמיוחד ביבוא מוצרי צריכה בני־קיימא. בשלושת החדשים הראשונים של השנה נרשמה עליה של 59

(סוף בעמוד 2)

חשש שחברים נוספים בוועדת אבן עומדים לצאת לחו"ל

אתמול שב לארץ ח"כ מיכה חריש שיתגבר את שלושת חבריה – מתוך השבעה החברים בה – החוקרים את פרשת פולארד ● חריש טען בשובו: הייתי בשליחות חשובה שתוצאותיה ייוודעו בעוד שנה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ועדת המשנה למודיעין, החוקרת את פרשת פולארד, קיבלה אתמול חיזוק רציני עם שובו ארצה, ממסע ממושך במזרח הרחוק ובאוסטרליה, של ח"כ מיכה חריש (מערך). הוועדה סיימה לשמוע את הדרג המדיני ושומעת עדויות אחרונות של הדרג המבצעי.

„שליחות עלומה"

מיכה חריש טען אתמול כי נסיעתו הממושכת היתה הכרחית, וכי הציבור בארץ יוכל ללמוד את חשיבותה רק בעוד שנה. לדבריו, אם היה קוטע את הנסיעה (התלוותה אליו גם אשתו) היה נגרם נזק מדיני לישראל והיה נפגע מעמדה במספר מדינות ידידותיות. חריש הרגיש כי יצא לחו"ל לבקשת מ"מ רה"מ, וכי בימים הקרובים יישב ויקרא את דוחות ועדת החקירה כדי להשלים את העדויות הרבות שהפסיד.

שלושה נוספים בחו"ל

בוועדה ידעו אתמול לספר כי עד ליל־הסדר ישובו לארץ גם שלושה חברים אחרים השוהים בחו"ל — אבא אבן ואהוד אולמרט (עסקים), וד"ר יוסף בורג הנלווה למסע הנשיא לגרמניה. עם זאת מעריכים חוגים העוקבים אחרי הוועדה מקרוב כי חלק מהם, וכן שניים מתוך שלושה חברי הוועדה שנותרו בארץ (ד"ר בן־אלישר, שמחה דיניץ ודוד מגן) לא יעמדו בפני הפיתוי וייצאו לחו"ל מייד אחרי הפסח.

בינתיים התחילה הוועדה, בניווטו של יועצה אלוף (מיל) אהרון יריב, במיון החומר. מעריכים כי הוועדה תעבור לשלב הסקת המסקנות בעוד שבוע וחצי ותסיים את עבודתה בעוד כחודש. יו"ר הוועדה אבא אבן הבטיח כי לפחות חלק מהמסקנות יובאו לידיעת הציבור.

ועדות נסיעות

למי שאינו זוכר כבר, הרי עדיין פועלות שתי ועדות לבירור פרשת פולארד, והאחראים לה בישראל. האחת, הוקמה ביוזמת יו"ר ועדת חוץ ובטחון של הכנסת – היא ועדת המשנה לשירותים החשאיים, והשניה, ועדת בירור בראשותו של עו"ד רוטנשטרייך, אשר מונתה על־ידי הממשלה. לכל מי שדרש הקמת ועדת חקירה ממלכתית בראשות שופט עליון, נאמר, כי הוועדות שהוקמו יעילות יותר, ויפעלו במהירות מירבית. ובכן, אחד משני חברי ועדת הבירור נעדר כמעט עשרה ימים – לאחר שיצא בעסקיו הפרטיים לחו"ל. אשר לוועדה השניה, הרי ראשה ח"כ אבא אבן, ועוד כמה מחבריה, אף הם נמצאים בחו"ל. רשמית נטען, כי הוועדה ממשיכה בישיבותיה בהרכבה המצומצם. מבלי לדבר על הזלזול בעבודתה של הוועדה, דיי רק פתי יאמין, כי היעדרויות האלה יאפשרו לוועדה זו להסיק מסקנות אמינות. הטענה כאילו הנעדרים יוכלו לעיין בפרוטוקולים של הישיבות אינה רצינית, שהרי נוכחותם של כל חברי הוועדה דרושה לא רק לשמיעת העדויות, אלא גם להצגת השאלות למי שמופיע בפניה. דוגמה בולטת לרצינות העבודה של הוועדה הזאת משמש ח"כ מיכה חריש, שרק אתמול הגיע ארצה אחרי מסע במזרח הרחוק, ולא השתתף אפילו בישיבה אחת. לטענתו הוא „יעיין בפרוטוקולים" ו„יתגבר על הפיגור". על פי שיטה זו אפשר היה להזמין לוועדה את כל העדים הנחקרים, ולהסתפק בקריאתם. עם ראשית עבודתה של ועדת אבן הובטח, כי זו פועלת במלוא המרץ, מתוך מסירות נפש וכי היא כמעט מתקרבת לגיבוש מסקנותיה. נדמה, כי על פי השיטה הנהוגה בוועדה אפשר היה להכניס את כל העדויות למחשב ולקבל ממנו את התוצאות.

אשר לוועדת בירור: שאת הסתייגויותינו ממנה לא הסתרנו. הרי עתה קיבלנו חיזוק נוסף להגדרתה כ„וועדה מטעם". אתמול נמסר, כי ראש הממשלה יצחק שמיר יופיע בפני הוועדה, אך הוא לא יגיע אליה, אלא הוועדה „תתייצב בלשכתו כדי לראיין אותו(!)". לפחות על פי חשיבות כל הדרג המיניסטריאלי, לרבות ראש הממשלה, חייב להיחקר על מידת אחריותו לפרשת פולארד. הוועדה המטריחה את עצמה אל שמיר (ולמה שלא תבוא לשכונותיהם או דירותיהם של העדים האחרים) קובעת מראש, בטרם שמעה את דברי שמיר, את מעמדו כמי שכאילו אינו מעורב בפרשה. יש להניח, כי ועדת חקירה ממלכתית לא היתה מעלה על הדעת ללכת ללשכת הנחקר, ולא היתה מגדירה את החקירה „ראיון".

על פי קצב העבודה שלהן – אלה הן יותר ועדות נסיעה מאשר ועדות חקירה, ואילו על פי הנהלים אלה הן ועדות מריחות, ולא ועדות המסוגלות להגיע לחקר האמת, או להסקת מסקנות אמינות.

הוחלט על הקמת חברת־גג לסולל־בונה ושיכון־עובדים

חברת העובדים תגייס 25 מיליון דולר למימון פיטורי 1500 עובדים מסו"ב

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

הוועדה המנהלת של חברת העובדים החליטה אתמול ברוב קולות להקים חברת לניהול ואחזקות שתשמש חברת־גג לסולל־בונה ושיכון עובדים.

יו"ר מועצת המנהלים של חברת־הגג יהיה רפי אדרי והמנכ"ל שלה - אהוד שלו.

ההחלטה התקבלה לאחר שמנכ"ל חברת העובדים, שמעון רביד, ומנהל המחלקה הכלכלית, מרדכי וייסברוד, השלימו את הכנת עקרונות היסוד של החברה החדשה.

במסגרת חברת־הגג יפעלו שלוש חברות־בנות: סולל־בונה — ישראל, סולל־בונה — חו"ל ושיכון עובדים.

החברה להשקעות של סולל־בונה תעבור לשיכון עובדים, ובכך תשלוט שיכון עובדים בכל נושא היזמה, ואילו סולל־בונה תתרכז אך ורק בעבודות ביצוע. חברת־הגג תהיה אחראית למדיניות הפיננסית, לבקרה ולנושאי כוח־אדם.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול אמר מנכ"ל חברת העובדים, דני רוזליו, כי שלוש החברות יפעלו כחברות עסקיות לכל דבר וחברת־הגג תפעל מעליהן כחברת אחזקות.

יו"ר מועצת המנהלים של שיכון עובדים, רפי אדרי, חזר והדגיש פעמים רבות: „לא הוצע ולא הוחלט על מיזוג או על שילוב בין סולל בונה ושיכון עובדים".

הבראת החברה

בינתיים יימשך תהליך ההבראה של סולל בונה וחברת העובדים התחייבה לגייס 25 מיליון דולר כדי לממן את פיטוריהם של 1500 עובדים נוספים מסולל־בונה תוך חצי שנה.

רוזליו אמר, כי המשך הבראת החברה תלוי בהסכמת שני הבנקים הגדולים להמשיך את התוכנית חמש שנים ובכך שלא יהיו בסולל בונה חריגות שכר.

שמעון רביד אמר, כי ב־1987 צופים שסולל־בונה תגיע לאיזון תפעולי ומשנה הבאה צפויות בחברה יתרות תפעוליות.

מנכ"ל סולל בונה, אהוד שלו, אמר, כי ברבעון הראשון של 87' התקבלו עבודות בהיקף של כ־70 מיליון דולר.

לדבריו, עד כה פרשו מהחברה 1600 עובדים, נמכרו נכסים בכ־120 מיליון דולר והומרו הלוואות קצרות טווח בהיקף 170 מיליון דולר להלוואות לטווח ארוך.

שני משרדי רואי חשבון גדולים, שמבקרים את תוכנית ההבראה של סולל־בונה, עתידים להחליט בקרוב אם התוכנית בתוקף והיא תועבר לבנקים הגדולים המעורבים בתוכנית.

יו"ר מועצת המנהלים של שיכון עובדים, רפי אדרי, שעתיד להיות יו"ר חברת הגג החדשה, אמר, כי שיכון עובדים איננה מתכוונת להתקשר רק עם סולל בונה, והיא תעשה זאת רק אם תהיה לכך הצדקה כלכלית.

הוא הבטיח, שיבוצעו שינויים בניהול החברות, יבוטלו כפילויות ויקוצר תהליך קבלת ההחלטות.

משך ראשון

אצל איינשטיין

ב"הבימרתף" מציג מישא אשרוב מחזה־יחיד מאת הסופר הקנדי גבריאל עמנואל ובבימויו של הקפרני, הדואג גם לפרטים הקטנים של האורח ריס ושניהם עולים חרשים: „איינשטיין".

זהו, בעצם, אוסף אנקדוטות משעשעות ולעיתים מבריקות, על ממציא רעיון היחסות שבקיומנו, הכולל הסברים־על־רגל־אחת של תורתו של הפרופסור היהודי, חובב הנגינה בכנור, המתנגד „באופן עקרוני" לגרוב גרביים לרגליו. (איינשטיין אפילו ביקר בבית הלבן ללא גרביים לרגליו, וכדי לעשות מעשה כזה, נחוץ באמת להיות גאון...) ואנחנו כאילו מוזמנים לבקר בביתו, ביום הולדתו ה־70, ומישא אשרוב מגיש את הטקסטים שלו ברוגע נעים, בנינוחות אינטימית אמיתית, כפי שמגישים קפה ועוגה לאורחים.

רק הגלישה למבטא ייקי, הבא ונעלם בצורה די מקרית, וכמה פסוקים (בלתי נחוצים לגופו של דבר, בגרמנית, המושמעים בשגיאות צורמות) מפריעים לאמינות הכללית.

מזמן לא ראיתי בימוי עדין ואירוני כזה של ריס, והמחזאי יודע את מלאכתו, והשניים יהוו בוודאי תגבורת מועילה לתיאטרון שלנו. אבל מוטב היה לסיים את המחזה בהליכתו של איינשטיין אל החגיגה לכבודו, שהוא בעצם סולד ממנה, ולא להחזירו לבימה למען סיום „אריאולוגי". בו עליו להודות, שגם הוא, כעמיתיו המדענים הגרמניים, נרתם למאמץ המלחמתי, ומאפשר, בעצם, את ייצור פצצת האטום — הוא שדגל כל חייו בהומניזם ובפציפיזם.

גיורא מנור

הערב נפתחת הוועידה ה־10 של הסתדרות המהנדסים

מאת כתבנו לענייני עבודה

במעמד מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד תיפתח הערב הוועידה העשירית של הסתדרות המהנדסים, במלון מרינה בבת־ים. בוועידה משתתפים 341 צירים והיא אמורה לבחור את המרכז, המזכ"ל וסגנו.

הוועידה תהיה קצרה בהשוואה לוועידות קודמות ותימשך יממה אחת במהלכה יתקיימו דיונים ביחסים המיוחדים עם ההסתדרות, ובמבנה השכר בסקטור הציבורי. דיון מיוחד יוקדש למבנה האגף לאיגוד מקצועי וכן ידונו הנציגים בדרכה של לישכת האינג'נרים והארכיטקטים, ובמעורבות מפלגות באיגוד המקצועי. בטקס הפתיחה ייצגו את הממשלה השרים בלי חיק יגאל הורוביץ ויצחק מודעי.

מזכ"ל הסתדרות המהנדסים יצחק רז מסר אמש, כי ועידה זאת היא ראשונה בסידרה של ועידות ומושבים לבחינת המשך הדרך של אירגון זה.

בבחירות הפנימיות שנערכו זה לא כבר זכתה הסיעה השלטת ש.ח.ר ב־80.2 אחוזים. ר.מ.י (סיעה משותפת למפ"ם ולר"צ) ב־11.66 אחוז, הסיעה הדתית ב־5.56 אחוז וסיעת חר"ש ב־2.2 אחוז.

עובדי משרד החוץ מתנגדים למינוי סביר לציר

מאת כתבנו המדיני בירושלים

ועד עובדי משרד החוץ שוקל לפנות לערכאות בעניין מינויו של מנהל לשכת שר החוץ, אורי סביר, לציר. הוועד טוען כי דרגה זו ניתנת לעובדים לאחר 20 שנות עבודה, וכי ועדת המינויים חרגה כאשר „הקפיצה" את סביר ב־3 דרגות. דרג ציר הוא השני במעלה לאחר שגריר. כיוון שהדרגה ניתנה לסביר בוועדת המינויים התחתונה, יתקיים היום דיון חוזר בוועדה העליונה, אך גם שם צפוי רוב להצעת המנכ"ל אברהם טמיר להעניק לסביר את הדרגה הבכירה.

טמיר טוען, כי מתן הדרגה מותנה בקבלת תקן מיוחד מנציבות שירות המדינה, אשר ישלל מסביר אם וכאשר יחדל לשמש מנהל לשכת השר.

לדבריו, יש תקדים למתן מינוי כזה למנהל הלשכה, והוא מזכיר את מינויו של אליקים רובינשטיין בעת ששימש מנהל לשכתו של משה דיין, לסגן מנהל כללי למשרד החוץ.

בוטלו העיצומים ב„טפחות"; מו"מ על השכר יימשך

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

אתמול נפתחו כל משרדי בנק טפחות, לאחר שעובדי הבנק הסכימו לבטל את העיצומים. במקביל קיבלו העובדים את המשכורת האחרונה שעוכבה מתחילת החודש והובטח להם המשך המגעים על הסכם שכר חדש.

ההסכמה שאיפשרה את פתיחת הבנק הושגה בתיווכה של ההסתדרות, והנהלת טפחות אף הציעה לעובדים הסכם פשרה שבמסגרתו ישולמו להם תוספות שכר בשיעור כולל של 5.5 אחוזים, בנוסף ל־7 אחוזים שקיבלו באוקטובר 86.

העובדים עדיין לא הגיבו על ההצעה האחרונה של ההנהלה ובמשאל שערכו אתמול אחה"צ הוחלט לתת גיבוי מלא לוועד העובדים להמשיך ולנהל את המאבק.

מהנהלת טפחות נמסר אמש, כי הבנק שוקל להנהיג תוכנית פרישה מרצון עם פיצויים מוגדלים, במתכונת דומה לזו שהנהיג בנק דיסקונט, ונושא זה יידון עם העובדים לאחר שיוסכם הסכם השכר.

קורצ'נוי וספילמן ניצחו בתחרות השחמט בבאר־שבע

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

רבי האמנים ויקטור קורצ'נוי משווייץ ואלוף אנגליה בשחמט יונתן ספילמן, סיימו במקום ראשון שני במשותף, בתחרות הבינלאומית בשחמט שנערכה במשך כשבועיים בבאר שבע.

ויקטור קורצ'נוי שזכה בניצחונות בשני הסיבובים האחרונים, הדביק את ספילמן שהוליך כל העת בראש וסיים בתיקו בשני משחקיו האחרונים.

הדירוג הסופי בתחרות הוא: קורצ'נוי וספילמן 8.5 כל אחד, דימיטרי גורביץ מארה"ב 6.5, אלון גרינפלד מישראל, ויליאם ווטסון וג'ון ארנאסון 6 כל אחד, אלוף ישראל בשחמט נתן בירנבוים ומייקל רוד מארה"ב 5.5 כל אחד, גדי רכלים מבאר שבע 5, אלוף הונגריה בשחמט איון פאראגו 4, ריני קויף מהולנד 2.5, אליהו שוידלר.

היום תיפתח במרכז ביכורי העיתים בתל אביב, תחרות בינלאומית בהשתתפות 12 מתחרים בהם שניים אורחים מהולנד, שניים ממערב גרמניה ואחד מאנגליה ושבעה מתחרים מישראל, בהם אלוף ישראל בשחמט נתן בירנבוים. התחרות תימשך שבועיים.

100 אלף ספרים ביריד הבינלאומי שנפתח בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

יריד הספרים הבינלאומי ה־13 נפתח אמש בירושלים במעמד ראש הממשלה יצחק שמיר, שרים, ח"כים, סגל דיפלומטי, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, אישי ציבור וכ־2000 מוזמנים, ביניהם מו"לים מחו"ל ומישראל.

היריד יציין השנה מלאות 20 שנה לאיחוד ירושלים ובמסגרת זו תוצג תערוכה ובה 500 ספרים בנושא ירושלים מימי הביניים ועד ימינו. בין הספרים העתיקים בולט כתב־יד מראשית המאה ה־19, מאוסף משפחת רוטשילד, המרהיב עין ביופיו.

בדוכני התצוגה שב„בנייני האומה", האכסניה הקבועה של היריד, מוצגים כמאה אלף ספרים שהביאו עימם מו"לים מ־36 מדינות. החלק „המקומי" מהווה כשליש מהמציגים. נוסף לספרים מופיעה ביריד גם תצוגת פסלים דמויי ספרים מאבן ומשיש פרי יצירתם של זוג אמנים מגרמניה.

במהלך שבוע היריד יתקיים כינוס בינלאומי לעידוד הקריאה. יהיו אירועים מיוחדים לילדים ונוער וביום ה' יוענק פרס ירושלים לסופר הדרום אפריקני ג'ון קוטזי. קוטזי בן ה־47 הוא לבן עור בעל תואר דוקטור לספרות והוא נמנה עם סגל המרצים של אוניברסיטת קייפטאון בדרום אפריקה. הוא נבחר להיות חתן הפרס בשל התנגדותו החריפה להפרדת גזעים, לאלימות ולדיכוי לכל צורותיהם.

היריד יימשך שישה ימים ויהיה פתוח לקהל הרחב בערבים, ואילו בשעות היום יוחד לפגישות בין המוציאים לאור לבין עצמם, שיחתמו בוודאי על עיסקות רבות, כפי שהיה בירידים קודמים.

דחיית הפתרון לבעיית המושבים תגדיל חובם ב־30 מיליון ש"ח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

דחיית הפיתרון לבעיית המושבים עד לאחר פסח תגדיל את חובם בכ־30 מיליון שקל. כך אמרו אתמול נציגי כל תנועות המושבים במסיבת עיתונאים שהתקיימה בירושלים.

ארבעה נציגים של התנועות אמרו אתמול, שאם האוצר יצליח לדחות את ההכרעה על המלצות וועדת רביד בכל הקשור לחובות המושבים, יהיה קשה יותר ליישם המלצות אלה. הם אמרו, שכל יום שעובר בלי הכרעה מוסיף כמיליון שקל לחובות המושבים.

במסיבת העיתונאים שהשתתפו גדליה גל, מזכיר תנועת המושבים, מוקה כהן, מזכיר משקי חרות, חיים נדיבי, מזכיר משקי הפועל המזרחי, ומוטי דלג'ו, מזכיר האיחוד החקלאי. הם אמרו, כי אם האוצר והכנסת לא יאשרו את ההסדר לאלתר צפוייה התמוטטות מושבים.

נציגי המושבים טענו, שמחצית מהחוב של המושבים, המגיע לכמיליארד שקל, נבע משיעורי הריבית הגבוהים ששררו במשק. לטענתם, לממשלה לא היה די כוח לסגור את ברז התקציב ולכן היא העדיפה לסגור את ברז האשראי למשק היצרני.

נציגי המושבים הודו, כי היו השקעות סרק וכן כשלונות שונים אך אמרו, שהדבר יתוקן בעתיד כאשר תוגבל הערבות ההדדית וארגוני הקניות יצמצמו לאספקת תרומות תקלאיות למושבניקים. הערבות בין מושב למישנהו תבוטל והאשראי הצרכני יקוצץ.

ראשי התנועות הדגישו, כי הנטל אשר יקחו על עצמם המתיישבים יהיה אדיר. בכמה מקרים יצטרכו מושבניקים לשאת בחוב של אירגוני הקניות וכ־30 מושבים יתפרקו.

שרון: מתכננים הסבת חלק מהייצור הבטחוני לאזרחי

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

במשרד־הבטחון ובמשרד־המסחר־והתעשייה הוכנה תוכנית שתביא להסבת חלק מהייצור הבטחוני המיוצר היום בארץ לייצור אזרחי. כך גילה אתמול שר המסחר והתעשייה אריאל שרון, בעת שקיבל אזרחות כבוד של העיירה יוקנעם.

השר אריאל שרון אמר, כי התעשייה הצבאית הישראלית גדולה מצרכיה של המדינה וכעת בשל הקיצוץ בתקציב הבטחון ובשל הקשיים ביצוא נשק למדינות זרות מורגש גודלה של התעשיה זו וקיים כורח להסב חלק מתעשייה זו לייצור חלופי. „בגלל האמברגו של ארה"ב עם קום המדינה ובגלל האמברגו הצרפתי ב־67' נאלצנו לפתח את התעשיה הצבאית מעבר לצרכינו" אמר השר שרון. הוא מסר כי מנכ"לי שני המשרדים יעמדו בראש צוות להגשמת התוכנית.

את פני השר שרון ברכו התאומים אריק ושרון בוסי שנולדו לאחר מלחמת־יום־הכיפורים ושהשר אריאל שרון היה נוכח בברית המילה שלהם. יחד אתם ניגנה בפסנתר אף בוקוזה סונטה מאת בטהובן.

ראש המועצה המקומית של יוקנעם אילן גבריאלי ביקש מהשר להעלות את בקשת העיירה להכריז עליה כעל איזור פיתוח א' למען תוכל לעמוד במעמסה ולמען תוכל להשיג מקומות עבודה נוספים לאנשיה. השר שרון הבטיח להפנות דרך ולהעתר לבקשת אנשי המועצה.

ח"כ גרוסמן יוזמת דיון דחוף במאבק הסטודנטים ואלימות המשטרה כלפיהם

6 סטודנטים נעצרו אמש בהפגנה מול ביתו של שר־האוצר

יו"ר סיעת מפ"ם, ח"כ חייקה גרוסמן, יוזמת לכנס ישיבה מיוחדת של הכנסת בנושא מאבק הסטודנטים ואלימות המשטרה נגדם.

ח"כ אמירה סרטני (מפ"ם) הוקיעה אתמול את התנהגות המשטרה בהפגנות הסטודנטים בירושלים ואת השימוש באלות ובזרנוקי מים שגרם לפציעת סטודנטים.

מעצרים בהפגנה בירושלים

שישה סטודנטים נעצרו אמש בעת שהפגינו מול ביתו של שר־האוצר בירושלים.

סמוך לשעה 6 בערב התאספו למעלה מ־100 סטודנטים מול ביתו של השר ניסים בשכונת טאלביה למשמרת מחאה. הסטודנטים סבורים, כי בשל עמדתו של השר ניסים מתעכבת ההכרעה בענין שכר הלימוד באוניברסיטאות.

על־פי הסיכום עם המשטרה מדובר היה במשמרת מחאה בלבד והמשטרה לא התירה לקיים במקום הפגנה.

לטענת המשטרה חרגו הסטודנטים מתנאי הרשיון בכך שהפעילו רמקול, שרקו במשרוקיות ואף הבעירו צמיג. הסטודנטים גם החלו לצעוד ברחובות הסמוכים לביתו של שר האוצר ושיבשו את התנועה.

ראשי הסטודנטים התבקשו על ידי המשטרה לחזור חזרה למקום ההפגנה ולקיים אותה על פי תנאי הרשיון אולם הללו הודיעו כי אינם שולטים במצב.

בעקבות זאת הודיע קצין משטרה כי ההפגנה אינה חוקית, ולאחר מכן פיזרה המשטרה את הסטודנטים תוך שימוש מועט בגז מדמיע.

במהלך פיזור ההפגנה נעצרו 6 סטודנטים. (עתים)

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: מעונן חלקית עד בהיר עם עלייה קלה בטמפרטורות.

הטמפרטורות: ירושלים 7 — 16, רמת־הגולן 8 — 20, צפת 7 — 18, חיפה 10 — 22, טבריה 11 — 23, עפולה 9 — 23, תל־אביב 12 — 20, לוד 10 — 21, יריחו 10 — 28, עזה 12 — 29, באר־שבע 9 — 21, אילת 14 — 28. (עתים)

בסיור בשני בתי־כנסת בטולדו סיים פרס את ביקורו בספרד

מאת ינון שנקר, שליחנו המיוחד

מדריד. — שר החוץ שמעון פרס ביטל תוכנית לקיים פגישות בלונדון בסוף השבוע מ"חוסר זמן". פרס, שיצא את מדריד אמש, ביקר בשעות הבוקר בעיר טולדו, הנחשבת למעוז התרבות היהודית לפני גרוש ספרד. הוא סייר בשני בתי־הכנסת העתי־קים, נפגש עם ראש העיר ועם ראש ממשלת חבל קסטיליה. פרס אמר למארחיו הספרדים במשרד החוץ, כי לדעתו סוריה לא תשתתף בוועידת שלום בינלאומית אך תתיר לירדן להשתתף בועידה כזו.

סוריה נחלשה

שר החוץ הספרדי העריך באוזני פרס את דעותיהם של שרי החוץ האירופים, כפי שבאו לידי ביטוי בבריסל בתחילת השבוע, ולפיהם סוריה נחלשה באחרונה, והדבר עשוי למתנה ולהביאה אל שולחן הדיונים. לאור העובדה שמזכ"ל האו"ם מתחיל לגלות התעניינות בוועי־דה הבינלאומית, ולאור אפשרות של התקרבות בין ברית המוע־צות לישראל — מעריכים שרי החוץ האירופיים, כי אכן יש סיכוי לוועידה בינלאומית במזרח התיכון.

פרס הדגיש, כי לאירופה תפקיד חשוב ביותר כיום בנושא הוועידה הבינלאומית ותהליכי השלום, בעיקר נוכח העובדה, שלאירופה השפעה על ברית ה־מועצה בהיותה במרכז המחשבה המדינית הסובייטית כיום.

חגיגות גילוי אמריקה

לפרס הובטח בשיחותיו בספ־רד, כי ישראל והיהודים ישולבו בחגיגות הגדולות לציון 500 שנה לגילוי אמריקה, שיתקיימו ב־1992, וועדה מיוחדת הוקמה כדי למצוא דרכים לציון במס־גרת החגיגות את תרומת יהדות ספרד לתרבות הספרדית.

ישראל הוזמנה כבר להשתתף ביריד "אקספו" 92, שיתקיים בספרד, ואשר בו יהיה לצד הביתן הישראלי גם ביתן יהודי נפרד.

בעוד שבועות ספורים יגיע לישראל ראש חבל קטלוניה, ג'ורדי פוג'ול שברצלונה היא בירתו — וזאת במסגרת שבועיים של ארועים בתל אביב לציון הקשר המיוחד של חבל קטלוניה עם ישראל.

המשכים

גאות כלכלית (סוף מעמוד ראשון)

אחוז ביבוא מוצרי צריכה והם הגיעו לכ־320 מיליון דולר לעומת 200 מיליון בתקופה המקבילה אשתקד.

עלייה של כ־10% בפעילות

פקידים במשרד האוצר אמרו אתמול לכתבנו שעל פי נתונים של מס־ערך־מוסף נראה שהפעילות במשק גבוהה בכ־10 אחוזים בחדשים ינואר־מארס לעומת מה שהיתה בתקופה המקבילה אשתקד. נתוני שירות התעסוקה שפורסמה אתמול גם הם מצביעים על כך שיש הרחבה בפעילות. שירות התעסוקה מסר שבחודש מארס היו 34,200 מחפשי עבודה לעומת 36,300 חודש קודם לכן. הממוצע בשנת 86 היתה מעל 42 אלף.

ביקוש לעובדים

סקר של חברת מנפאואר, שתוצ־אותיו פורסמו אתמול, הראה שב־חודש מארס חלה עליה של כ־22 אחוזים בביקוש לעובדים באמצעות מודעות דרושים המתפרסמות בעתו־נים הגדולים. במארס הוצעו 24,300 משרות לעומת 20 מאלף בפברואר.

חייל צד"ל נהרג ממטען

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חייל צד"ל נהרג אתמול מצפון לרצועת הבטחון בהתפוצצות מטען חומר נפץ. המקרה אירע סמוך לכפר פלוס, כאשר כוח של חיילי צד"ל, המוצבים בעיירה ג'זין, ערך סיור באיזור הכפר. באחד מפיתולי הדרך התפוצץ מטען חומר נפץ, שהונח על דרך עפר. כתוצאה מכך נפצע אחד מחיילי הסיור באורח קשה, ומאוחר יותר נפטר בבית־החולים מפצעיו.

נציגות מפ"ם באינטרנציונל

האינטרנציונל הסוציאליסטי הפותח היום את דיוניו עוסק בנושאי שלום, דמוקרטיה וזכויות האדם באגן הים התיכון, הוועדה למזה"ת שבה חברה ישראל (מפ"ם), תעסוק ביוזמת מפ"ם במאבק נגד הצהרת האו"ם המשווה את הציונות עם הגזענות. הוועדה תתבע מן האינטרנציונל לפנות לאומות המאוחדות על מנת לשנות את ההצהרה האומללה.

את מפ"ם מייצגים במועצת האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא אריה יפת, נעמי ריפתין ואריה שפיר. (עש"ת)

שמיר: מפריזים בחשיבות שיחותיו של פרס בחו"ל

מאת ירון זליג, כתב "על המשמר"

ראש־הממשלה, יצחק שמיר, אינו מתכוון ליזום דיון בממשלה בנושא הוועידה הבי"ל. במסיבת עיתונאים שקיים אתמול בת"א, בה ביקר כאורח העיר, אמר שמיר כי אין בכוונתו לעשות כן מאחר שברור לו כי בהרכבה הנוכחי של הממשלה אין כל אפשרות להגיע לידי הכרעה בנושא זה.

"אני לא אזום דיון בממשלה, אך אם מר פרס מעוניין בכך, הוא יכול להביא את הנושא לפני הממשלה" אמר שמיר. הוא הוסיף כי להערכתו קיימת הפרזה גדולה בכל הצגת נסיעתו של פרס לספרד והדגיש כי ספרד אינה גורם בנושא הוועידה הבי"ל, ולא זה הנושא החשוב במסעו של פרס.

הוא שב ומתח ביקורת על שמעון פרס באומרו כי לו היה הוא במקומו של פרס לא היה דן בנושא ועידה בי"ל בטרם התקבלה בנושא זה החלטה בממשלה. "זו שאיפה סובייטית, תוכנית סובייטית מלפני עשר שנים וזו דרישת מדינות ערב הבטוחות שהוועידה תשרת אותן ותפגע בנו". אמר שמיר. הוא הוסיף כי ישוחח על הנושא עם שמעון פרס לכשישוב לישראל. עם זאת אמר שמיר כי הוא מתייחס בחיוב ובברכה לכל קיום קשרים נוספים עם בריה"מ "אנחנו מעוניינים בקשרים עם בריה"מ מאחר שהמצב הקיים אינו נורמלי. נגרם לנו עוול ביחסה של בריה"מ שאינה מקיימת יחסים נורמלים עם ישראל מאז 67' בעוד היא מקיימת יחסים כאלה עם מדינות אחרות שאיתן אינה נמצאת בתמימות דעים".

וייצמן: שמיר מפחד מהשלום — לכן צריך ללכת לבחירות

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

"הממשלה אינה מתפקדת על כן יש מקום לפרקה, ללכת לבחירות ולשאול את דעתו של העם לאיזו ממשלה הוא רוצה שתוביל אותו" דברים אלה אמר אתמול השר עזר וייצמן בפגישה עם פעילי מפלגת העבודה הערביים שהתקיימה בבית ההבראה שפרינצק שבכנרת. לדעת וייצמן קיימים פערים כל כך גדולים בתפיסת הדרך לקראת קידום השלום, כשראש־הממשלה יצחק שמיר אינו רק מתנגד לוועידה בינלאומית, אלא מפחד מהשלום.

וייצמן, שירה את הירייה הראשונה במערכת הבחירות, אמר שכולם התחילו לרוץ אחרי האזרחים הערבים ולחלק להם שוקולד. לדעת וייצמן הבוחר הערבי יכול לקבוע את השלום יקודם, ח"כ עבדל והב דראושה אמר שהגיע הזמן למנות שר לענייני השלום, והשר המתאים לכך הוא וייצמן.

ספר על מחנות הכפייה פורסם לראשונה בבריה"מ

מוסקווה. — ירחון סובייטי פירסם לראשונה את "סיפורי קולימה" מאת ווארלאם שא־לאמוב, ספר שזכה לתשבחות במערב, ומתאר את הגיהינום של מחנות העבודה של סטאלין.

פרסום זה בירחון "דרוז'בה נארודוב" (ידידות העמים), עלידי עורכו החדש, סרגיי בארוג'דין, הוא הדוגמה האחרונה לרוח הליברלי־זציה החדשה בכתובה הספרותית בברית המועצות, מאז עלותו לשלטון של גורבאצ'וב.

בחודש שעבר פרסם כתב העת "אוקטובר" את אחת היצירות המרגי־שות ביותר של השירה הרוסית, "רקוויאם" מאת אנה אחמטובה, על סבלה של האמהות בימי הטרור הגדול של סטאלין, יצירה שהיתה אסורה עד אז, ואילו השבועון "אוגוניוק" פרסם מהמהדורתו האח־רונה את החלק הראשון של "יומן אפריקה", אותו חיבר בעלה הראשון של אחמטובה, ניקולאי גומילב, שהוצא להורג ב־1921 לאחר שהואשם בקשירת קשר נגד השלטון. (ע"צ)

● בקריאה לראש הממשלה ולשר הקליטה לדאוג מיד לפיתוח ענף התעשיה באשקלון ולהכיר בה כעיר תעשיה לכל האיזור — יצאו במשותף ראש עיריית אשקלון ויו"ר התאחדות בעלי התעשייה בישראל.

"המיליונים החסרים לבריאות הולכים לכיסי העשירון העליון"

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"150 מיליון השקלים שישלשלו לכיסם 17,500 אנשים מהעשירון העליון בעקבות הרפורמה במס היו יכולים לפתור הן את בעיות הבריאות, והן את בעיות החינוך במדינה", כך אמרה אתמול שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזנינו שהייתה אורחת עיריית חיפה.

השרה תקפה בחריפות את הרפורמה במס והזהירה כי באם לא יועברו למערכת הבריאות בארץ, 35 מיליון שקלים לאלתר, נהיה צפויים למשבר נוסף וממושך במערכת הבריאות. השרה שושנה ארבלי־אלמוזנינו הודיעה, כי תמנה את פרופ' טריינין ממכון וייצמן לעמוד בראש ועדה שתבדוק את המצב במערכת הבריאות. ואת הדרכים לשיפורו כשהכוונה לדבריה, להפוך את המשרד מנותן שרות למשרד הקובע מדיניות.

השרה גם הודיעה אתמול, כי עניינו של ביה"ח רוטשילד בחיפה שהעבודות באגף החדש שלו הופסקו, עומד להתברר בקרוב. ככל הנראה, יוצא תוך זמן קצר מכרז חדש להשלמת הבנין.

בתו של ג'ימי קרטר הפגינה נגד רייגן

מאת דליה רפאל, כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — איימי קרטר, בתו של ג'ימי קרטר הנשיא הקודם של ארה"ב, עמדה אתמול למשפט במדינת מסצ'וסטס.

איימי, כיום בת 19 ולומדת באוניברסיטת בראון, נשפטה על השתתפותה בהפגנה נגד פעולות הגיוס שמנהלת ה־CIA באוניברסיטת מסצ'וסטס.

בהפגנה השתרעה איימי על הכביש, על מנת למנוע את מעבר מכוניות המשטרה.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מחיר

ישעיהו יריב, בעל גלריה 'גורדון'

ככל שצייר טוב יותר — כך קשה יותר לזייף אותו

מה מידת התחכום של זיופי תמונותיהם של ציירים ישראליים שהתגלו לאחרונה?

מידת התחכום היא בדרגה הכי נמוכה שיש. כל הזיופים שראיתי במשך השנים היו כאלה, שכל מומחה היה צריך לראות מיד, שיש כאן משהו תמוה. כך שמי שרומו הם אנשים נטולי ידע ואבחנה מספיקים. אי אפשר היה לרמות שום בעל גלריה מומחה או אספן אמנות רציני.

חלק מהזיופים נמצאו בגלריות.

אני לא יודע אילו גלריות. יש הרבה גלריות בארץ וחלקן הן תת־רמה. על כל פנים, הלקח של כל הסיפור הוא, שצריך להקפיד לרכוש תמונות בגלריות אמינות, או מאספנים פרטיים אמינים ולא לקנות "מציאות" בתצוגות המוצגות בבתים פרטיים, או על סמך מודעה בעתון.

והיה והזייפנים שיעשו בעתיד יהיו מתוחכמים יותר?

אז תתעורר בעיה גם לגבי בעלי הגלריות. אבל ככל שצייר טוב יותר — קשה יותר לזייף אותו. אינך יכול לזייף קו של צייר גדול, או את דרך הנחת הצבע שלו, בלא שיהיה לך כשרון וזה כמעט לזה של הצייר.

אם כך, למה לצייר מוכשר לזייף תמונות?

זו שאלה פילוסופית. ישנם ציירים מוכשרים, שאין להם מה לומר. ומאחר וגם האמירה היא חלק מהאיכות האמנותית, הרי ששני הדברים אינם מצויים תמיד בד בבד.

האם נכון שקל יותר לזייף ציורים חדשים, מאשר עתיקים?

כשמדובר בזיהוי החמרים בהם צויירה התמונה, ניתן לבדוק את הזמן המדוייק בו צויירה התמונה עלידי הפצצת נויטרונים. פחמן 14 וכדו'. בעוד שכשמדובר בציור שצוייר בעשר השנים האחרונות — אין שום דרך לעשות זאת חוץ משימוש בידע, במומחיות ובטביעת עין או לפנות לבר־סמכא. אסתר רובין, למשל, נחשבת כבר סמכא לגבי ציוריו של רובין. אני נחשב כבר סמכא לגבי זריצקי ואורי ליפשיץ. וישנם מומחים נוספים.

קרה שטעית?

כן. קיבלתי תמונה של מרסל ינקו, שחשבתי שהיא כסדר והיא נכנסה לקטלוג המכירה הפומבית שלי, אלא שלמרבה המזל, גיליתי שהציור לא היה אותנטי והוצאתי אותו בזמן לפני המכירה. אבל זהו מקרה נדיר, ובעל גלריה, שהמוניטין שלו חשוב לו, והוראה עצמו אחראי לתמונות שהוא מוכר, לא יסכים למכור תמונה שמקוריותה מוטלת בספק.

אינך צופה, אם כן, ירידה במכירות או במחירים?

לא. אני חושב שההשפעה היחידה של הגילוי תהיה על יתר הקפדה ברכישה. והראיה — על אף זיופי האמנות שהיו בכל העולם, קיבלה תמונתו של ואן גוך במכירה הפומבית של 'כריסטי' בשבוע שעבר 36 מיליון דולר.

אתי רונאל

רבין: יש גורמים בארה"ב המלבים את פרשת פולארד

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

בארה"ב ישנם גורמים המעוניינים להחיות את פרשת פולארד ולהמשיך ולהחזיקה בכותרות, אך אינני מוכן לפרט מי הם גורמים אלה — כך אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בסיור אצל פצועי צה"ל המאושפזים בבית החולים "רמבם" בחיפה.

בתשובה לשאלת כתבנו סרב השר יצחק רבין להגיב על עתידו של אלוף־משנה אביאם סלע בצה"ל, חרף דבריו של השר עזר וייצמן כי סלע סיים את הקאריירה שלו בחיל־האויר. השר רבין אמר כי עתידם של אנשי הצבא יידון בתוך צה"ל.

בהתייחסו לקיום ועידה בינלאומית אמר רבין כי הוא יסכים לועידה כזו עם מטריה בינלאומית כדרישתן של מדינות ערב בתנאים מסויימים. בין התנאים, אמר השר רבין, כי השתתפותן של סין ובריה"מ מותנה בכינון יחסים דיפלומטיים עם ישראל. לגבי הרוסים אמר, כי הם יצטרכו לפתוח את שערי רוסיה ליציאת יהודים.

בתגובה על דברי מפקד חיל הים, שבניית ה"לביא" פוגעת בהצטיידות החיל בטילים ובאמצעי לחימה אחרים — אמר שר הבטחון, כי יש לראות את התמונה הכוללת ואת העדיפויות הניתנות ע"י צה"ל ומערכת הבטחון.

אלוף מרדכי מודה לרמטכ"ל שעמד לימינו בשעותיו הקשות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי הודה אתמול, בפני פיקודיו, לרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי על שעמד מאחוריו ברגעיו הקשים. האלוף מרדכי דיבר בטקס פרידה בפיקוד הדרום מהרמטכ"ל. "אני מרגיש צורך לומר תודה אישית על כך שברגעים קשים מאוד, ראש המטה הכללי, עמד מאחורי כסלע איתן". האלוף מרדכי אמר כי הרמטכ"ל האמין לכל מלה מדבריו עד אשר הוכח שהדברים שאמר היו נכונים ואמיתיים.

האלוף מרדכי אמר כי ההסטוריה זימנה לצה"ל את האנשים הנכונים, בכוונו לרמטכ"ל. הוא אמר כי גם באופן אישי וגם כאלוף פיקוד דרום הוא גאה על מה שעשה יחד עם הרמטכ"ל.

המומים וכואבים

הננו מודיעים על
מותו ללא עת של חניכנו

דרור שקלים

ומשתתפים בצער המשפחה

ההלוויה התקיימה אתמול בחולון

קיבוץ גן־שמואל

קוהל להרצוג: ועידה בי"ל היא עתה הדרך היחידה למשא ומתן

"אנו רואים כיצד חשוב לסייע לבטחון ישראל ● ומכירים גם בזכות העם הפלשתיני להגדרה עצמית ● הרצוג קרא למדינות המתוקנות להאבק בטרור הבינלאומי ● נפגש עם שר החוץ גנשר ועם השר לסיוע כלכלי קליין שתמך לאחרונה במכירת נשק לסעודיה

מאת זאב סטרומינסקי, שליח "על המשמר" לגרמניה

בון. — ממשלת מערב גר־מניה מצדדת בוועידה בין־לאומית בנושא המזרח התיכון, אך היא מחויבת לחיזוק קשריה לישראל וערה לאינטרסים הבט־חוניים של ישראל, כך אמר אתמול קאנצלר גרמניה הלמוט קוהל, בארוחת צהריים שערך בבון לכבוד הנשיא חיים הרצוג.

קוהל הדגיש גם שהשואה היתה פשע יחיד במינו בהיסטוריה האנו־שית, והסתייג מכמה קולות שמ־רניים בארצו, שהצביעו לאחרונה על הדמיון, כלשונם, בין השואה לפש־עים אחרים בהיסטוריה.

קוהל אמר בין היתר המשכנו וחיזוקנו את שיתוף הפעולה בין שני עמינו. זו היתה מדיניותן של ממ־שלות ישראל. זו היתה גם מדיניותם של כל קודמי בתפקיד. ממשלתי ואני מחויבים עמוקות להשגת יעד זה.

בהתייחסו למדיניות המזרח־התיכונית של ארצו, אמר קוהל "אנו סבורים כי ועידה בין־לאומית, שמטרתה השלום במזרח התיכון, היא עתה הדרך היחידה למשא ומתן. מדיניותנו, הקוראת לזכות ההגדרה העצמית לעם הפלשתיני, נתקלה לעיתים קרובות בביקורת בארץ. עם זאת אנחנו דורשים אותה הזכות עבור עמנו ואנחנו רואים במימוש זכות זו, במסגרת של הסכם שלום תוך התחשבות ראויה בזכויות של מדינות אחרות שבאזור גם זכותו של העם הפלשתיני".

מוקדם יותר בנאומו, הצהיר קוהל, עם זאת, כי ממשלתו רואה כיעד חשוב שלה לסייע באבטחת עתידה וכושר הישרדותה של ישראל. זוהי, הוא הוסיף, אחת המטרות העיקריות של ממשלת גרמניה. יהיה השוני בין ארצותינו אשר יהיה. יש לנו דברים משותפים בעלי חשיבות מכרעת. דרושים מאמצים רבים להבטחת ארצותינו. משום כך אנו הגרמנים ערים במיוחד לצרכים הבטחוניים של ארצך.

בנושא השואה אמר קוהל: "אנו גם ערים לכך שפשע זה של רצח עמים הוא חסר תקדים בהיסטוריה האנושית בגלל הדם הקר שבו בוצע ובגלל תיכנונו הבלתי אנושי ויעילותו הקטלנית. לעולם אין אנו רוצים לשכוח את הפשעים שבוצעו על ידי הנאצים.

בנאומו, הביע הנשיא הרצוג תודה לממשלת גרמניה עבור מאמציה לסייע לישראל במאבקה למען חרותם של יהודי בריה"מ. הוא גם הדגיש את מידת השתלבותה של מדינת ישראל במזרח התיכון ואת הישגיה של החברה הישראלית וכן את שאיפתה של ישראל לשלום. כמו כן קרא הנשיא לכל המדינות המתוקנות להתאחד במאבק נגד הטרור הבין־לאומי.

בבוקר נפגש הרצוג עם שר החוץ הגרמני האנס דיטריך גנשר ועם השר לסיוע כלכלי האנס קליין. קליין תמך לאחרונה במכירת נשק לערב הסעודית, אך הממשלה הסתייגה מדעותיו. כפי שנודע לא שיחק נושא זה תפקיד בשיחתם של השניים. עם גנשר שוחח הרצוג שיחה מקיפה על המצב במזרח התיכון. הנשיא נפגש גם עם קוהל ושיחתם נמשכה כשעה וחצי. במה־לכה סיקר קוהל את המצב הבטחוני והפוליטי באירופה ובגרמניה.

מקורות ישראליים העריכו שביקור הרצוג יתן דחיפה לחיזוק שיתוף הפעולה בין שתי הארצות בתחומים שונים אך תידרש עבודה פוליטית לאחר הביקור, שאינו עוסק בפרטים ביצועיים.

הנשיא הרצוג והקאנצלר קוהל בפגישתם. אתמול (צילום: אי.פי.)

חסידי בעלז הופקדו על הכשרות

מאת שליחנו בגרמניה

בון. — לא פחות מארבעה משגיחי כשרות מגנים לדאוג לכך שהנשיא חיים הרצוג ופמלייתו יאכלו אך ורק מאכלים כשרים, בעת ביקורם בגרמניה. הארבעה — אחד מאנגליה ושלושה מאנטוורפן — הם חסידי בעלז. שניים מהמשגיחים אמרו לכתב "על המשמר" שמוטלת עליהם בדיקת הכשרות של האוכל, כלי המטבח והמטבחים עצמם בארבעה מקומות: במעון האורחים בטירת גימניך שליד בון, בטירת שאומבורג שהיא מעון הקנצלר, במלון שטייגנברגר בבון, בו שוכן חלק מהמשלחת הישראלית וכן בטירת אוגוסטוסבורג, בה אירח הנשיא הגרמני ריכרד פון וייצזקר את הנשיא הרצוג ועוד מעל ל־300 אורחים, לארוחת ערב חגיגית שלשום בערב.

בארוחת הערב היה אפשר להבחין בנקל ביהודים לפי הצלחות המיוחדות שהוגשו להם, כדי שהמלצרים ידעו למי מהאורחים להגיש את האוכל הכשר.

גרנות מתנגד לכינוס הנהלת הסוכנות בלונדון

מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות תוקף את יוזמתו של יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות ג'רלד הופברגר לכנס ישיבה מיוחדת של הנהלת הסוכנות בלונדון. ישראל חייבת להיות המרכז לכל ההחלטות לגבי היהודים היוצאים מבריה"מ אמר גרנות. טיפולו של ישראל בכל הנוגע לטיפול ביהדות בריה"מ היא האתגר העיקרי העומד בפני העם היהודי היום. גרנות משבח את עמדת נציגי מפ"ם במוסדות הסוכנות ובהסתדרות הציונית ותובע שלא לקיים כנסים בחו"ל בהעדר הנציגים הישראלים.

ח"כי חדש ביקרו האסירים הבטחוניים השובתים רעב

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ח"כי חדש מאיר וילנר ותופיק טובי נפגשו אתמול בבית הסוהר ג'נאיד בשכם עם ועד האסירים השובתים רעב בכלא זה.

השניים שמעו על תביעות 800 השובתים בבתי הסוהר הישראלי, כולל הדרישה להפסיק את השימוש המוגבר באלימות נגדם כולל גאוש, לדברי השובתים האלימות נגדם קיימת בבתי הסוהר מאז נכנס חור מימון לתפקיד מפקד שירות בתי הסוהר. וילנר וטובי הביעו תמיכה בתביעות האסירים. הם הבטיחו להם כי ישתדלו ליזום פגישה עם שר המשטרה בר לב כדי להעמידו על חומרת המצב.

כמו כן נפגשו ח"כי חדש גם עם חליל עשור, חבר ועד הסטודנטים באוניברסיטת אל נג'אח, הצפוי לגרוש לירדן. בבניין הצלב האדום בירושלים, נפגשו עם משפחות האסירים הבטחוניים. השובתות גם הן רעב. ח"כי חדש גם החלו באיסוף 20 חתימות של ח"כים, הדרושות לקיום מושב מיוחד של הכנסת בפגרת הפסח, בדעתם להעלות לדיון את מצב האסירים הפלשתינים בבתי הכלא הישראלים.

האפיפיור יעניק דרגת קדושה ליהודיה מומרת

האפיפיור יוחנן פאולוס השני עומד להעניק לנזירה אדית שטיין דרגת קדושה של הכנסיה הקתולית.

אדית שטיין, שהיתה יהודיה מומרת, נרצחה באושוויץ. טקס הקדשתה יהיה ב־1 במאי בקתדרלה של קלן בעת ביקור האפיפיור בגרמניה.

פרטים אלה נמסרו אמש בשידור "מבט" בטלוויזיה שבו רואיינה אחייניתה אני מאייר, מקרית טבעון.

אדית שטיין המירה את דתה ב־1922 בהיותה בת 31. היא היתה פילוסופית קתולית.

היא נולדה ביום הכיפורים ב־1891. היתה אסיסטנטית של הפילוסוף הנודע הוסרל. כשהתנצרה הצטרפה למנזר. היא כונתה "שיתת האלוהים, תרזה בנדיקטה של הצלב".

מן המנזר הכרמליטי בהכט שבהולנד נלקחה למחנה אושוויץ. בעיני הנאצים היא לא היתה ארית, למרות שהיתה קתולית, ולכן שיגרו אותה למחנה המוות.

אחייניתה אני מאייר אמרה לכתב הטלוויזיה, כי היא לא תצא לטקס ההקדשה בקלן, למרות שהכנסיה שיגרה לה הזמנה רשמית.

בתשובה לשאלה אמרה, כי הלוואי ואקט זה יסמל התקרבות בין יהודים ונוצרים. עד עכשיו הוותיקן עוד לא אמר, שאנחנו בסדר, אמרה.

גב' מאייר סיפרה, כי דודתה כתבה לאפיפיור פיוס בתקופת מלחמת העולם השניה, כדי לספר לו על סבל היהודים, ולא קיבלה תשובה.

ח"כ לנדאו מותח ביקורת על קוהל

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

ח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) גינה אתמול בחריפות את קאנצלר גרמניה הלמוט קוהל, על נסיונו לנצל את ביקור הנשיא כדי לקדם את עמדת ארצו בעניין מולדת לפלשתינים והכרה באש"ף כנציגם.

דברים אלו, טוען לנדאו, מצביעים על חוסר טקט של הקנצלר ועל הכוונות האמיתיות שהוא מייחס לביקורו של הנשיא הישראלי.

משלחת של 300 בני נוער מהקיבה"א יוצאת היום למסע בן 10 ימים בפולין

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

משלחת של 300 בני נוער, חברי השומר הצעיר מן הקיבוץ הארצי יוצאים היום למסע בן 10 ימים בפולין. בני הנוער שלמדו את נושא השואה במהלך כל שנת הלימודים האחרונה החליטו לצאת למסע לימודים בפולין, את ההוצאות לביקור אספו בכוחות עצמם ועל ידי עבודות נוספות וב"גיוסים".

חברי השומר הצעיר ילמדו בפולין על עברם, שורשיהם תולדות התנועה, תולדות התנועה בתקופת השואה והמרד בגיטאות.

יורק פולונסקי לא יהיה בין 300 חברי משלחת הקיבוץ הארצי וחניכי תנועת השומר הצעיר היוצאת היום לפולין.

זה שליש שנים מסרבים שלטונות פולין להעניק ליורק פולונסקי חבר קיבוץ מגידו, שהיה בימי מלחמת העולם השנייה נער קשר בין הגטו הלוחם לעולם החיצון, דרך תעלות הביוב. פולונסקי עצמו אמר, כי אינו יודע את הסיבות לכך והוא משער כי הערות שהשמיע בעת ביקורים קודמים בפולין לא נשאו חן בעיני הפולנים.

בראש המשלחת עומד מזכיר הקיבוץ הארצי חיים (ג'ומס) אורון.

לכתבנו נודע כי 6 חברי פרלמנט פולנים בראשות שמעון שורמן יגיעו לארץ כדי לקחת חלק בקונגרס העולמי החמישי של יהדות פולין ב־5 במאי בתל־אביב.

בכינוס ישתתף לראשונה ראש הנציגות הפולנית בישראל סטפן גויטקובסקי. ידובר בפומבי לראשונה מאז בואו לישראל. כמו כן יטול חלק בקונגרס ראש הקתדרה של תולדות יהדות פולין באוניברסיטת ורשה פרופסור יו' רומשבסקי.

אסיר ציון לשעבר סלפאק הפגין אתמול — בפתח הסובייט העליון

מאת יוסף גלילי ויהודה צור, כתבי "על המשמר"

"הפגנתי על מדרגות בנין הסובייט העליון במוסקבה. נשאתי שלטים וכרזות בהן נאמר: "תנו לי לעלות לישראל, שם מחכה לי משפחתי" סיפר אסיר ציון לשעבר ולאדימיר סלפאק בשיחה טלפונית ממוסקבה אתמול אחה"צ לשמואל ברצבי, מנהל מחלקת ההסברה של המועצה הציבורית בתל אביב.

סלפאק סיפר כי בגלל קור עז נאלץ להפגין רק חצי שעה. אנשי ק.ג.ב. ומשטרה שהיו במקום לא התערבו ולא הפריעו לו להפגין. סלפאק מסר כי ימשיך להפגין גם היום.

סלפאק הודיע לשלטונות, כי ישבות רעב 17 יום רצופים המסמלים 17 שנות סירוב. מאז הגיש את בקשתו הראשונה לעלות לישראל.

עשרות סטודנטים יהודים מההתאחדות העולמית "ווג"ס" בישראל, לבושים בגדי פסים של אסירים, כבלו עצמם בכבלים מול שגרירות פינלנד בתל אביב והכריזו שביתת רעב, לאות סולידריות עם אסירי ציון אלכסי מהריק ויולי אדלשטיין, שטרם שוחררו מכלאם בבריה"מ.

יוסי אברמוביץ' מבוסטון, יו"ר ארגון הסטודנטים העולמי בישראל, פנה לגורבצ'וב וכינה אותו "פרעה מודרני". בציינו כי "לא ירפה מבינוי זה עד שישחרר את 400 אלף היהודים הרוצים לעלות לישראל".

בפנותו ליהודים בתפוצות ובישראל, תבע אברמוביץ' פעולה נמרצת למען שחרור אסירי ציון ועלייתם ארצה של היהודים הרוצים בכך.

יו"ר ההתאחדות יוסי אדלשטיין עומד להפגש ביום ג' אחר הצהרים עם היועץ המדיני בשגרירות ארה"ב בתל אביב, כדי למסור לו איגרת לשר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, היוצא לביקור במוסקווה. באיגרת ייקרא שולץ לפעול לשחרורם של מהריק ואדלשטיין, שתיקם עומד להיבדק מחדש בימים אלה על ידי התובע הכללי במוסקבה.

סירוב נוסף...

ויקטור ואירנה ברייסלובסקי הממתינים זה שנים רבות לבקשתם לעלות ארצה קיבלו השבוע בתדה־מה סירוב נוסף לבקשתם המחודשת, למרות רמזים שהיא תתקבל הפעם בחיוב מצד השלטונות.

אתמול שררה תדהמה בקיבוץ יפתח, המאמץ את הזוג עם היוודע לחברי הקיבוץ מפי ברייסלובסקי, שבקשתו נענתה שוב בסירוב, למרות שנאמר לו כמעט במפורש שהיא תאושר.

חברה להשקעות של בנק הפועלים בע"מ
הודעה לבעלי מניות רגילות למוכ"ז בנות 0.001 ש"ח
ניתנת בזה הודעה כי ביום 30.4.87 בשעה 11.00 תתקיים
אסיפה כללית יוצאת מן הכלל
של בעלי מניות רגילות למוכ"ז, במשרדה הרשום של החברה ברח' יהודה הלוי 147 תל־אביב. באסיפה זו יוצע לקבל את ההחלטות המיוחדות הבאות:
א. לאחד כל 1,000 מניות רגילות למוכ"ז בנות 0.001 ש"ח ע.נ., למניה אחת בת 1.- ש"ח ע.נ.
ב. לתקן את תזכיר ההתאגדות ותקנות ההתאגדות של החברה בנוסח המתחייב מההחלטה הנ"ל.
ג. להסמיך את עו"ד פ. ביטרמן־כהן לטפל בכל הסידורים האדמיניסטרטיביים והאחרים הכרוכים בהוצאה לפועל של ההחלטה הנ"ל.
המחזיק בתעודות מניה כנ"ל אשר מעונין להשתתף באסיפה, יוכל לעשות זאת אם יפקיד את תעודת המניה שברשותו במשרדה הרשום של החברה 48 שעות לפחות לפני הזמן המיועד לקיום האסיפה. אם לא יהיה נוכח בתאריך האסיפה מנין חוקי, תתקיים האסיפה כעבור שבוע באותו מקום ובאותה שעה. אם גם אז לא יימצא מנין חוקי כקבוע בתקנות, תתקיים האסיפה באותו יום ובאותו מקום בשעה 11.10 בכל מספר של משתתפים.
מועצת המנהלים

קריאת חובה לתיכונים – לפי פופולריות הסופרים

עמוס עוז, א"ב יהושע, משה שמיר, אמנון שמוש, דויד גרוסמן וחנוך ברטוב נמנים עם הסופרים הישראליים הנקראים ביותר על ידי תלמידי התיכון בארץ.

ממצאים אלה התבררו בבדיקה שערך משרד החינוך על סמך דיווח של תלמידים, שניגשו לבחינות הבגרות בספרות. תוצאות הבדיקה יימסרו היום על־ידי הוועדה לעידוד הקריאה במשרד החינוך והתרבות, בכינוס האיגוד הישראלי לקריאה ביריד הספרים הבינלאומי בירושלים.

בימים אלה הגיש יו"ר הוועדה לשר החינוך המלצות ביניים. לפי אחת ההמלצות יחייב משרד החינוך, את בתי הספר להנהיג קריאת חובה של התלמידים. יוצעו רשימות של ספרים מומלצים לכל כיתה, ומהם ייבחרו 3־5 ספרי חובה לשנה. בין הספרים המומלצים יהיו ספרי מקור ותרגום, פרוזה ושירה. הרשימות יתבססו גם על ממצאי בדיקת הפופולריות של הסופרים. (עתים)

ארה"ב תאשר בעוד 50 יום את התרופה הישראלית נגד איידס

בעוד 50 יום יאשר מינהל המזון והתרופות של ארה"ב את התרופה הישראלית נגד איידס "א.ל. 127" - אקטיב ליפיד", שפותחה ע"י פרופ' מאיר שיניצקי ממכון ויצמן ברחובות. לדברי פרופ' שיניצקי, לאחר האישור, יטופלו בתרופה מאות חולי איידס בארה"ב ובבית החולים קפלן ברחובות, בפיקוחו של פרופ' צבי בנטוויץ'.

בעקבות לחץ ציבורי החליט מינהל המזון והתרופות האמריקני לוותר על נסיונות פרומליים ארוכים לקביעת יעילות התרופה. עם זאת, הביע פרופ' שיניצקי ביקורת חריפה נגד מינהל התרופות האמריקני. התרופה אינה יכולה להזיק, והאיטיות שבה פועל מינהל התרופות האמריקאי גרמה למצב שבו מובילים את התרופה בארה"ב במחתרת, במטבחים ביתיים, והפצתה ונטילתה בתנאים אלה מזיקה בעליל.

תואר "מלכת המטבח הערבי" הוענק אתמול לסושאן דיאב בת 38, מורה בבית־ספר תיכון בחיפה ואם לשלושה, בתום תחרות שאורגנה על־ידי חברת "תלמה" באולמי "דור" בנצרת. (צילום: יעקב כץ)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 7.4.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6677	1.6884	1.6791
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5936	1.6134	1.6039
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8738	0.8848	0.8805
לירה שטרלינג	1	2.53	2.65	2.5784	2.6105	2.5968
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2632	0.2665	0.2640
ין יפני	100	1.08	1.13	1.0967	1.1104	1.1054
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7747	0.7844	0.7801
פרנק שוויצרי	1	1.04	1.09	1.0553	1.0685	1.0613
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2512	0.2543	0.2528
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2339	0.2368	0.2353
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2321	0.2350	0.2334
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3588	0.3633	0.3612
דולר קנדי	1	1.20	1.25	1.2185	1.2338	1.2266
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1290	1.1430	1.1339
ראנד דר' אפריקני	1	0.53	0.79	0.7843	0.7941	0.7878
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4228	0.4281	0.4251
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2435	1.2590	1.2531
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.28	1.2293	1.2447	1.2358

רייגן יורה להרוס השגרירות במוסקבה אם לא תהיה בטוחה

מאת דליה רפאל, כתבנו בארה"ב

וואשינגטון. — הסובייטים לא יורשו לעבור לבנין שגרירותם החדש בוושינגטון, כל עוד לא יוכלו האמריקנים לעשות זאת, במקביל, במוסקבה.

הנשיא רייגן, הודיע על כך בפגישת עיתונאים בבית־הלבן בה התייחס למצב הבטחון בשגרירות במוסקבה.

הודעתו באה על רקע פרשת הריגול המתבררת והולכת, בה מעורבים חיילי מארינס שהיו אנשי־משמר בשגרירות, עד היום נעצרו חמישה מהם באשמות ריגול, סיוע לסוכני הקג"ב שתילת מכשירי ציתות בבנין השגרירות, והתרועעות עם נשים סובייטיות.

בהופעתו הודיע הנשיא כי הורה, עוד בשבוע שעבר ליועצו לבטחון לאומי, פרנק קרלוצ'י, לחקור ולדווח על מידת הנזק שנגרם. הנשיא אמר, כי השגרירות האמריקנית במוסקבה לא תעבור למשכנה החדש עד שיהיה ברור, והוא עצמו יהיה בטוח בכך, שהבנין נקי מציתותים. במקביל, לא ירשה לסובייטים לעבור לשגרירותם החדשה בוושינגטון. אם יתברר שהבנין לא יהיה בטוח לעולם, אמר הנשיא, יורה להורסו ולבנות אחר במקומו.

הבוקר גם התפרסם בוושינגטון דו"ח של שני חברי־קונגרס, שביקרו במוסקבה ובדקו את מצב סידורי הבטחון בשני הבנינים. אולימפיה סנו ודן מייקה קובעים בדו"ח, כי סוף אחד משני הבנינים איננו בטוח מבחינת שמירת הסודיות הם אומרים. כי הבנין הקיים גם מהווה מלכודת אש, ומסכן את חיי העובדים בו.

רייגן הורה לשר־החוץ שולץ, היוצא בסוף השבוע לביקור במוסקבה, לבדוק נושאי הבטחון בבנין החדש, כמו כן הטיל עליו לבדוק את הסדרי הבטחון בשגרירויות ארה"ב בעולם כולו.

גם שר ההגנה ויינברגר קיבל משימה מהנשיא: לבחון את ההליכים לפיהם נבחרים אנשי הבטחון בשגרירויות, והפיקוח עליהם.

כביטוי נוסף לזעם בקונגרס, על פרשת הריגול בה מעורבים נחתים אמריקנים ונשים רוסיות, קרא חבר הקונגרס רפובליקני בכיר, ויליאם ברומפילד, לשר החוץ שולץ, לבטל את ביקורו במוסקבה שנועד לשבוע הבא.

ברומפילד, הרפובליקאי הבכיר בוועדת החוץ של בית הנבחרים, כתב לשולץ וקרא לו לנהל את השיחות עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנדזה במדינה שלישית, בה אין חשש לציתות. ועדת־ הבינון של הסינאט מתכננת לשמוע עדים על פרשה זו בשבוע הבא.

עיתונאים מקדמים בברכה את פני החיילים הסורים הפורקים את ציודם. אתמול במחנה שתילה

הסורים מתמקמים סביב מחנה שתילה

ביירות. — חיילים סורים תפסו אמש עמדות סביב מחנה שתילה שבדרום ביירות, המוקף מאז ה־26 בנובמבר על ידי לוחמי המיליציה השיעית "אמל" — על כך נמסר ממקורות פלשתינאים בביירות.

מקור של "החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין", שבראשות נאיף חוואטמה, אישר, כי הכוחות הסורים התמקמו בארבע עמדות תצפית במבואות המחנה.

בפגישה שנערכה בשעות לפני הצהרים בין נציגי "חזית ההצלה הלאומית הפלשתינאית", נציגי "אמל" ומשקיפים צבאיים סורים, הוחלט שסביב מחנה שתילה יוקמו 4 עמדות תצפית סוריות, ועמדה יחידה נוספת תוקם במבואות מחנה בורג' אל־ברג'נה. (עתים)

עוכב גירושו מארה"ב של הנאצי קרל לינאס

מאת דליה רפאל, כתבנו בוושינגטון

וושינגטון. — שופט בית המש־פט העליון, עיכב אתמול, זמנית, את צו הגירוש נגד פושע המלחמה קרל לינאס. השופט קבע, כי ביהמ"ש יצטרך לקבוע בהרכב מלא, אם יש להסגיר את לינאס לבריה"מ, שם הוא צפוי להוצאה להורג.

אתמול ב־5 אחה"צ פקעה זכות שהותו הזמנית של לינאס בארה"ב. החלטת השופט האריכה אותה, עד אשר יכריע ביהמ"ש בגורלו.

לינאס, בן ה־67, חי במדינת ניו־יורק ומואשם שפיקד על מחנה הריכוז טארטו באסטוניה, כיום חלק מבריה"מ. במחנה נרצחו 12,000 איש. ב־1962 נשפט שלא בפניו, בבריה"מ ונגזר עליו דין מוות.

השודד הספרותי חזר לסורו ונכלא

פאריז. — שודד שזכה ב־1981 לחנינה מידי הנשיא מיטראן, לאחר שניהל מתוך הכלא מערכה נגד התנאים הקשים בבתי־הסוהר הצרפתיים — חזר אתמול אל מאחורי הסורגים, לאחר חילופי יריות עם המשטרה בדרום־צרפת.

ז'וזה קנובלספיס (40) זכה לחנינה קולנית של סופרים, פילוסופים והוגים שמאליים, בעקבות שלושה ספרים שכתב בכלא, בהם תקף את התנאים בבתי־הסוהר ואושיות של מערכת המשפט. בין תומכיו היו איב מונטאן, ז'אן זיווה, וסימון סיניורה.

המשטרה מסרה, כי קנובלספיס נעצר כיום שני בעיר פרפיניאן, בשפת הגבול הספרדי, בתום קרב יריות שנמשך לאורך 15 ק"מ עם כוחות הבטחון.

המרדף החל לאחר ששני אנשים ושלישייה חמושים באקדח וברובה אוטו[illegible] שדדו בנק בעיירה והסתלקו עם 80,000 פרנק (13,000 דולר) בשתי מכוניות.

המשטרה גילתה שאחד השודדים הוא קנובלספיס לפי זרת חסרה, שנקטע במהלך המערכה שניהל למען שחרורו מהכלא.

פיוס אפשרי באש"ף

ניקוסיה. — מנהיגי שלושת הפלגים הגדולים של אש"ף נפגשו אתמול באלג'יריה לשיחות פיוס, כדי לשים קץ לקרע בן ארבע השנים.

בתום הפגישה הראשונה אמש, יצאו שלושת המנהיגים חלל ואזיה, ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה, כשעל פניהם חיוכים ובפיהם דברים אופטי־מיים אודות הסיכויים להתפייסות באש"ף.

הם גם הביעו את בטחונם שהמועצה הלאומית הפלשתינית תתכנס כמתוכנן ב־20 באפריל באלג'יר, לכנס "הסטורי" כדבריהם. (אי.פי.)

מלך הבטון הבטיח לשדר כדורגל ובידור, וזכה בערוץ טלוויזיה

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פריס. — מלך הבטון הצרפתי, פרנסיס בואיג, זכה בעירין הטלוויזיה הצרפתי הגדול ט.אפ.1. הממשלה מכרה את הערוץ כמו מבטית משומשת, כדי לטהרו משליטה שמאלית.

בואיג, קבלן בניין שאין לו שום מושג בטלוויזיה, שילם 1.5 מיליון פרנק במזומן בעד חמישים אחוז מהערוץ. הוא מינה עצמו מיד לנשיא התחנה, והופיע על המסך במהדורת החדשות, כבוס החדש. החצי השני יימכר לציבור בבורסה, במסגרת התכנית הממשלתית לטפח קפיטליזם פופולארי.

בואיג, בעל אחת מחברות הבניה הגדולות בעולם, גרף הון בערב הסעודית. מתחריהו על התחנה היה ז'אן לוק לגרדר, בעליה של הוצאת הספרים "האשט".

החלטת הוועדה הלאומית לתקשורת וחופש הביטוי למכור דווקא לו היתה הפתעה. כולם ציפו ש"האשט" תזכה, לרצון הממשלה, ובשל נסיונה המקצועי — שליטה על 40 כתבי עת, ורדיו "אירופה אחת".

לגרדר בא לדיוני הוועדה עם כוכבת חדשות הטלוויזיה מימי השלטון הסוציאליסטי, כריסטין אוקרן, השנואה על הימין, והבטיח הרחבת מחלקת החדשות. בואיג, לעומתו, הבטיח כדורגל, בידור וסדרות צרפתיות.

5 נידונו למוות בטורקיה

אנקרה. — בית משפט צבאי בטורקיה גזר אתמול 11 שנות מאסר לסגן ראש הממשלה לשעבר, אלפאסלאן טורקס, באשמת הקמת כנופיה מזויינת — ודן למוות חמישה מתומכיו, באשמת רצח.

בית המשפט באנקרה פרסם גזרי דין ל־392 נאשמים, כולם חברים או תומכים של מפלגת הפעולה הלאומנית הימנית־הקיצונית של טורקס, בתום משפט שנמשך שש שנים.

תשעה נאשמים אחרים נידונו למאסר עולם. 143 נאשמים, כולל כל האישים המפלגתיים הבכירים מלבד טורקס, זוכו. (ע"ר)

● ביערות הכרמל נערך אמש טקס קריאת חורש על שמו של ארמירל ג'אק דרבי מצי ארה"ב, אשר היה מאדריכלי שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב וישראל ורידי מדינת ישראל.

היום ייחנך אתר הנצחה לחללי חיל התותחנים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

אנדרטה ואתר הנצחה לזכר חללי חיל התותחנים שנפלו במלחמות ישראל ייחנכו היום במורד יעקב, בנוכחות שר הבטחון, יצחק רבין, הרמטכ"ל, ראש המטה וקצין תותחנים ראשי, תא"ל שמואל רשף.

האנדרטה היא חלק ראשון בפרויקט הנצחה גדול הנושא את השם "בית התותחני". השטח, 38 דונם, שהוקצה לאגודת יוצאי חיל התותחנים על־ידי משרד הבטחון ומשפחת אהרונסון מזכרון יעקב. גם הבניה תהיה מכספי תרומות.

ייבנו חדר הנצחה לכ־600 חללי חיל התותחנים, מוזיאון החיל, ספריה ומבנה מגורים וחדרי אוכל שישמשו את חיל התותחנים לפעולות חינוך, כנסים וארועים. הפרויקט תוכנן על ידי האדריכל אלכס שר (מתכנן העיר ערד) תותחן לשעבר בצבא הבריטי (כצה"ל).

ג'ון או איוואן

פרופ' שפלר: אם תעודת טרווניקי מזוייפת — זו סנסציה עולמית

אני חוזר ואומר מנסיוני כהסטוריון כי תעודת טרווניקי היא תעודה אמיתית

"אני משוכנע כהסטוריון של תקופת השואה, כי תעודת השירות שהוצאה על־שמו של איוואן דמיאניוק בטרווניקי, היא תעודה אמיתית ואותנטית. אם יתברר כי תעודה זו מזוייפת, זו תהיה סנסציה עולמית" — אמר אתמול פרופ' וולפגאנג שפלר, מומחה לתקופה הנאצית ולשיטות ההשמדה בתקופת השואה, בדברי הסיכום שלו בעדותו הראשית, במשפט דמיאניוק בירושלים.

לאחר שני ימי־עדות, שבהם חיווה דעתו על עשרות רבות של מסמכים שונים, נשאל העד על ידי התובע עו"ד מיכאל שקד: מה דעתך על האותנטיות של מסמך טרווניקי?

להיות בעל ידע כה רב...

העד השיב: מי שחפץ לזייף תעודת־שירות כזאת, צריך להיות בקיא במצבים המיוחדים ביותר במערך הנאצי של גרמניה. הוא חייב להיות בעל ידע כה רב, עד שיוכל להכניס נתונים מתאימים לאותה תקופה, בהתחשב בגורמים רבים ביותר. הוא צריך להביא בחשבון, שכל נדבך בבניין המזוייף — צריך להיות מתאים למסמכים אותנ־טיים צולבים. המסמכים האותנ־טיים הרי מפוזרים במקומות שונים. הרי ייתכן מאד שיופיעו מסמכים שיערערו את כל המבנה שבנה.

העד חזר והרגיש: אנחנו עד עצם היום הזה איננו מכירים מס־מכים מזוייפים, שמקורם בגוש המזרחי, שניתן היה להעמיד אותם כעדות נגד פושעי מלחמה" נאציים, העומדים לדין".

לא יעלה על הדעת

התעודה של טרווניקי היא יחודית, הרגיש העד. אין תעו־דות דומות ממחנות ההשמדה של בלזה וסוביבור ומחנות אחרים. הרי גם שם היו אנשים עם תעודות שירות. ידוע לנו שכל אלה שהיו שם השמידו את התעודות שלהם. והגיעה רק התעודה הזאת. לא יעלה על הדעת, שדווקא תעודה אחת תהיה מזוייפת.

פרופ' שפלר המשיך ואמר, שכל הספקות העלולים לעלות אינם משנים את העובדה, שב־תוך תוכו המסמך נכון. מבחינה הסטורית, הוא עולה בקנה אחד עם העובדות. וכאן הוסיף, "אם זו תעודה מזוייפת — זו תהיה סנסציה עולמית" אני חוזר ואומר מנסיוני כהסטוריון, העוסק בנושא זה שנים רבות, כי תעודת טרווניקי היא תעודה אמיתית. אמר העד. (עתים)

בעקבות פנייתו של בית המשפט הדן את ג'ון דמיאניוק, פתחה משטרת ירושלים בחקירה נגד ניצול־השואה פנחס פדלוביץ, שהציב ביום ב' בכנסת לבנייני האומה שלטים בגנות עו"ד יורם שפטל. בתמונה: השלטים שהציב פדלוביץ. (צילום: אפי שריר)

נשיא ביהמ"ש העליון בפס"ד תקדימי: לעיתונאים חיסיון על מקורות המידע

בתי משפט יוכלו לאכוף על עיתונאים לגלות מקורותיהם, רק אם המידע חיוני לעשיית משפט צדק בנושאים מהותיים ● זהו אינטרס של הציבור כולו, קבע השופט מאיר שמגר

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

בפסיקת בית המשפט העליון, נקבע אתמול זו הפעם הראשונה, כי לעיתונאי יש חסיון על מקורות המידע שלו ורק במיקרים נדירים יוכל בית משפט לאכוף על עיתונאי לחשוף את מקורות המידע.

בית המשפט העליון גם הציב אמות מידה, שרק אם יתקיימו, יוכלו בתי משפט לאכוף על עיתונאים לגלות את מקורות המידע שלהם אך גם זאת במגבלות. כאשר מדובר בפשע או בעוון בעלי תוצאות או משמעות מהותיים, או במעשה עוולה חמור לגביו נדרש גילויי המקור, מאחר שאין אפשרות לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע, כלשון פסק הדין.

את פסק הדין העקרוני כתב נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר בעניינם של שני עיתונאים: בן ציון ציטרין ויפעת נבו. השניים זומנו להעיד בבית הדין למשמעת של לשכת עורכי הדין, במשפטם של עורכי־הדין שהואשמו בעברה על חוקי האתיקה, בכך שמסרו לעיתונאים חומר לפרסום.

בית הדין למשמעת חייב אותם למסור את מקורות המידע שלהם ולהשיב לשאלה האם החומר שפי־רסמו מקורו בעורכי הדין שהועמדו לדין משמעתי.

לאחר שהעיתונאים סרבו למסור את מקורות המידע, קנס אותם בית הדין למשמעת בקנס כספי ועל כך ערערו העיתונאים לנשיא בית המשפט העליון, באמצעות עורכי הדין חיים שטנגר ומיכי מוזר.

נשיא בית המשפט העליון קובע בפסק דינו כי החוק הישראלי אינו כולל הוראה מיוחדת המעניקה חסיון לעיתונאים ואף בית המשפט העליון טרם פסק בסוגיה זו. אולם למרות שאין הוראת חוק בעניין זה, יש מקום לשיקול דעת שיפוטי בסוגיה. אם נסיק מהשתיקה (של המחוקק), קיומו של הסדר שלילי. עלול הדבר להביא לעיוות ולתפיסה החוקתית שלנו ולפגוע בזכות בעלת משקל מבחינה ציבורית".

נשיא בית המשפט העליון מנתח בהרחבה את מהותו של חופש הביטוי וקובע כי בלעדיו מתערערת יציבותה של זכות יסוד של האזרח. כלי התקשורת מאפשרים פרסום משמעותי וברבים של מידע, על כל תחומי החיים, דבר ההופך אותו לנחלת הכלל. הם כלי מרכזי להסברת תורות והשקפות ולוויכוח ציבורי פתוח. האינטרס של העיתונאים להגן על מקורות המידע שלהם מפני חשיפתם נובע מרצונם להגן על חופש העיתונות".

השופט מאיר שמגר קובע עוד, כי הגנה על מקורות המידע של העתונאים היא אינטרס של הציבור כולו ולא רק של העתונאים.

אשר לשני העתונאים המערערים קובע הנשיא שמגר, כי ההליך המשמעתי של עורכי הדין שבו נתבקשו העתונאים לחשוף את מקורות המידע שלהם אינו עוסק בפשע חמור או בעוון מהותי, ולכן לא ניתן לכפות על עתונאים לחשוף את מקורות המידע.

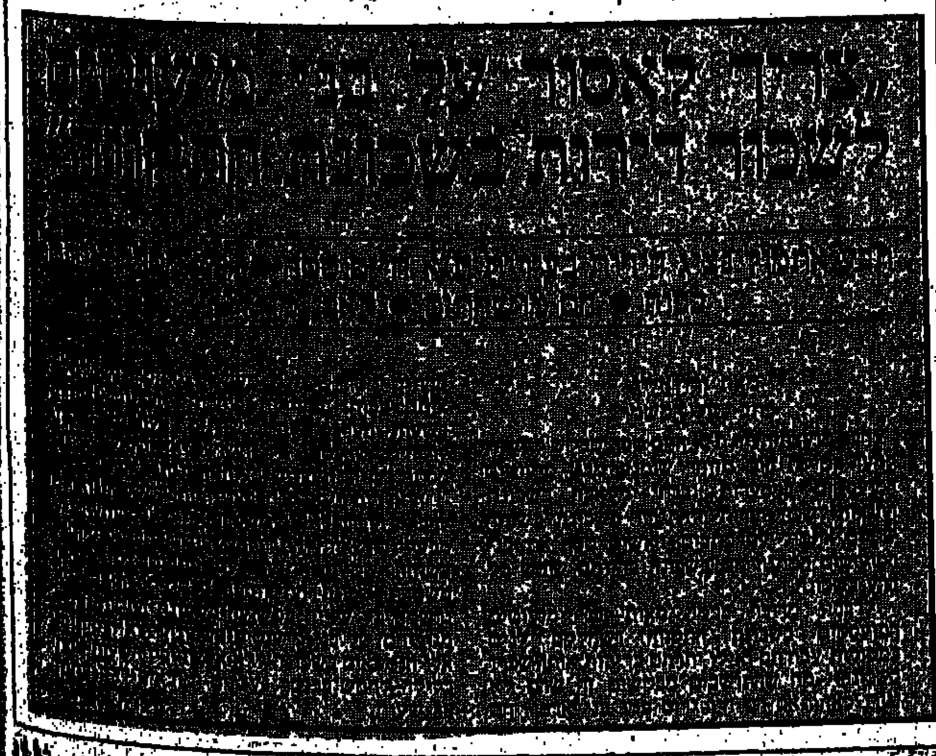

המשכים

פרס לנציגים

(סוף מעמוד ראשון)

"הסובייטים הבטיחו לתת לו תשובה מחר (היום) אחר הצהריים".

ברעם אמר, שפרס מקווה להיפגש עם הסובייטים באופן פרטי במועד זה. פרס עצמו סרב למסור פרטים על הפגישה אמש, וכאשר נשאל אם היא מציינת צעד קדימה בכיוון הוועידה הבינלאומית, הוא אמר: "לא הייתי נחפז להוציא מסקנות. זהו צעד קטן בדרך לשלום ויש להיות סבלניים".

שני החברים הבכירים של המחלקה לענייני חוץ של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, ברוטנס ווזוטוב, משתת־פים בסטטוס של אורחים משקיפים במושב מועצת האינטרנציונל הסוציאליסטי ברומא. מידע ראשון על הפגישה מסר יושב ראש האינטרנציונל וילי ברנדט.

ברנדט אמר עוד שבמושב מועצת האינטרנציונל ישתתפו אולי גם "כמה" נציגי אש"ף. ואת מבלי למסור את שמותיהם ומבלי לומר מה הסטטוס שיותן להם. ברנדט הפגין אופטימיות רבה בנוגע לסיכויי הוועידה הבינלאומית על המזרח התיכון, בהשתתפות חמש החברות הקבועות של מועצת הבטחון. בנוגע לפגישת פרס עם הנציגים הסובייטיים חיווה ברנדט את דעתו שהמדובר הוא לא בסתם מגע פורמלי, אם כי לא יהיו לו כמובן תוצאות ממשיות מידיות. בכל אופן יש לראות בו שלב נוסף בדרך להתקרבות בין ברית־המועצות של גורבצ'וב ולבין ישראל לאור הסיכויים הקונקרטיים של ועידה בינלאומית.

הנציגים הפלשתינים

נודע כי שני הפלשתינים המשתתפים בכנס הם עורך העתון "אל־פאג'ר" חנא סניורה ופאיז אבו־רחמאן. שני אלה, שאינם מייצגים רשמית את אש"ף נמנים עם האישים ה"מוסכמים" של אש"ף כדי לייצגו במקרה של ועידת שלום, מסרו משקיפים.

רומא. — בדרך לפגישה עם הסובייטים במלון שרתון. (צילום אי.פי.)

יתכן כי גם נציג רשמי של אש"ף יהיה נוכח ברומא, לא בתור מוזמן רשמי אלא "בשולי" הוועידה. מדובר באילן הלוי, ממוצא ישראלי. עליו הטיל יאסר ערפאת לקיים את המגעים עם האינטרנציונל בפורטוגל. מצפים גם לבואו של ואליד ג'ומבלאט, מנהיג המפלגה הסוציאליסטית העממית הלבנונית.

שמיר מתכוון לקרוא את פרס לסדר בשובו מחו"ל

דאגה בליכוד מפעילות אמריקנית למען ועידה בי"ל

מאת כתבנו המדיני בירושלים

הפעילות הבינלאומית לקידום רעיון הוועידה הבינלאומית מדאיגה את צמרת הליכוד ועם שובו של שר־החוץ שמעון פרס מאיטליה, מבקש ראש־הממשלה יצחק שמיר לקיים עמו דיון בנושא זה. שמיר מדגיש כי הממשלה אינה מחוייבת לסיכומים של פרס באירופה בעניין הוועידה. בירושלים מעריכים כי האמריקנים עשויים להגביר את מעורבותם לקידום הוועידה, אם יתברר להם מהשיחות עם ראש ממשלת ירדן, זאיד אל־ריפאעי המבקר בוואשינגטון, כי המלך חוסיין מתכוון לבוא לארה"ב לדיונים באותו נושא.

שר־החוץ הבלגי ליאו טינדמנס יבוא לאיזור בחודש הבא ויקיים שיחות בישראל, בירדן ובמצרים. טינדמנס שוחח לפני מספר ימים עם מזכיר האו"ם פרז דה־קואיאר על הדרכים לקידום תהליך השלום במזה"ת.

מזכיר האו"ם עצמו אמר לדיפלומטים במרכז האו"ם כי הוא שוקל ביקור במזה"ת בנסיון להביא לשיחות בין החברות הקבועות במועצת הבטחון לבין הצדדים המעורבים בסכסוך באיזור.

● כ־80 מפקחים, מנהלים ומורים מהמיגזר הערבי באיזור ירושלים, השתתפו אתמול ביום עיון מיוחד בנושא שמירת טבע, שהת־קיים בירושלים.

● לראשונה ביחסי ישראל ויפאן נחתם הסכם בין שתי המדינות לחילופי בני נוער ישראליים ויפא־ניים.

● תערוכה קבוצתית ל־13 אמנים עולים תתקיים במוזיאון העירוני ברמת־גן בחסות שר הקליטה, יעקב צור, וראש עיריית רמת־גן, אורי עמית.

● בנוכחות שר־האוצר משה נסים והממונה על מחוז הצפון במשרד הפנים עמרם קלעג'י, נחנך אתמול מעבר תת־קרקעי בכפר תבור, המקשר בין מרכז המושבה לשכונת הגפנים ושכונת הזיתים.

● חברי הכנסת מסיעת חד"ש, מאיר וילנר וטופיק טובי, ביקרו אתמול בבית־הסוהר "ג'ניד" בשכם, כדי להביע סולידאריות עם 800 העצורים הפלשתינים השובתים שביתת רעב מאז 25.3.

רה"מ שמיר אורח העיר ת"א

מאת ירדן זליג

ראש הממשלה יצחק שמיר ורעייתו היו אתמול אורחי העיר ת"א. השניים התקבלו בשעות הבוקר בבניין העירייה על ידי ראש העיר שלמה להט, שערך לכבודם קבלת פנים בהשתתפות חברי מועצת העיר, רבנים, אנשי במורה, נציגי מוסדות התרבות ואנשי רוח.

לאחר קבלת הפנים, יצא ראש הממשלה לסיור במוזיאון הארץ וכן השתתף בטכס חנוכת מרחוב נוריאל בשוק של שכונת התקווה.

בשעות אחר הצהריים קיים ראש הממשלה קבלת פנים לשחקני קבוצת הכדורסל של מכבי ת"א ובשעות הערב סייר בשכונת נווה שרת ושוחח עם תושבי השכונה.

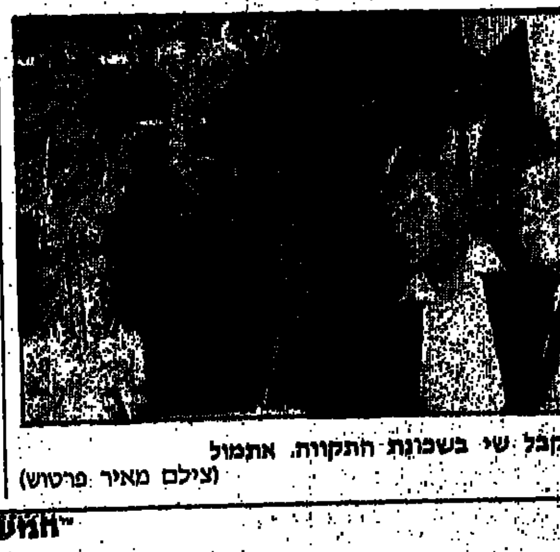

שמיר מקבל שי בשכונת התקווה. אתמול (צילם מאיר פרטוש)

על היום
8.4.87

"המתקדמת" לאחור

מאז הקמתה לא מצליחה "הרשימה המתקדמת לשלום" לשכנע את קהל בוחריה בחיוניותה. היריבות הפוליטית בתוכה מחריפה והאוהדים נוטשים

מנהיגי "המתקדמת". חברים מרכזיים מאיימים לנטוש את התנועה. (צילום: ישראל סמילנסקי)

מאת קאסם זייד

החלטתה הפזיזה והעצבנית של "הרשימה המתקדמת לשלום" לקרוא לציבור הערבי לקיים שביתה כללית ב"יום האדמה" היה לה לרועץ. קריאת הנפל, שנפלה על אוזנים אטומות, חשפה את התנועה בחולשתה. החלטתה הבדלנית של "המתקדמת" מצביעה על בדידותה ברחוב הערבי ומוכיחה שהיא נתונה בצרות מבית ומבחוץ.

ראשי התנועה השיגו תוצאות הפוכות על-ידי החלטתם הבלתי נבונה. הם נתנו גושפנקא ואף לגיטימציה להוצאתם אל מחוץ לתחום ואף מחוץ לקונסנזוס, שהולך ומתגבש בציבור הערבי. ראשי "המתקדמת" היו צריכים ללמוד מנסיון העבר. גם קריאתם מלפני שנה לקיים שביתה כללית ב"יום האדמה" נחלה כשלון צורב וקוממה את ראשי הציבור הערבי נגדם. אלה נסיונות נואשים של "המתקדמת" להיראות בעיני הציבור הערבי כנושאת הדגל וכמי שעומדת בראש המחנה, שאינם עולים יפה.

הרשימה, מאז הקמתה ועד היום, אינה מצליחה להטביע את חותמה על המפה הפוליטית של הציבור הערבי. נראה, שהיא אינה משכנעת את הציבור הערבי לקבל את המסר הפוליטי שלה, כלומר, אין מקום, לדעתו, לעוד תנועה פוליטית שמאלה מחד"ש.

צרות מבית

"המתקדמת" היתה יכולה להחזיק מעמד, חרף היריבות הפוליטית שלה עם חד"ש, לו העניינים בתוכה היו מתנהלים כתקנם. הדבר הוכח כנכון מייד עם הקמתה של התנועה. או, כתוצאה ממלחמת החורמה שנהלה חד"ש נגדה. היא זכתה לאהדה ולתמיכה של חוגים שנודעו בעבר כתומכי חד"ש. אך המפלגה הצעירה לא הפיקה את הלקחים המתחייבים ולא שמרה על אחדות פנימית.

התנועה לא הצליחה במשך שנתיים ליישר את ההדורים בתוכה. המחלוקת החריפה בין הגורמים השונים בה וחלק נטש וגרם אכזבה קשה לחברי התנועה ואוהדיה. הפעילות בסניפים כמעט משותקת. ראשי התנועה ממשיכים להתחפר כל צד בעמדותיו. במקום לחפש את המשותף, הם מחזקים במו-ידיהם את המפריד.

מחלוקת רעיונית

רבים מהחברים המרכזיים יושבים זמן רב על הגדר ומאיימים לנטוש את התנועה. אזהרותיהם של אישים אלה לא נלקחו בחשבון והסיכסוכים אמנם חולמים, אך משחיתים כל חלקה טובה בתנועה. לאחרונה נתגלעו חילוקי-דעות חריפים בין שני מרכיבי התנועה: "התנועה המתקדמת הערבית" ו"אלטרנטיבה". שני הצדדים כמעט לא מדברים ביניהם.

הנסיונות של החודשים האחרונים להגיע לנייר-עמדה מוסכם. עלו על שרטון. הצעת נייר העמדה נגנזה במשך ארבעה חודשים. הנסיון בימים האחרונים להגיע להסכמה בין הצדדים נחל כשלון ואף חידד את המחלוקת.

המחלוקת העקרית בין שני מרכיבי התנועה הוא בתחום הפוליטי-רעיוני. הפלג הערבי ב"מתקדמת" דורש לקבל החלטה חד-משמעית, שמדינת ישראל היא מדינה של כלל אזרחיה ודורש נסיגה מעבר לגבולות 67'. אנשי אלטרנטיבה מתנגדים לעיקרון זה מכל וכל. בנוסף לכך, אנשי "אלטרנטיבה" ובראשם ח"כ מתי פלד, מתנגדים להצעתו של ח"כ מוחמד מיעארי לארגן משלחת לרומניה לקיום דיאלוג עם הפלשתינים. מיעארי אינו רוצה לפגר אחרי חוגי שמאל אחרים במדינה ואף רוצה להקדים את חד"ש, שנציגיה לא השתתפו במשלחת השמאל לרומניה.

שני מרכיבי "המתקדמת" חלוקים גם בשאלת ציונו של "יום האדמה" בעוד שראשי התנועה הערבים דוגלים מאז ומתמיד לקרוא לשביתה כללית של הציבור הערבי ב"יום האדמה", טוען ח"כ מתי פלד שאת יום האדמה צריך לקיים בתל-אביב ולא בטירה.

מתי פלד אמר וקיים. הוא וחבריו מ"אלטרנטיבה" החרימו את העצרת שקיימה "המתקדמת", בהשתתפות תנועות מקומיות-ערביות-רדיקליות בטירה. בערב "יום האדמה" התכנסו ראשי שתי התנועות המרכיבות את "המתקדמת" במלון "גרנד ניו" בנצרת, בנסיון אחרון ליישר את ההדורים ביניהם. בין שני הצדדים פרצה מחלוקת חריפה, שאולי שמה-לאל כל נסיון נוסף להגיע לעמק השווה.

הטיח לא יעזור

ח"כ מתי פלד, שיצא מאוכזב וכועס מהפגישה, מאשים את עמיתו, ח"כ מיעארי, באחריות לכשלון. הוא טוען, שמיעארי אינו מתפקד ואף הולך שולל אחרי מזכ"ל התנועה, הכומר ריאח אבו-עלאסל. פלד מאשים את אבו-עלעסל בשתלטנות ובאחריות לסכנת פילוג בתנועה. הוא אף החליט לקיים מסע הסברה בכל סניפי התנועה לרבות הערביים, כדי להעמידם על חומרת המצב בתנועה.

ח"כ פלד מתכוון להטיל באופן חד-משמעי את האחריות למצב בתנועה על ח"כ מיעארי והכומר אבו-לעסל. מתוך הפלג הערבי ב"מתקדמת" ישנם אישים מרכזיים המסכימים עם טענותיו. אישים אלה משמיעים טענות נגדות נגד ח"כ מיעארי והכומר אבו-אלעסל.

קבוצה מרכזית בתנועה עומדת להניח בקרוב דרישות אולטימטיביות, שאם לא יתקבלו, הדבר יגרום לפילוג כמעט ודאי בתנועה.

אחד האישים המרכזיים ביותר ב"מתקדמת" אמר לי: "העסק אבוד ואין מה לעשות. כל הנסיונות לטייח את המחלוקת לא יצליחו להציל את עורה של התנועה. קל וחומר כשהתנועה תלתה כבר מזמן את כביסתה המלוכלכת לעיני רבים".

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמות אנטר

פריחה פולנית

הביתן הפולני ביריד הספרים הבינלאומי בירושלים מציג 400 ספרים. מה הולך? בעיקר נושאים יהודיים

מאת נתן גרוס

"אנו מציגים כאן 400 ספרים שונים", אומר לי יאנוש פאלאץ, מנהל המערך הפולני ליצוא, "ארס פולונה". מבחר ספרי מדע, אמנות, אלבומים, רומאנים, ספרי ילדים, אנציקלופדיות. וגם ספרי בישול — זו ספרות ההולכת טוב מאוד..."

חברי למשלחת, ליזי ויצלין, מנהל הוצאה לאור אומנותית וקולנועית מוסיקלית: "הכי טוב הולכים ספרים בנושאים יהודיים". אדמונד ברישטיין, המייצג את התוצאות הפולניות בישראל, מסכים לקביעה אך מוסיף שגם לרומנים וביחוד לספרי בלש יש לקוחות רבים.

חלק מתרבות הפולנית, כך אנו מתייחסים לתרבות יהודי פולין.

— איך נראית לכם הפצת ספרים פולניים בישראל?

— "אם נדבר על הבחינה הכמותית", אומר פאלאץ, "אולי יש שווקים שקונים יותר. אך אם נשווה את הכמות לגודל האוכלוסיה, ישראל נמצאת במקום הראשון, ויש לציין עובדה מעניינת: לאחרונה ניכרת פריחה מחודשת במספר קוראי הפולנית בישראל. היחסים המסחריים והתרבותיים בינינו מצוינים, לאורך כל הדרך".

הפעם אין על מה להתנצל

מאת עודד ליפשיץ

כשנודע לציבור, שהתנועות הקיבוציות, התק"מ והקיבוץ-הארצי [illegible] הון למיחזור החוב [illegible] הנפקת איגרות-חוב משלהן — [illegible] בתנועה הקיבוצית [illegible] וידידים. התבלבלו [illegible] הקיבוצית חוזרת לספקולציה [illegible]

התנועה הקיבוצית צריכה [illegible] נושא ההנפקות ולא להתנצל [illegible] שיתנצל מי שהתבלבל, גם אם [illegible] רב-זכויות כמו יצחק בן-אהרון.

המצב כיום הפוך משהיה [illegible] היו ספקולאציות של קיבוצים [illegible] קיבוציים בבורסה על-ידי [illegible] מניות שהנפיקו אחרים. [illegible] בתק"מ ובקיבוץ הארצי. התנועה [illegible] היא המוכרת, לא הקונה.

נכון שההנפקה הזו זקוקה [illegible] של נייר-ערך, לאישור פורמלי [illegible] אך אינה מתבצעת בבורסה, [illegible] ספקולנטים אלא גורמי [illegible] קונסורציום וכן חברות נאמנות [illegible] חברות-ביטוח וקרנות-פנסיה. [illegible] שיצליח, בניגוד לצפוי, לעשות [illegible] כלשהי באגרות-החוב האלה, [illegible] קוני האגרות, והוא זה שיפסיד [illegible] התנועה הקיבוצית.

בעקרון, ההנפקות נותרו [illegible] שהאוצר מאפשר לגייס באמצעותה [illegible] אשראי מרוכז אין, הלוואות [illegible] של הון מוגבל. גם אם [illegible] בחו"ל, יהיה היטל של האוצר [illegible] מאוד.

עד כה, התנועות קיבלו הלוואות [illegible] כיום, כשחוב הקיבוצים גדל [illegible] כמות ההון שהבנקים רשאים [illegible] יחיד, חובות התנועות בבנקים [illegible] המותרת — ואין אפשרות לגייס [illegible]

גם אילו היו הלוואות בנקאיות [illegible] יתרון כלכלי: ההלוואות בשוק [illegible] לטווח של עד חמש שנים, [illegible] אחוזים.

אגרות-החוב מונפקות לטווח [illegible] 15-17 שנים, מהן 5-7 שנים [illegible] תקופה שבה אין החזרים, [illegible] הכסף מירווח נשימה להתאוששות [illegible] ויציאה ממשבר. הריבית, [illegible] והתשלומים הנלווים, תגיע [illegible] יקר מאוד, אבל עדיין זול [illegible] לעומת כל מה שניתן להשיג [illegible]

אגרות-החוב מונפקות כיום על-ידי [illegible] ההנפקה של הבנקים. בהנפקה [illegible] בנק הפועלים גויסו חשבון 10 מיליון [illegible] שנועדו לקיבוצי הקיבוץ-הארצי. [illegible] מקבילה של בנק הפועלים עבור [illegible] מתבצעת בימים אלה.

הדרמה של האוצר בשוק ההון [illegible] את יכולת ההנפקה של הבנקים [illegible] התנועות הקיבוציות להקים חברות [illegible] משלהן, "חבר הנפקות בע"מ" של [illegible] הארצי, ו"הקיבוצים הנפקות בע"מ" [illegible] התק"מ. ההסדרים הפורמליים, [illegible] בעזרת מומחי כלכלה ועורכי-דין [illegible] היטב בתחום ההנפקות. [illegible] שאין עדיין אישור סופי של האוצר [illegible] שהציעו התנועות. אפילו [illegible] ההנפקה עוד אינם סופיים. [illegible] ההתארגנות מלווה בדיונים [illegible] דמוקרטיים במוסדות [illegible] התנועות.

בעקרון, אין הבדל בין צורת [illegible] של התק"מ ושל הקיבוץ-הארצי [illegible] ההנפקות: בשתי התנועות [illegible] בבעלות כל קיבוצי התנועה, [illegible] ביתר עוד יותר את הערבות [illegible]

להנפיק ולשרוד

הנפקות של אגרות-חוב נותרו הדרך היחידה שהאוצר מאפשר לגייס הון באמצעותה. ההנפקה אמנם זקוקה לאישור הבורסה, אך אינה מתבצעת בה. מי שחושב כי התנועות הקיבוציות חוזרות לימי ארידור העליזים — טועה. הפעם התנועה הקיבוצית היא המוכרת – לא הקונה

קבוצה, מרכיב שיש לו משמעות אידיאולוגית, בנוסף לתרומתו הכלכלית. המבטחות לרוכשי אגרות-החוב יהיו הכנסות של התנועות, שטרות של הקיבוצים, פקדונות תנועתיים בבנקים ואולי, בעתיד, גם של תוצרתם של הקיבוצים. זהו פיזור סיכונים סביר לרוכשים, שבגורמים מוסדיים — קרנות פנסיה, חברות ביטוח — עסקיות סיכון נמוך על ריבית גבוהה.

בתנועות מרגישים, שלרוכשי האגרות אין כל זיקה ישיר או זכות להתערב בניהול התנועות המקבלים את הכסף: הפיקוח היחידי הוא של רשות ניירות הערך הממשלתית, הבורסה והבנק שישמש כנאמן לחברת ההנפקה. הפיקוח הוא על ניהול תקין, יעיל של חברת ההנפקות עצמה ולא על יעדי הלוואות הקיבוצים. כל כספי ההנפקה מיועדים לסיוע לקיבוצים, כשרשימת הקיבוצים תיקבע על-פי הצרכים המשתנים, למועדי ההנפקות שיהיו.

יש הבדל בין הקיבוץ-הארצי לתק"מ. בצורת ההתארגנות, אלא בהיקף גיוס. התק"מ הלכה להנפקות בנוסף לפרישת החובות עם האוצר ולהסדרים, כלל מחיקת חובות, שנועדו את הבעיות בקבוצת תשעה-עשר שלה. הקיבוץ-הארצי, שלא כלשהו עם האוצר בשל לפיקוח של גורם חיצוני העסקית של הקיבוצים, מסתמך כגורם מרכזי בגיוס הון. לקיבוץ הארצי וגם לאוצר ברור, שתולים בהנפקות לא יתממשו.

יצחק בן-אהרון, הנפקה בלי היבט אידאולוגי

התנועה תחזור למשא ומתן על הסדר עם הממשלה, מהסוג שנחתם בינה לבין התק"מ.

לדברי מיכה ריינת, רכז קרן השומר הצעיר, המגמה בקיבוץ-הארצי היא לתת מימון נוח, שיחליף הלוואות קיימות ולא יגדיל את החוב הכולל של כל קיבוץ. קיבוץ שמקבל שני מיליון דולר, יקבל אותם בהדרגה, במקביל לקצב התשלומים שבו הוא משלם עבור הלוואות אחרות שאינן מתחדשות. בשנה הקרובה, הקיבוץ-הארצי מתכוון לגייס בעזרת חברת ההנפקות שלו שישים מיליון דולר, בארבע הנפקות מדורגות, הראשונה — במאי '87.

מעריכים כי ייתכן שקוני האגרות מחברות ההנפקה הקיבוציות, כגורם חדש ובלתי מוכר בשוק הכספים, ידרשו ריבית גבוהה יותר מ-6.5 אחוזים, שהיא שעור הריבית שקיבלו בימים אלה רוכשי ההנפקה מחברת ההנפקות של בנק הפועלים.

מצד אחר, חברות ההנפקות העצמאית תחסוך חלק ניכר מהתשלום הרב-שנתי הקבוע לבנק, המגיע ל-1.75 אחוזים נוספים, ומהסכום החד-פעמי בשיעור 6 אחוזים, שגובה הבנק בכל הנפקה עבור הוצאותיו. התוצאה הכוללת, מקווים בתנועות, תהיה שמחיר ההון למשתמשים, קרי הקיבוצים, לא יעלה על אותם 9 אחוזים שהם משלמים היום עבור כסף שגוייס בהנפקות הבנקים.

ובסיכום: לחברות ההנפקות הקיבוציות אין שום היבט אידיאולוגי. כלכלית זהו אמצעי ביניים. אמצעי שאינו יכול לבוא במקום תהליך הבראה יסודי של המשק הקיבוצי. מהלך שיאפשר גם יצליח, להחזיק מעמד. בינתיים...

התמסרות מרצון לשלטון ההון

המהפך האמיתי התחולל בלילה בו נקבעה התוכנית הכלכלית לייצוב המשק: הלילה בו גבר ההון על העבודה. אסור היה לכם להניח לרפ"יזם להשתלט. ■ תשובה אישית לבן-אהרון

מאת לוי מורב

יונה מאוד צדקת במכתבך, אבל גם היתה מתכוון לטעות הטכנית, כאשר הבדל בין מניות לבין אגרות-חוב. זאת לא חשובה. אבל לא על כך אני מבקש לך היום. קצת וידוי אישי. אתה מותר, כחבר גרעין, כנחלאי, כמדריך הצעירים, כחבר קיבוץ נתיב הל"ה, כרם-שלום, תמיד היית עבורי העמוק והגעלה של המושג. אינני לומר זאת על יצחק טבנקין, שאת דרכו לא קיבלתי, גם לא על ישראל, שאת השערות שלו שנאתי, ואפילו לא יגאל אלון, שאהבתי וכיבדתי, אבל את כלו לגבולות "ביטחון" שללתי.

אתה ואחרים, ביניהם זאב אוטיץ, הייתם להגשמה אישית בקיבוץ ולחיים של ושיתוף בין צעירים לזקנים, עשירים, אנשי-כפר ובני-עיר ויהודים וערבים. ביום אני עוקב אחריך בדאגה וכחיבה. אני כמובן ולא רואה את הממשיכים, את המנהיגים, את המנהיגים מכוח חזונם, ואמונתם ולא מכוחה של מניפולציה.

אבל גם אתה לא יכול להינקות. כאשר חיים בעיניים פקוחות את השלטון במפלגה לידיהם של אנשי רפ"י כבר ב-1977, לפני שנוצר השלטון לידיהם של מנחם ומרעיו שנואי הסוציאליזם, ההסתדרות, סולל-בונה וההתיישבות העבודה, אתה וחבריך מסרתם את המפלגה לידיהם של אלה שאמרו את בגין על מאיר יערי, ומאז כתוב בשמיים.

המהפך האמיתי

בנות הליכוד בין 1977 ל-1984 לא הכלכליות, למרות שהן יצרו את התנאים לנטישת הדרך. המהפך האמיתי, הקונטרה-רבולוציה, כמו שקורא לכך, התחולל באותו לילה מר ונמהר של סוף יוני ותחילת יולי 1985. הלילה בו נקבעה "התוכנית הכלכלית לייצוב המשק", שהיתה שם שיקרי ללילה בו גבר ההון על העבודה. בו ניצחו הפיננסים את הייצור. בו גברו הספקולציה והריבית על השכר והחקלאות. הלילה בו קיבלה ממשלת האחדות הלאומית (מפלצת בעלת שני ראשים ליכוד-מערך) את עדיפותו של ההון הפרטי הנצלני על ההשקעות והפיתוח, שהם נשמת אפה של הציונות הסוציאליסטית. של ההסתדרות, של "כור" ושל המושבים והקיבוצים.

"נטל ולא נכס"

והתוצאות לא אחרו לבוא. השיא היה כאשר יו"ר מפלגת העבודה אמר לנציגיך, בשעת ריתחה, כאשר נעשו נסיונות נואשים למנוע את קריסת סולל-בונה — "אתם נטל ולא נכס". אם יו"ר התנועה שלך חושב שמשק העובדים ומוסדות הסיוע והתמיכה האנושיים, האלמנטריים, הראשונים כמו קופת-חולים, הם נטל, או לפתוח חטאת רובץ. אסור היה לכם להשלים עם נצחון הרפ"יזם ב-77. ואסור היה לכם להסכים להצטרפות לממשלת האחדות הלאומית ב-1984.

הייתם צריכים לעשות הכל כדי שיו"ר התנועה שלכם לא יהיה ראש ממשלה. לא ראשון ולא שני ויכולתם — היה לכם את הכוח הפוליטי. הסתלקותם של חברי הכנסת (ביניהם השר יעקב צור וסגן השר אברהם כץ-עוז) מתמיכה בממשלת האחדות הלאומית, היתה מונעת את הקמתה והיתה משבשת את הקמתה של הקואליציה. ההרסנית רפ"י והציוניים הכלליים, שבאה לידי ביטוי קיצוני בתוכנית של יולי '85 — התכנית, ולא במקרה, הנושאת את חותמם של פרס-מודעי. התלמידים של אביר הממלכתיות וזורקי האבנים בקומה החמישית, יחד עם נציגיו הוולגריים של ההון הפרטי, שלא הירפו מגרונה של מדינת ישראל, ובמסווה של הפרמנה כמס הצליחו להשיג הטבה, של מאות מיליוני דולרים לעשירים ובעלי היכולת, שהצביעו עבור תקרים שכולו מחסור לחולים, ללומדים, לתעשייה, לחקלאות ולייצור וכולו נופת צופים להון הפיננסי ולעושר הספסרי.

רעה פחותה

לכן, מורי ורבי, ותרשה לי לכנות אותך כך.

(המשך בעמוד 8)

מכתב גלוי ליצחק בן-אהרון

לא משחקים בבורסה

הקיבוץ אינו הופך ל"פירמה רכושנית" כאשר הוא מנפיק אגרות-חוב. הוא משלב מאבק פוליטי במאבק קיומי

מאת דב פלג

פירסמת מכתב גלוי בעניין גיוס ההון על-ידי התנועות הקיבוציות. פנייתך לשרי הממשלה וח"כי "העבודה" מקובלת עלי במלואה וברצוני קצת להרחיבה: הממשלה הנוכחית, הנקראת ממשלת-אחדות, הביאה את המהפיכה שכנגד שהחלה ב-1977 למיצויה בזה שהיא מכירה בארץ רק סקטור אחד — הסקטור הפרטי.

כפי שהינך מציין, הסקטור הפרטי מעוניין לעסוק בעסקי ההון כדי להרוויח מהם. וכן הוא עוסק בהעברת הון לצרכי השקעה במשק: לצורך זה נתאימה לו הבורסה ועוד כלים של שוק ההון, שהם יקרים מאוד להפעלה. מאז ומתמיד קיים בארץ סקטור כלכלי שיש לו כמובן גם מטרות אחרות, שאינו פרטי וממשלתי, חברת-עובדים, תנועות התיישבותיות, שאינו מעוניין ברווחים מפעולות-הון ("רכושנות"), אלא רק בהעברת החסכון המצטבר ואשראי בדרך הקצרה והזולה ביותר ממקורותיו אל הגופים היצרניים. ליד אלה יש לממשלה שני תפקידים מרכזיים בתחום זה: האחד — לכוון הון לפי עדיפויות ובתנאים מועדפים לפי שיקולים לאומיים דרך כלים שמחוץ לה; השני — לגייס הון ולכוונו ישירות למטרות בעדיפות ראשונה, כגון התיישבות חדשה.

כאשר אתה תוקף את הממשלה ומדריך בה שהם חיסלו את כל המסלולים הסבירים לסקטור הלא-פרטי להשגת הון ובכך גורמים לו לקשיים כלכליים — אני איתך ואני בטוח שכל פעילי התנועות הקיבוציות איתך. כאשר אתה מציין שממשלה זו מכוונת הון לפי העדיפות הלאומית רק להתנחלויות ולא להתיישבות חדשה ממש ברחבי הארץ, אנו מצטרפים לזעקתך כלפי הבריך. אתה מסיים את קריאתך בהנחה שעוד לא אפסו המוני העם אשר לא נמכרו לאלילי הבורסה".

כאן אנו מגיעים לקטע השני, הפנימי, שאתה מערבבו עם הקטע הראשון. אי-אפשר לנהל משק בדורני כלי הון: אי-אפשר להבטיח מקומות עבודה בלי השקעת-הון עבורם. האם נוכל לסמוך בעניין זה רק על "המוני העם"? ומה לעשות אם הצלחת מאבק זה תתמהמה? מה לעשות אם חבריך בממשלה, בשותפות עם "הליכוד", ממשיכים במהפיכה שכנגד ומחסלים כלי אחרי כלי של הסקטור הלא-פרטי ולמשל: כלי ערבות והדדית במושבים? מה לעשות כאשר מנצלים את קשיינו הנובעים ממצב זה וחותרים להתערב בתחומים הפנימיים ביותר של חיינו? אתה חייב לתת תשובות גלויות ואמיצות גם לשאלות אלה.

חברינו הפעילים, המשקיים והתנועתיים, עומדים יום-יום במצב מורכב ומביך זה: התנגדות למהלכי הממשלה בשוק ההון, התנגדות להצלת המשק הלאומי באמצעות ריבית רצחנית שהורסת את כל הסקטור היצרני, ובאותה עת — הכרח למצוא דרכים קשות ומסובכות להמשיך ולספק הון למשק היצרני ולצריכה בקיבוץ.

מהו המסר שמכתבך הגלוי מביא להם? מתוך אחריות לקיבוץ היום אין הם יכולים לחכות עד שבעזרת "המוני העם" נצליח במאבק פוליטי לשנות את השלטון, כי עליהם להבטיח את המשך הפעילות המשקית התקינה של הקיבוץ. במכתבך אתה מוקיע אותם כ"רכושנים" וגורם להם מחנק בתוך הציבור הקיבוצי.

יש לנו דרך אחרת להסדרים בשוק ההון, שיכולים להבטיח גם בתנאים הנוכחיים הון בתנאים סבירים למגזר הלא-פרטי: העברת הון. חסכון דרך הבנקאות במרווח מינימלי ישירות למשקיעים — אך זו לא מקובלת על אבירי השוק הפרטי, כי הם רוצים בורסה ועסקי-הון ענפים. לכן אין ברירה אלא ללכת להנפקות של אגרות-חוב. זו קבלת הלוואה מן השוק בתנאים שיצרה הממשלה: אין בזה משחק בבורסה ואין בזה מתן מניות המאפשרות שליטת-חוץ בקיבוץ.

בהזדמנות זו אתה תוקף את הקיבוץ-הארצי. על מה? תחילה על כל המהלך כפי שהוסבר למעלה. וכן על כך שניסינו למנוע מגורמים חיצוניים לנצל את קשיינו, הנובעים בעיקר מן הריבית הרצחנית שהוטלה עלינו ולהכנס לחיינו הפנימיים בתחומי צריכה וחברה. איננו מתנגדים להכוונת הון על-ידי הממשלה לפי שיקולים כלליים. אך בהחלט אנו מנסים לשמור "עצמאות רעיונית וחברתית" גם בתנאים קשים אלה.

אני קורא לך לעזור לנו במצב המורכב שבו אנו נתונים, להסביר לציבור חברינו בקיבוצים ולציבור הישראלי בכלל, שאנו לא הופכים ל"פירמות רכושניות" כשאנו יוצאים להנפקות בימים טרופים אלה, אלא ממשיכים להיות תנועות התיישבותיות המשלבות מאבק פוליטי נגד מהלך כלכלי-חברתי תמוה ביותר במדינה בכלל ונגדנו בפרט ובה בעת נוקטים ב"הכרח לא יגונה" כדי לקיים את עצמו.

(צילום: יפפא)

הסאחנה: פארק־מים או שמורת־טבע / תגובות

איך לא רעדה היד מן הנשפך על הנייר

ב"על המשמר" מיום א' 5.4.87 התפרסמה של ישראל שמיר תחת הכותרת הספרותית הבאה: "מארץ חמדת־אבות לדיסנילנד" — וכן כותרת המשנה למאמר: "יופיה הפראי והבלתי־ממורק של ארץ־ישראל נהרס בשם "הקידמה" הרווח. אל־חמה המכה לחיקוי אמריקני, שמייצר הופני דולרים ליזמים והסאחנה הולכת בעקבותיה. מותר לזייף את אמא אדמה".

היינו שמחים אילו יכולנו להעתיק ולהביא כאן את כל המאמר, למען יראה הקורא ויידע... באין ברירה, נביא להלן מצער נבחר של מובאות, אף שידוע לנו, כי הכותב הנכבד וחבריו בוודאי יטענו כמקובל, כי הוצאנו דברים מהקשרם וכו'. לקורא הרגיש והמעוניין אנו ממליצים בזאת לשוב ולקרוא את המאמר בשלימותו. יקרא וישפוט בעצמו.

והנה המבחר:

● "ראשית — שאלה כללית: בעבור מה תמכור את אמך לזנות או לחליפין, מה הנזק שאתה מוכן לגרום כדי להרוויח? המשפט המתנהל בספרד, משפטם של הסוחרים שזייפו שמן והרעילו למוות 350 איש מוכיח, שבני־אדם מוכנים ללכת רחוק".

● "התבוסה המוסרית של החקלאות לא התחילה בצבירת חובות — היא לא הצליחה לגשר בין העם לבין אדמתו. הוויתים כמעט נעלמו במגזר היהודי. קיבוץ עין־גב עקר את הכרם שלה, כדי לחסוך בהוצאות עבודה. את מקומם תופסים גידולים כדאיים וזרים, מכוונה ועד אבוקדו."

● "אחת מפניני הארץ הושמדה לפני כמה שנים על־ידי שלושה קיבוצים: מבוא־חמה, אפיק וכפר חרוב" המקום הפך לחיקוי אמריקני חסר ייחוד לחלוטין, אשר מייצר הופני דולרים ליזמים.

● "בימים אלה ממש ממיטים אסון דומה גם על פינת התמר של העמק — על הסאחנה. אנשי קיבוץ נירדוד התחילו בעבודות "קידמה ושיפורים", הם שופכים למרגלות הגלבוע בטון, הורסים. בניינים קרומים ומכניסים לתוך גן־עדן זה שלמרגלות הגלבוע מגלשות צבעוניות בכחול עז."

● "מותר להשחית. אם הם יצליחו לסיים את עבודתם לא תהיה לנו יותר סאחנה."

● "איני בטוח, שהחברים מניר־דוד יבינו את פשר הדבר. מה זאת אומרת? אסור כבר להרוויח?"

● "גם לא צפוי להם גורלם של מזייפי השמן בספרד, כי את הארץ מותר לזייף, כי מזה לא מתים. את אמא אדמה מותר להוציא לזנות בעד הופן דולרים. את פניה היפות של אחות־אדמה מותר להשחית."

ולאור כל הנ"ל הפיסקה המסיימת, גולת־כותרת:

● "אחר־כך יתפלאו החברים היקרים על תופעת הירידה. הם לא יחשבו גם אז שבמו ידיהם כרתו עוד שורש מהשורשים, שקשרו את בניהם לקרקע".

הארכנו במובאות, כי רק הן נותנות מושג ברור עד היכן הגיע העיתון שלנו. לא נתדיין כאן עם בעל הרשימה — שהרי הנ"ל אפילו שיעורי־בית לא הכין ולא למד, שהסאחנה היא נכס של המועצה האזורית של בקעת בית־שאן וכי לקיבוץ ניר־דוד (תל־עמל) אין שום חלק ברווח גן השלושה.

אנחנו חברי קיבוץ ניר־דוד ועימנו בוודאי גם אנשי עין־גב, אפיק וחרוב — ניצבים מולכם ושואלים: איך לא רעדה ידכם ואיך טחו עיניכם מראות את מה ששפך קולמוסכם על הנייר? מה שבאתם לומר הוא — שהודות לבטחון שלנו בכך, כי לנו לא צפוי הגורל של מרעילי השמן בספרד — הלכנו וביצענו בארץ הזאת מעשי הרס עצומים. ובעבור הופן דולרים הוצאנו לזנות את פניה היפות של אחותנו־האדמה — אדמת ישראל.

עכשיו, נשאלת השאלה: איך אנחנו יכולים לחיות עם זאת, עם הרס התדמית של החברה הקיבוצית ושל קיבוצנו בפרט? ונא לזכור שה"שי" הזה הוגש לנו ביובל ה־50 של הקיבוץ על־ידי העיתון שלנו, שאנו מפרנסים אותו. האם זו הדרך שאימץ לעצמו עיתון התנועה שלנו, שנועד לעמוד לצידנו בתקופה הקשה הזאת?

לפי הרגשתנו, מעיד הפירסום הזה, כי נפל דבר בקרב הנושאים באחריות ל"על המשמר" ואנו לא נוכל לעבור על הפרשה הזאת לסדר היום ולהסתפק ב"הבהרות" וב"התנצלויות" מהסוג המקובל.

יתכן, שרק מי שראה במו עיניו את הזעזוע וההתרגשות של חברינו בחדר האוכל בבוקר, כשפורסם המאמר — יוכל להבין נכונה את ההחלטה שגמלה בלבנו אותה שעה והיא: לשקול את האפשרות להגיש תביעה למשפט על הוצאת דיבה — אבל נרתענו מכך.

חברים מניר־דוד

הסאחנה. אין שום חלק ברווח

תגובת המערכת

למאמרו של ישראל שמיר אבן היה בסגנונו, אך מייצג את דעתו בלבד, ואין בפירסומו למצוא עמדה כלשהי של העיתון.

לפני פירסום הרשימה, הפנינו הצעה לאחראי על הגן להגיב על הרשימה בצמידות לפירסומה, ותגובתו היתה שיגיב עליה לאחר פירסומה. ואכן היא מופיעה בעמודים אלה.

אין בכוונת המערכת לפגוע ברגשות מישהו, ובוודאי לא ברגשות אנשי ניר־דוד. ואין אנו חושבים שמפעל נפלא כמו הסאחנה וסביבתו יפגע על־ידי פירסום רשימה זו או אחרת. ואם בכל־זאת היתה הפגיעה קשה כל־כך, אנו מצטערים על כך מאוד.

אמנם היו אי־דיוקים עובדתיים בכתבה, ואנו מתנצלים עליהם.

מערכת "על המשמר"

העובדות האמיתיות על גן־השלושה

מאוין לקח ישראל שמיר את כל אותן "ידיעות" על גן־העדן ששמו גן־השלושה? אם הכתב היה טורח לברר ולבדוק את העובדות, אז אולי היה יודע שגן־השלושה, הוא יציר ידי אדם כולו, ולפני שהתערב האדם בטבע, כלשון הכותב, היה גן־השלושה ביצה של מוקד וקדחת.

מדוע עיתון המתיימר להיות מכובד, מצא לנכון לפרסם דברים שכאילו נלקחו מאולפני וולט דיסני־המצוירים מן האצבע ולהדביק לקיבוץ ניר־דוד תוויות כאילו הגן מנוהל על־ידי הקיבוץ, ואנשיו עושים בו שימוש מסול לעשיית רווחים?

לעצם העניין, גן־השלושה "הסאחנה", שייך לרשות הגנים הלאומיים ומנוהל על־ידי המועצה האזורית בקעת בית־שאן, כל הנעשה בגן תוכנן על־ידי אדריכל הנוף ליפא יהלום, שהוא ענק בתחומו. פיתוח הטיילת לאורך האפיק הדרומי בוצע בשל הסיבות הנ"ל.

● גדות הנחל התמוטטו ונוצרה סכנה למתרחצים, רחיית הטיפול בנושא היתה מביאה לכך, שגם העצים [illegible] הגדה היו "מתים וקוטים" בתוך [illegible].

● עד עתה אנשים מבוגרים [illegible] מתקשים לבקר בגן, כיוון שלא [illegible] נוחה ומתאימה למים, בהוראת [illegible] תיקון גדרת הנחל, נסללו דרכים [illegible] מעתה גישה נאותה לאותה אוכלוסיה [illegible] להתחשב גם בה.

העונה הקודמת, שנסתיימה [illegible] השאירה תרומה גדולה יותר [illegible] האחרים של רשות הגנים [illegible] קיסריה ואכזיב) וכל זאת ללא [illegible] שהעלתה. את החמור של [illegible] השמצות בקיבוץ שלם, כאילו [illegible] "הופן דולרים" מה גם שאיננו [illegible] "בניינים קרומים", אלא על [illegible] ישנן הנמצא לרגלי המסעדה [illegible] קמה העומדות להתאורת. [illegible] להזמין את עורך העיתון [illegible] השלושה, כדי להפריך את [illegible]

יגאל בן־[illegible]
מנהל גן־השלושה

זיהום אקולוגי והשמצה דמגוגית

ברצוני להתייחס לכתבה שפורסמה ביום 5.4.87 תחת הכותרת "מארץ חמדת לדיסנילנד". כתבה זו, העוסקת בשימור הסביבה ונכתבה על־ידי ישראל שמיר, היא זיהום אקולוגי חשוור בהשמצה דמגוגית, תוך שימוש בשפת רחוב.

תחילתה בזיוף השמן בספרד והריגתם של 350 איש וסופה בהשוואת חברי ניר־דוד לאותם מזהרים והשמצתם בכך ש"במו ידיהם כרתו עוד שורש מהשורשים..." וכך גורמים לירידת בניהם. כחבר ניר־דוד, ברצוני להסב תשומת־לבך לנקודות הבאות:

● גן השלושה, סאחנה, הינו גן לאומי וכרזה הוא שייך ל"רשות גנים לאומיים" ולמועצה אזורית גלבוע. לניר־דוד כקיבוץ שכן אין חלק בשיפור בריכות הסאחנה לא בהחלטה, ובוודאי לא בהוצאת כספית.

● גן־השלושה לא נוצר "ישמאין ב"גן־עדן". כסף רב ועבודה הושקעו כדי להפכו למה שהוא. טיפוח של רשות הגנים הלאומיים במשך 30 שנה הפך מקום שכוח־אל זה לפינת חמד המהווה מרכז תיירותי לישראלים רבים ולתיירים מחו"ל. מה רע בכך? האם ראה הכותב את הסאחנה לפני 30 שנה באשר אותה פינת סמר, קוצים, יבשה [illegible]

תושבי בית־שאן וחברי [illegible] הכותב מתרפק על הבורות [illegible] המקום היה מכוסה קני־סוף [illegible] הארץ המובטחת?

לצורך טיעוניו השקריים [illegible] באילן הגבוה של רבי נתן [illegible] שהוא מסלף עובדות. שם [illegible] בסאחנה. להיפך, תנועת [illegible] עובדים שיפוץ כדי שהמקום [illegible] יוכל להבות [illegible]

ועל טענת הכותב שהסאחנה [illegible] את הארץ ומעוררים [illegible] למעול כדי להבטיח את [illegible] הרצאת לשיח־ניח.

ברצוני להודיעכם על טיפול [illegible] העיתון על כותבו לשנות [illegible] שיילכו בעקבותיו.

והסותם, לא יכולתי שלא [illegible] התגובה של [illegible] (עמוד 3) כי הוא מגיב על [illegible] ללא קבורתנו. בלשון [illegible] שמכתבו מראה על אי־דיוקים [illegible] כי ב"על המשמר" הכמות [illegible] על האיכות.

התמסרות מרצון

(המשך מעמוד 7)

למרות שמעולם לא למדתי תורה ישירות מפיך ולמרות שימי חייך כפולים משלי, לומר לך כי טעית הרבה מאוד, כאשר לא עמדת בראש מרד בתנועתך, מרד נגד השתלטות רמ"ץ, נגד ההצטרפות לממשלת האחדות ולבסוף מרד נגד התכנית הכלכלית של יולי 85', כאשר הוצאו צווי־הירום נגד העובדים בישראל, צער שאפילו בגין ושרון לא העזו להעלות על דעתם. אם אתה וחבריך השלמתם עם כל אלה, אז "היציאה לבורסה" היא בבחינת הרעה הפחותה בין הרעות שנפלו עלינו.

אתה יודע טוב ממני, שלא הקואליציות הפורמליות הן החשובות, אלא דווקא הבלתי־פורמליות. יודע, שברגע שנופל הפור, אז אין מנוס מלכלכ ולשחק את המשחק לפי הכללים שמישהו אחר מכתיב, או להמשיך, כמו גיבורו של אינגמר ברגמאן ב"חותם השביעי", את לוח השחמט על פיו ולומר לשטן: מעתה משחקים משחק אחר.

אבל זאת איננה כל האמת. כמרקסיסט, ואני בטוח שאתה כזה, גם אם אינך מארקסיסט־אורתודוקס, אתה יודע כמוני שהתהויה משפיעה, אם לא קובעת, על התודעה. שלהקמתם של גופים אזוריים עתירי־הון־לאומי ועתירי־עבודה־שכירה היתה השפעה מזיקה על הקיבוצים. שלבירוקרטיה ההסתדרותית ועשרות שנות שלטון מפא"י היו גם תוצאות מרות של קהות החושים שנתקפה התנועה כולה. שלא במקרה ניצחו המצפונים את [illegible]

המפלגה. היה זה ביטוי לשינוי ערכים במפלגה, בהסתדרות ובתנועה. שינוי ערכים שמתבטא בזה, שמזכ"ל ההסתדרות הנוכחי אמר בראיון שנתן לי למוסף הכלכלי השנתי של "על המשמר", שמפלגת העבודה אימצה מקצת מתפיסותיך של ההוה.

לא מקריות

לא מקצת. זה ביטוי של המעטה. הרבה מאוד. לא מקרה הוא שרוה בלאס נחשב כגאון, כעילוי, כאיש המתאים להיות שר אוצר מטעם המפלגה — כך לפחות סופר בשבועון "העולם הזה". לא מקרה הוא, שב־1981 לא היה יעקב לוינסון מועמד המפלגה לתפקיד שר האוצר ואילו פרופ' חיים בר שחור קיבל את המועמדות הזאת. לא, אין מקריות בהיסטוריה. זה היה ביטוי חיצוני, פרסונאלי, לתהליכים חברתיים וכלכליים עמוקים.

נכון, אתם לא כבר "המוהר של משיח", אבל לא רק בגלל הליכוד. גם בגלל שחדלתם להיות חמורים. נמאס לכם לחיות חמורים, רציתם לינה משפחתית ורמת־חיים גבוהה יותר, לא נבוחה מרי, אם אתה שואל את דעתי, בגלל שרציתם "מימוש עצמי", וחשבתם שמישהו גנב לכם את המדינה ולכן גם בצה"ל ירד חלקכם בקרוב הקצונה הזוטרה והבכירה גם יחד.

ואתה צודק, למרות שלא מדובר במניות אלא באגרות־חוב. אתה צודק כי מדובר בהמתת ההתיישבות העובדת כמורש המרשכוית של ההגשמה הציונית. אבל אי־אפשר להמשיך ולצעוק חמס נגד המונופולים

והאידרורים, זה קל מדי, פשוט מדי וגם לא נכון.

קואליציה של צמיחה

ואתיב בתוכנו הוא שמיסחר את ערכי היסוד של קיומנו הלאומי והאנושי, הבעת תקווה סתמית, כאילו המוני העם שלא נמכרו לאלילי הבורסה יקומו מעצמם ויעצרו את התהליך, היא לא פחות מטובנת מהתהליך עצמו. רק גוף פוליטי, רק ארגון של קואליציה נגדית, קואליציה של צמיחה, של ציונות, של חברת העובדים וההתיישבות העובדת, קואליציה של אנטי־דיכוי הרסנית, של שמיטת החוב הדרעוני והיסול חוב המניות הבנקאיות, רק קואליציה כזאת יכולה לעשות משהו. מישהו צריך לגבש אותה, לעמוד בראשה, לכוון אותה, איני רואה את המישהו הזה.

וקיימת האפשרות האחרת, הקשה, האהובה, המייגעת, אולי המייאשת, של הקמת מפלגה או גוף מחוץ למפלגת העבודה בהנהגת פרס, אמוראי, יעקובי וגור, מפלגה שתציב אלטרנטיבה מחשבתית, פוליטית, אידיאולוגית וערכית, מפלגה שתייצג את האינטרסים של היצירה, של הייצור, של הצמיחה ושל העבודה והעובדים. שתהיה אנטי־תיזה לשלטון הנוכחי, שכמו האל הרומי ינוס, שתי פנים לו שהן אחת.

ולכן צודק הקיבוץ־הארצי המניף את דגל "העצמאות והגאווה", כי ללא עצמאות מפלגתית בשלטון הנוכחי אין עצמאות רעיונית וחברתית, וגם זהו מארקסיזם, יצחק בן־אהרון.

פסטיבל ישראל 87

"גן התענוגות" או משפחת פילובולוס

מרתה קלארק ולהקתה ב"גן התענוגות הארצי"

מאת גיורא מנור

[...] מלחמת יום־כיפור הופיעה [...] בארץ להקת פילובולוס [...] את הקהל בסערה. אז היו אלה [...] הבחורים, מייסדי הלהקה [...] ורכם. הצירוף המדהים של [...] מיומנות אקרובטיות עם הומור [...] חסכו אותם עד מהרה ללהיט [...] בעולם כולו. סיורם בארץ היה [...] הראשון שלהם מחוץ [...] בשנה אחרי שהופיעו לראשונה [...] ניו־יורק, בסטודיו של ניקולאים [...] לואיס "גילה" את הרבי[...] במקרה.

[...] שזכיתי להיות שופט באחד מאותם [...] של להקות של אוניברסיטאות, [...] קרובות. ישבתי משועמם [...] נעדר. העתקים קלושים של [...] המתחרים. פתאום מצאתי את [...] לבימה, משועשע, מופתע לנוכח [...] שעשו דברים על הבימה, [...] נראו עד או". — סיפר לי אז [...] אותי לבוא ולחזות ב"פילר[...] ראיתי וכו במקום החלטתי [...] ארצה אנסה לשכנע את אלכס [...] וכו המדור למופעים של ברית [...] הקיבוצית, להביא אותם לסיור

[...] אין כבר צורך לתאר מה זה פילובולוס. [...] והופיעו אצלנו כבר פעמים אחרות, [...] גם בפסטיבל ישראל השנה. מארבעת [...] המקוריים אין כבר איש בלהקה. כפי [...] לי זאת מוזס פנדלטון (שהיה רוברט [...] עד שהגיע לארץ, והחליט, אולי [...] השירה של הארץ הקדושה, לאמץ [...] את שמו התנכ"י של סבו, משה): "אחרי [...] של מופעים, כולנו עייפנו, [...] ללמד את הריקודים שלנו לצוותים [...]

[...] עצמו היה בינתיים לכוריאוגרף [...] עבד עם להקתו של ג'ופרי ועם [...] של האופרה של פאריס.

[...] סיום בחו"ל התרחבה הלהקה ונוספו [...] שתי רקדניות. האחת, אליסון צ'ייס, [...] למעשה מורתם הראשונה של ארבעת [...] הם באו לאוניברסיטה, כל אחד [...] אחר, ולא חשבו כלל על מחול. הם [...] שלימוד באוניברסיטה מצריך שעות [...] של ישיבה בהרצאות ובספריה. כל [...] היה ספורטאי מצטיין, וביקש להניע [...] את הגוף שלו. הם נרשמו לשיעורי [...] אליסון, והיא זו שהציעה להם [...] מחול, במקום ללמוד טכניקה יבשה, [...] מה שמתחשק לכם, מה שבא, [...] אחר את הבעיות הטכניות [...] — היא הציעה, והתוצאה, המחול [...] פילובולוס — על שמה של אינו [...] אחרי אור השמש — שיוצריו [...] מדעים למקורותיו, כי הם פשוט [...] לא ראו מחול של ממש, ולא ידעו למה [...]

[...] כשרון, שתכוון להיות בעצם צייר, [...] ששתו היא הרקדנית מרתה [...] רקדה עם להקתה של אננה סוקולוב בשעתו, ולמעשה שבה אל הבימה בזכות פגישתה עם הפילובולוסים. כשהחבורה התפרקה למעשה, ומסרה את מחולותיה לביצועם של צוותים חדשים, היא ורובי הצטרפו לכוריאוגראף הצרפתי פליקס בלאסקה, ויצרו את שלישית "crowsnest". מרתה ופליקס הם יהודים, ויש להם קשרים לא מעטים בארץ.

בשנים האחרונות פנתה מרתה לכיוון חדש: יצירת תיאטרון־מחול מיוחד במינו. עבודתה הראשונה בתחום זה זכתה מיד להדים רבים, ובפסטיבאל של '87 נוכל לראות את יצירתה הבימתית בעקבות תמונתו של הצייר הפלמי הירונימוס בוש, שחי בשנים 1450־1516, והיה האמן הראשון שונת את הציור שנועד לקשט כנסיות. הוא יצר בימי הרנסאנס, אבל היה בעצם איש ימי הביניים בלבו. ציוריו מתארים על־פי רוב את השדים והרוחות של השאול, השייכים לעולם הרוחני של ימי הביניים. מרתה קלארק ביססה את יצירתה על הטריפטיק שלו "גן התענוגות".

זו פנורמה סוריאליסטית, מאוכלסת בעשרות דמויות אנושיות, עמוסות סמליות, שניתן לתארה כפסיכואנליטית, של התעלסויות. אולי היה בוש ראשון הסוריאליסטים הפרוידיאניים, 500 שנה לפני פרויד והמודרניזם.

בין מפלצות ובעלי־חיים דמיוניים, מזדווגים להם בני־אדם נאים וצעירים בכל הצורות האפשריות של תענוג הבשר. במרכז "מעיין הנעורים", שסביבו חגים ורוקדים בעלי־חיים ובני־אדם במעגל נצחי של אהבה. ממעל גן־עדן, אבל הכל מוקף עיר שהיא גיהינום, מליאת מכשירי־עינויים וענישה, כי בעולם הימי־ביניימי אין תענוג ללא תשלום ועונש.

הדמיון המזוויע של בוש מוצא לעצמו ביטוי בדמויות של מרתה קלארק.

בשנה שחלפה זכתה מרתה קלארק להצלחה נוספת, שוב תמונת מחול, אלא שהפעם הנושא הוא "וינה, בית־תענוגות". במחזה־מחול זה גם משתתפת אמנית מוכרת היטב בארץ, לוטה גוסלאר, מנהלת "קרקס הפנטומימה" המשעשע, וזה תפקידה הראשון במסגרת להקה לא שלה, מקץ עשרות שנים על הבימה. נקווה שנראה מופע זה באחד הפסטיבלים הבאים.

השנה אפשר יהיה לעקוב אחרי התפתחות הפלג הפילובולי של "המשפחה" גם על־ידי שחזור יצירותיהם הוותיקות, וגם בגלגול לתיאטרון־המחול העכשווי, בידיה האמונות של מרתה קלארק.

"גן התענוגות הארציים" – בעקבות הירונימוס בוש

קונצרט ראשון

למנצח, לדוד

מאת אביבה שלח

קונצרט למינויים מס' 7 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של דוד שלון, עם הנריק שרינג ושירה רבין (כנרים).

התוכנית: ויולדי — קונצרטו בלה־מינור לשני כנורות ותזמורת, אופ. 3 מס. 8; צ'ייקובסקי — קונצרטו ברה־מז'ור לכינור ולתזמורת, אופ. 35; סן־סנס — סימפוניה מס. 3 בדו־מינור, אופ. 78 ("אורגן"). היכל התרבות 5.4.87.

אני אוהבת את הניצוח של דוד שלון, צעיר, תוסס וכריזמטי. לגבי דידי הוא הכוכב האמיתי. הסולנים בקונצ'רטו הכפול של ויולדי היו שירה רבין שהפכה, מאז שמענו עליה לאחרונה, לאמן בוגר בעל צליל ערב ומוסיקאליות יפה, והנריק שרינג, אמן בשיא יכולתו, וירטואוז ורומנטיקן מושבע.

עם צ'ייקובסקי יש לי בעייה. מצד אחד הוא אפוף נוסטלגיה, וזכרונות רחוקים של תמימות וטוהר ומצד אחר, זרה לי המתקתקות הרוויה שלו. לשרינג אין כנראה בעיה כזו. הרומנטיקה הסלבית היא שפתו והוא שוחה בה כבשלו עם גינוני כוכב אמיתי. מי שאוהב צ'ייקובסקי נהנה משרינג.

המוסיקה של סן־סנס היא עולם אחר. שיק צרפתי, צבעוניות תזמורתית זוהרת ושפע של דמיון. אצל שלון והתזמורת היו כולם בביצוע מרשים.

תערוכה

כוליות הניגודים

מאת דורית קדר

במוזיאון תל־אביב, ביתן הלנה רובינשטיין, נפתחה זה עתה אחת התערוכות המעניינות ביותר שנראו באחרונה.

האמן הוא ג'ילברטו צוריו האיטלקי. עיצוב התערוכה מורה על מורכבות המשמעויות, התכנים והסגנון.

על הצופה להפתח במלואו, להסתכל לצדדיו, כלפי מעלה וכלפי מטה. לפקוח עיניים מתבוננות ולהבחין בשינויים הוויזואליים שפוקדים את החומר המוצג, כמו גם להיות דרוך על מנת לקלוט את הרחשים והלחשים שמשמיעות יצירות מוזרות אלה.

הצופה הופך — אם ירצה או לא — לחלק מהמוצג, באמצעות השתתפותו הפיזית. כמקביל תנועתו של הצופה, העבודות עצמן בנויות על רבדים שונים של משמעויות. חלקן נגלות וחלקן סמויות. דריכות המתבונן משקפת את "כוליות" היצירות. הללו הן סטטיות אבל משתנות. (ראה נצנוץ אורות, השתנות הצבע על־פי נסיבות משתנות של אטמוספרה, התהוות חומרים כימיים והשפעות הדדיות של החומרים המוצגים). יסוד תנועת המים והקול המופק מהם תורם לעקרון זה: מים כגורם שמהותו אינה משתנת, ובכל זאת יש בו דינמיקה מתמשכת.

הסטטיקה בניגוד לדינמיקה מייצגת זוגות ניגודים אחרים. מההיבט הצורני — המכלול מורה על מורשת רנסנסית קלאסית איטלקית מושרשת. הנקיון, החומרים המשרטטים קווים חדים בחלל, ההפרדה בין חומרים שונים. כל אלו מעבירים תחושת סדר, הרמוניה, פרופורציה ואיפוק.

בד בבד עם טוהר צורני זה — הרי שהחומרים המסייעים לבנות אותו נובעים מהלך חשיבה שונה, ממקורות ה"Arte Povera", הלך־רוח שבא לנטרל את אצילות החומרים העשירים, לזעזע את בסיס המורשת הקלסית.

"כל חומר — ויהא זה העני ביותר — יוהר כחלק מהיצירה ולפעמים יהווה את היצירה בכללותה. בעצם "ארטה פוברה" ממשיך את רעיון הפופ ארט האמריקאי — נסיון להרוס פרות קדושות ובמקומן להביא לתחום האמנות נושאים יומיומיים ולא אציליים ובמקביל — מריום פשוט, רגיל, יומיומי.

הסגנון הדינמי [...] ושימוש בחומרים לא מקובלים — ה"Arte Povera" מוגזים מראה לזוג ניגודים אחר — צורת הצגת הדברים באורח לא אישי [...] את רוח הקלסיקה [illegible] היא תוצר של "בריאת" העבודה. האמן נוטל על עצמו תפקיד של בורא, של אלכימאי העוסק בחומרים שונים על מנת לבנות עולמות, ליצור אותם מחדש.

רעיון בריאת העולמות מעביר את הצופה לזוג ניגודים נוסף — החומרים [...] לעומת האנרגיות המופשטות. כותרות העבודות מעידות על זוג מיתי זה — "אהל" לעומת "טהר מילים". בדוגמא האחרונה למטה צורה מוחשית, אבל תפקידו "מפשט".

הסמלים המצויים בעבודות מתקשרים לניגוד זה. כירון פרמז מלחמת לוח, ארציות.

מוות, סופיות ולעומתו כוכב — מסמל את הבלתי נגיש, את החלום, את האינסופיות. כירון הוא החלל הנתון, האדמה והפוכו של הכירון — הכוכב הוא נצח, מחזוריות הטבע והאינסוף.

המשמעות המוענקת לרעיון של "טהור מילים" מצביעה אף היא על חשיבה המביעה את עצמתה של האנרגיה. מכנה משותף למיתוסים של הבריאה מדגיש את תפקיד המלה — כאמצעי בורא עולמות. (ראה את סיפורי בראשית במקרא וראה את משמעות המלה על־פי הקבלה. זו האחרונה רואה במלה ובמקרא את המכשיר האלוהי המקיים את העולם כפי שהוא.)

יתר־על־כן, בלטינית ובנצרות האלוהות מתקשרת למלה "פעל". ואם כן הדבר "טהור מלה" הוא אמצעי ל"טהר עולמות", להנכיסם מחדש. ושוב רעיון ה"אלכימיה" בא במקרה זה לידי מימוש. האמן כיוצר, כבורא, כמתקן.

האמן גם בא כקטליזטור. כמוקד שמרצה את הרע עד תם ועל־ידי כך משתחרר ומשחרר. ראה לדוגמה את העבודה "ODIO". משמעות המושג בספרדית הנה — "שנאה". שנאה איננה ניתנת לנגיעה של ממש, היא איננה בעלת גוף נוכח. היא — אין, ולמרות זאת אין בכוחה של השנאה להרוס, להשמיד, להשפיל, להמית. בעקיפין, האמן, כקטליזטור מטפל בה וכך בזמן מתנכל לה.

עבודתו של ג'ילברטו צוריו

הוא מרכז אותה וממחישה במטיל של עופרת, חורב בה בלהט את המלה "ש נ א ה" ותולה אותה על־ידי שני חבלים, על מנת שתהא תלויה בין שמים וארץ. אסורה לעד. השנאה והכירון הם סמלי האלימות והרע ולעומתן הכוכב והמלה — מסמלים ליבלוב הטוב.

בעולם קיומי זה, המלא רע אבל יש בו את תקוות הטוב — מייצר את האמן — דמוי היוצר הבורא הגדול בעולם זה, המשועבד לכללי החלל החתום והזמן המכלה, חולם האמן על האינסוף, הנצחי, המחזוריות, המובילה לעולמות רוחניים רחוקים יותר. וראה את החזרה על מוטיב הסדרה ומשמעותה המיתית, היא מעבירה את רוחות האדם מהחיים אל תחום המוות, היא מעבירה את האדם מצד אחד של המתרס לצדו האחר.

תערוכה רוחנית, אסתטית, יצירתית, רציונלית ומרגשת. חובה.

קולנוע

התפכחות מכאיבה

"המורדת" בקולנוע "דיזנגוף" בתל־אביב

מאת יעל ישראל

בסקה הזה אפשר להתחיל מהסוף [...] על השחקנית ולא על הבמאי או [...] שמני שהשחקנית הראשית [...] גם מכשרת. גם בת של כוכבים [...] גם כוכב עולה ומבטיח, [...] שרלוט גינזבורג, גיבורת [...] שטויות זוזה, נערית, [...] ומאוד מקסימה. בתם בת ה־15 [...] ואשתו השחקנית היפהפיה [...] בירקין [...] "אני אוהב אותך", [...] להשמיע במשך תקופה [...]

[...] גינזבורג, ובירקין [...] אבל בתם בהחלט ירשה [...] ונוכחות קולנועית. פרסום [...] לזכותה ועוד לה, אבל את [...] בכשרונה ממלאת אותה [...] השברירית, האינטליגנטית [...] רב. עוצמה כשל [...] ומנוסה, המשולב בתום [...] גינזבורג קורצה מהחומר [...] אמינה מאוד, אולי [...] ומבולבלת בת 13. וקל לה [...]

"המורדת" של הבמאי הצרפתי קלוד מילר (שהיה עוזר במאי של טריפו, דמי, ברסון וגודאר וביים את "זרה בעיר" ו"חקירה לילית") הוא סרט על התבגרות של נערה. התבגרות מכאיבה. אלא מהו. נושא שטופל בקולנוע האירופי בעשרות סרטים: ב"קריאת העורב" של סאורה, ב"מושט" של ברסון, ובשנים האחרונות ב"יומן נעורים" של מרתה מזארוש, "המניעים של ברטה" של חוזה לואיס גרין, "נשיקה אדומה" של היהודיה הצרפתיה ורה בלמון וב"לואי המרדנית" של הבמאית היהודית־האלג'ירית שרלוט סילוורה (שלושת הסרטים האחרונים הוקרנו בפסטיבל ירושלים האחרון).

"המורדת" מעצם נושאו דומה מאוד לסרט התבגרות אחר המוקרן כיום בארץ, הוא "שכנוע עדין" של האמריקנית ג'ויס צ'ופרה. "המורדת" הוא אדפטציה חופשית לרומן של קרסון מק'קולרס, שעובד כבר לקולנוע בשנת 52 בידי פרד זינמן. העלילה מתרחשת בחופשת הקיץ של נערה, כמו בסרט "שכנוע עדין". שרלוט, כמעט בת 13, מרגישה דחויה ולא יפה. עדיין לא יודעת כמה היא מקסימה. היא מרגישה מבודדת בעולם ובטוחה שאיש לא מבין לנפשה, מסוגל להתמודד עם בעיותיה. משהו תוסס בה והיא לא מסוגלת לבטא את רגשותיה האינטנסיביים במילים. עולמה הפנימי מלא סתירות וייאוש ומתנגש עם העולם החיצוני, שאינו נהיר לה. היא מתחילה לתהות על שאלות הקיום הגדולות, היא לא רוצה לחיות, וגם לא יודעת מה היא, למה היא הופכת, לאן היא הולכת ומה היא רוצה להיות. ביתה הכושר המוישן מגעיל אותה, היא רבה עם אביה האלמן, עם [...] השומרת עליה, ועם ילדת שכנים חולנית שאוהבת אותה (מגלמת אותה ג'ולי גלן בת ה־7, שכמעט גונבת את ההצגה מגינזבורג). עם הילדה יש לה כמה רגעי חסד פיוטיים.

מה ששרלוט יודעת זה שהיא זקוקה לשינוי. היא לא מוכנה להתפשר ולהיות כחוזר הנידח כמו בני משפחתה. מושא הלוטותיה היא ילדת פלא בת גילה, פסנתרנית מפורסמת, שבאה לסיבוב הופעות בפרובינציה ומתיידדת איתה לשעה קלה. פגישתן נראית כמו פגישת עכבר העיר ועכבר הכפר מהסרט המצויר. שרלוט, עכברית הכפר הנבוכה, ברווזון מכוער שעוד יתגלגל בנערה פורחת, מגיעה לארמון האוטנתי. [...] ילדת החלומות המעצבת והמפונקת, שרלוט מקנאה בעולמה הלא מושג. והיא היא כל מה ששרלוט היא לא: יפה, מכושרת, מפונקת, עשירה ונאהבת. מפגש אחר עם נער בן 20, נבוך, רגוש ורומנטי במהותו, בו היא מוצאת ידיד, ועימו היא מצליחה להודות — מפגישה אותה עם ניצני נשיותה המינית. שני המפגשים הם כמובן מקח טעות. [...] טעות בפירוש העולם. הפסנתרנית הנערצת נוסעת למחרת ומשאירה את שרלוט עם טעם האכזבה, והמפגש עם הבחור מסתיים באי הבנה מפני ששרלוט אינה מסוגלת לתת לו את מה שהוא רוצה. עולמה הפנימי עשיר והדימיון מתנגש עם מציאות שהיא עדיין מתקשה לפרש. שלא כמו ב"שכנוע עדין", בעולמה של שרלוט לא קרה שום דבר דרמאטי ומסעיר, אבל אחרי חקורה אותה היא יותר מפוכחת. אולי תשלים עם המציאות האכזרית, ותסתפק באהבה ובחום הממשי שיש לבני משפחתה להעניק לה.

ערוץ ראשון
מאת דורית גפן

הקפיצה אל המוות

החיים ממציאים לנו תסריטים, שיש בהם כל האלמנטים של סרטי מתח ופשע. אלא שבדרך־כלל אין הם מסתיימים ב„הפי אנד" — על פי שרירות לבו של התסריטאי. אלא סופם מר ונמהר — בגלל שרירות לבם של עבריינים חסרי מצפון.

התוכנית „בשידור חוקר", בהפקתו והנחייתו של רפי גינת מצליחה פעם אחר פעם להביא שיחזורים מעולים של מקרי פשע שקרו בארץ. כבר ציינו בעבר, כי השיחזורים עומדים בפני עצמם כסרטונים קצרים.

המחזיקים בתוכם עלילה מרתקת, אלא שבניגוד לסרט טלוויזיה מסחרי, חסר בהם הגיבור הראשי — הפושע, שאת דמותו הבלתי ידועה מנסה השיחזור לשרטט. בדרך־כלל בקווים בלתי ברורים עד מטושטשים, בתקווה כי בין הצופים יהיו כאלה אשר אותם סימנים ותווי־זיהוי מעורפלים, „ידליקו" משהו בזכרונם ואולי יביאו לגילויו של הרוצח או האנס. בסיומו של כל סרט שיחזור כזה גם אין פתרון, ומה שהיה סתום בראשיתו של השיחזור נותר בלתי מובן וחסר פתרון גם בסופו.

השבוע הביא רפי גינת את הפרק האחרון והטראגי של סיפור היעלמו של הסטודנט צפריר קופר. שאת שיחזור היעלמותו ראינו בתוכנית קודמת. אז עוד היתה תקווה כלשהי, כי הבחור חי. אלא שבין תוכנית לתוכנית התגלתה גופתו במדבר יהודה. צוות של התוכנית יצא לצלם את מקום המוות, וגינת קרא קטע מן המכתב שהשאיר אחריו צפריר, שמסיבות פרטיות שלו, בחר לעוף ולרסק עצמו למוות.

איזה בזבוז נורא. כאשר המוות הוא עובדה מוחלטת, אין הרבה טעם בהרהורים מן הסוג — אילו. אך קשה גם להימנע מהם. צפריר היה סטודנט לקולנוע. אילו היה מסתפק בכתיבת סיפור ההיעלמות והמוות, ומעביר אותם אל הבד, אפשר שהיתה יכולה להיות זאת כשבילו סובלימציה לאותה תשוקה. אבל הוא השאיר את סיפורו האמיתי לדמיונם של קולנועאים אחרים. אולי.

מבין שלוש התעלומות ששוחזרו בתוכנית „בשידור חוקר" השבוע: רצח החלפן, אונס התלמידה ברעננה והיעלמותה של אסתר שרון מחצור. הרי בסופה של התוכנית — על סמך המידע הטלפוני שהגיע לאולפן, נראים הסיכויים הטובים ביותר למצוא את הבחורה מחצור. אם זאת התועלת העיקרית שתצמח מהתוכנית. גם זה משהו.

הופה הופה לבריסל

אז עברנו גם את מכת הקדם־אירוויזיון, שאינה כתובה בהגדה של פסח. על הקולקציה שראינו חבל להכביר מלים. גם זבל זה סחורה, בייחוד כאשר עם ישראל אוכל הכל. אבל כבר מזמן הפסקנו להתייחס ברצינות לתחרות המטופשת הזאת, שבינה לבין הזמר והפזמון הישראלי יש רק דמיון מקרי ביותר. הכל נראה ונשמע כמו חלטורה גרועה, ואפילו שני המנחים, יורם ארבל וירדנה ארזי, התאימו עצמם לרמה הירודה.

לפחות לאותו קהל מקרי שזכה בכבוד המפוקפק לבחור את השירים ולדרגם היה מספיק תיחכום וחוש הומור כדי להשיב מנה אחת אפיים לאחראים על הברירה ויזיון הזה. ולתת תשובה הולמת בצורת הבדיחה של בחירת „שיר הבטלנים" במקום הראשון. מי שרוצה לעשות מה־צופים בדיחה, בל יתפלא אם יקבל בדיחה אמיתית בפרצופו מצד הצופים.

המלכודת

התוכנית „מבט שני" הביאה תחקיר מרשים ומעורר התפעלות על פרשת לכידתם של תא"ל מיל' ברעם ובני משפחת אייזנברג (האב והבן) על־ידי שלטונות המכס האמריקני. יחד עם חשודים אחרים בנסיון למכור כמויות עצומות של נשק לאיראן.

הצוות הבריטי שהכין את הסרט עשה מלאכה עיתונאית מעוררת קנאה. בנוסף לחקירות המעמיקות הצליח להשיג גם סרטי וידאו והקלטות, אשר בהן נראו ונשמעו חלק מהאנשים הקשורים בפרשה, שעדיין צריכה להתברר בבית המשפט האמריקני. האיש אשר שימש כפתיון מרצון בידי האמריקנים, שביקשו ללכוד באמצעותו את סוחרי הנשק, נפטר באופן פתאומי ומשפחתו חוששת כי מותו לא היה טבעי.

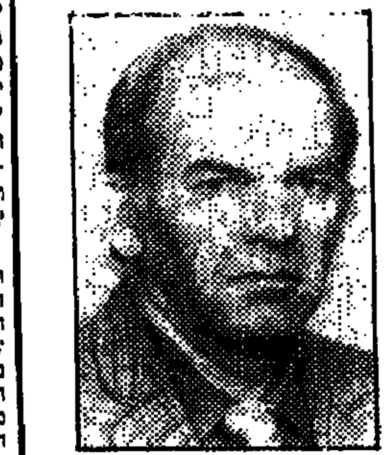
תת־אלוף (מיל') ברעם

בין המרואיינים השונים ראינו גם את מנחם מרון לשעבר איש בכיר מאוד במשרד הבטחון, אשר הכחיש מכל וכל כל קשר של ממשלת ישראל לאותה פרשיה. הדברים הנחרצים של מרון בדבר מדיניות ישראל לגבי מכירת נשק לאיראן היו בוודאי נשמעים משכנעים יותר. אלמלא התגלתה בינתיים פרשת „העיסקה האיראנית", שבה כרוכים שמותיהם של נציגים רשמיים של ישראל ושל המימשל האמריקני. על רקע ההתפתחויות הללו נשמעו הדברים של מרון לא בדיוק אמינים.

קצת קשה גם להתעלם מההיקף של העיסקה שהוצעה על־ידי אותו „פתיון", לגבי המקור שממנו צריכים היו לקבל את הנשק, כדי למוכרו לאיראנים. אלא אם כן כולם רימו את כולם.

מכל מקום, הסרט הבריטי היה מעולה, ולנו בישראל נותרו כמובן לא מעט סימני שאלה.

לגנוב את האפיקומן מתחת לאף

טוב. אז האיטלקים גנבו לנו את הגביע ממש מתחת לאף, כאילו שזה היה האפיקומן. עכשיו, שקצת הצטננו מהזעם, והחזרנו לבטן את כל הגידופים שבהם ליווינו את האיטלקים ממילנו במהלך המשחק (מי לא הזכיר להם לפחות פעם אחת את עברם מימי מוסוליני? אנחנו דווקא כן). מוכרחים להודות, שהמשחק הזה — בשידור חי — היה הצגה גדולה ומרתקת, השווה כמה וכמה פרקים של „דיינסטי". או אפילו של משהו טוב יותר.

מי כבר לא ניתח את אותן 16 שניות אומללות של סיום המשחק, כאשר הכדור היה בידיו חן ליפין ודורון ג'מצ'י. עוד לא הספקנו לצהול על „הנס במילאנו", שהתרחש לנגד עינינו ופתח לנו מחדש את הסיכוי הגדול, וכבר נשמעה שריקת הסיום, והשמחה והששון היו במעונם של האיטלקים. על זה נאמר, לראות את הגביע, ולא לגעת בו. אנחנו, כך מסתבר, נסתפק הפעם — ולא כראשונה — בגביע של אליהו הנביא. מה שלא יהיה, מאות אלפי הצופים שהיו די טובים כדי להישאר בבית ולא לנסוע עד לוזאן, קיבלו הפעם את מלוא התמורה עבור תשלום האגרה. שעה של בידור אמיתי, בעצם דראמה לגמרי לא רעה. דמעות שמחה לא היו, אבל דמעות של עצב דווקא כן. בקיצור, תוכנית שאפשר היה בה בהחלט „לשטוף את העיניים".

דורון ג'מצ'י

מסמך ממשלתי מגלה:

580 מיליון ש"ח מחובות המושבים — מהריבית החריגה בשנת הייצוב

580 מיליון ש"ח מחובות המושבים בסכום של 1.4 מיליארד שקל נובעים מהריבית המופרזת לאחר מדיניות הייצוב ביולי 1985 — קובע מסמך ממשלתי שהוגש לקבינט הכלכלי ע"י כלכלני המשרדים הנוגעים בדבר.

ביוני 1985 עמד החוב על 820 מיליון שקל, שנה מאוחר יותר על 1.4 מיליארד ש"ח וב־1.9.86 הגיע ל־1.672 מיליון ש"ח. המסמך קובע עוד, כי המושבים שילמו כל שנה ריבית ריאלית הגבוהה בכ־250 מיליון ש"ח מהמקובל בחו"ל. כלומר ריבית ריאלית של 40 אחוז במקום ריבית ריאלית של 7 אחוזים על החוב לזמן קצר. כתוצאה מכך הגיעו תשלומי הריבית ל־350 ש"ח בהשוואה ל־106 מיליון ש"ח לשנה בריבית סבירה. גם החובות לזמן ארוך ניתנו בריבית שנתית ריאלית של 14 אחוזים, שהוא שיעור כפול מהמקובל במדינות אחרות.

מתוך חובות המושבים, 690 מיליון ש"ח הם לזמן קצר, 650 מיליון ש"ח לזמן ארוך ועוד 330 מיליון ש"ח חובות ארגוני הקנייה והמפעלים האזוריים.

לפי ההסדר המוצע, יפרסו את חובות המושבים וארגוניהם לזמן קצר לתקופה של 10־15 שנה בריבית שנתית של 8 אחוזים. כ־600 מיליון ש"ח מהחובות יימחקו, כמחציתם ע"י הסוכנות וכמחציתם ע"י הבנקים. גם לאחר ההסדר יגיעו תשלומי הריבית של המושבים ל־213 מיליון ש"ח לשנה. ל־16.9 אחוזים ריאליים לשנה. תשלומי הריבית של 910 מיליון ש"ח שבהסדר יגיעו ל־72 מיליון ש"ח, בעוד שעל יתרת החוב של 352 מיליון ש"ח לזמן קצר קצר ייאלצו המושבים לשלם 141 מיליוני ש"ח. מחברי המסמך מדגישים, כי ההסדר יקטין את תשלומי הריבית למחצית. אך לא כלול בריבית זו האשראי הנחוץ להמשך הפעילות השוטפת ופיתוחו של המשק החקלאי.

גם לאחר הסדר החובות יגיע נטל הריבית למשק המושבי לכיסוי חובות העבר בלבד, ל־213 מיליון ש"ח, לא כולל מאזני ריבית להפעלה שוטפת. מאחר שהפדיון של המשק המושבי מגיע לכ־1.5 מיליארד ש"ח, יגיע תשלום הריבית על חובות העבר כלומר ל־14 אחוז מהפדיון — נטל בלתי סביר, שקשה יהיה לעמוד בו.

סולל בונה — מיזוג או הבראה

תהליך משובש של קבלת החלטות בחברת העובדים

אין כל וראות שהבנקים הגדולים יתנו יד להמשך תוכנית ההבראה של סולל־בונה במתכונתה הנוכחית, אומרים מקורות בבנקים הגדולים. לדבריהם, לאחר שתתקבל חוות־דעת נוספת שמכינים עתה שני משרדי חשבון גדולים — סומך־חייקין ויגאל ברייטמן — יגבשו הבנקים עמדה ביחס להמשך תוכנית ההבראה של סולל־בונה. לה הם שותפים.

בעקרונות חברת הגג של סולל־בונה ושיכון עובדים, שהוצגו שלשום, עדיין רב הנסתר על הגלוי. לא ברור מהיכן תשיג חברת העובדים 25 מיליון דולר למימון פיטוריהם של 1500 עובדים נוספים בסולל־בונה. כן לא ברור על מה מבוססות הכרזות ראשי חברת העובדים, כי סולל־בונה צועדת בצעדים מהירים לקראת איזון תפעולי, וכי בשנה הבאה כבר תתחיל לצמוח ב־5 אחוזים.

בחברת העובדים רואים בהקמת חברת הגג שלב נוסף והכרחי בתוכנית ההבראה של סולל־בונה. בישיבת הוועדה המנהלת של חברת העובדים שדנה בתוכנית אמר מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר כי אין אלטרנטיבה אחרת, ואחד מנציגי מפ"ם העיר לו: אם אין אלטרנטיבה אחרת, על מה אנחנו צריכים להצביע? בהצבעה התנגדו לתוכניות שניים מנציגי מפ"ם, אליעזר רונן ורעיה רטיג, בטענה שמיזוג והבראה אינם יכולים ללכת יחד. הם גם קבלו על כך שמסמך התוכנית הוצג לפניהם רק לפני הישיבה, והם נדרשו לקבוע עמדה עוד באותו יום. טיעונים אלה, בלי כל קשר לנכונותם, מלמדים על תהליכי קבלת ההחלטות במינהלת חברת העובדים.

מרגע שנחשפו המגעים להקמת חברת הגג נכנסו ראשי חברת העובדים ללחץ, וביקשו לזרז את הדיונים. למעשה, במסיבת העיתונאים שכונסה שלשום בלשכתו של מזכ"ל חברת העובדים, דני רוזוליו, לא הוצגה חברת הגג החדשה — הוצגה תוכנית ההבראה של סולל־בונה, וכל השאר יפול או יקום עם הצלחתה.

ראשי חברת העובדים הבינו, כי אם לא יפוטרו עוד 1,500 עובדים מסולל־בונה, ואם לא יקצצו את כל פעולותיה בתחום היוזמה — הבנקים יסרבו להמשיך להיות שותפים לתוכנית ההבראה ויירד המסך על החברה. התפקיד החשוב ביותר של חברת הגג יהיה לגייס כספים לפעילותה של סולל־בונה, כיוון שסולל־בונה אינה יכולה לעשות זאת לבדה.

אולם יש לזכור, כי מדובר במסגרת גג לשתי חברות בנייה וענף זה אינו עומד כיום בתקופת הזוהר שלו. גם היקף פעילותה של שיכון עובדים, המוצגת כחברה נראית ורווחית, ירד בשנה האחרונה. רפי אדרי אמר כי במסגרת המבנה החדש תתחיל שיכון עובדים לעסוק גם בבנייה לתעשייה ולמבני ציבור. כיום היא עוסקת אך ורק בבנייה למגורים. אדרי גם הבטיח כי שיכון עובדים תתקדם עם סולל־בונה רק אם תהיה לכך הצדקה כלכלית — כלומר, רק אם סולל־בונה תוכל בהתחרות עם חברות בנייה אחרות. לאור מצבה של סולל־בונה, ולאור השפל בענף הבנייה והעדר צמיחה במשק, רבים הסיכונים בהפעלת חברת הגג, יתכן רק כי הירידה בעלייה צפויה מבריה"מ ישפרו את מצב הענף. אדרי הצליח להפחית מהסיכונים על־ידי הווטו שהטיל על מיזוג מלא בין סולל־בונה ושיכון עובדים. הוא גם זכה בתפקיד הבכיר ביותר במסגרת החדשה — יו"ר חברת הגג — והותיר את עתידו במערכת של יו"ר סולל־בונה, מוטה גור, בסימן שאלה. גור הוציא את סיפור המיזוג לתקשורת וטס לאוסטרליה. עדיין לא ברור לאן הוא יחזור.

בחברת העובדים מעריכים, כי יוכל להישאר במערכת תוך ציפייה לבחירות מוקדמות, כדי לחזור ולהתמודד על ראש הרשימה של מפלגת העבודה.

אודי נחשון

גלגלי הבורסה

בניגוד להמלצות ועדת בייסקי

בנק ישראל מוסת גם ב„לידרים"

הודעת בנק ישראל, התחיל לפעול בשוק הפתוח גם ב„לידר", תוך פרסום הסדרות הרבות, שבכל אחת מהן יש לו מלאי בערך כספי העולה על מיליון ש"ח — הביאה אתמול להיצעים ולירידות שערים עד אחוז אחד בשוק איגרות החוב. ערך השוק של המניות החופשיות עלה ב־0.73%. במניות ההסדר היה היצע של ב־2.9 מיליון ש"ח, שהביא לירידת ערך השוק שלה ב־0.22%. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.91% ל־17.31%. המחזור במילווה קצר מועד היה גדול יותר, מאשר בשוק המניות ובשוק איגרות החוב גם יחד.

הציבור השקיע אתמול 16 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות.

בנק ישראל הודיע, שהחל בסוף מארס 1987 בפעולות בשוק הפתוח. הפעולות בשוק המשני של איגרות החוב נועדו לגוון את כלי המדיניות המוניטארית העומדים לרשות הבנק המרכזי ולהשפיע על בסיס הכסף והנזילות במשק. בנוסף למכשירים המוניטאריים הקיימים: מילווה קצר מועד, הלוואה מוניטארית, שיעורי נזילות ועוד. ביישום מדיניותו השוטפת יפעל הבנק בעת הצורך. על ידי הזרמת ביקוש או היצע גם באמצעות פקודות „לידר". בנוסף לרכישה או למכירה של איגרות חוב כתגובה לעודפי ביקוש או היצע שיהיו בשוק במהלך המסחר.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.01 אג', ל־1.6791 ש"ח, בעוד שער הדולר היציג ירד ב־0.10 אג', ל־1.6039 ש"ח. דולר נוסעים היה 1.89 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל־1.59 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 164 שערים, לעומת 123 שירדו ו־108 שנשארו בלי שינוי. מהם 31 עלו ב־5% ויותר ו־17 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 3 „קונים בלבד" ו־3 „מוכרים בלבד". ב־24 ני"ע היתה הפסקת מסחר. המחזור הגיע ל־26.3 מיליון ש"ח, מזה כ־3.9 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר נעו ירידות השערים בין 0.2% (מזרחי ש') ל־1.4% (איגוד רג'). לעומתן עלו פועלים מג' ב־9.5% ומימון סחר 5 ב־0.8%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו (ב־%): אוה"ה — 1.9; הספנות 0.1 — 3.1. לעומתן ירדה פי בי ב־0.8%. למניות הבינלאומי, כללי מ"ר 1 והספנות 0.5 הון עודפי־היצע, שנקלטו ללא שינוי בשעריהן.

במניות החרושתיות בלטו העליות ב־10%: מ.ל.ל. 5, טמפו 1; קנצשטרן 1, אלקול, חקלאי מב' ג', פית תעש ר', נכסי הדרים. לעומתן בלטו הירידות ב־10%: מקט 5, נחושתן 5.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות שערים קלות בצמודות למדד הנושאות 3% ריבית לשנה, וירידות עד 1% ויציבות בסוגים האחרים של אג"ח. המחזור עלה ל־10.6 מיליון ש"ח, מזה 1.3 מיליון ש"ח ב„שגיא", מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%", מיליוני ש"ח בצמודות ב־80% למדד כלכלי. במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 25.45% ל־34.5%. תוך מחזור של 45.7 מיליון ש"ח.

„חברה ישראלית לספנות והספקה" הודיעה, שסיימה את פעולותיה בשנת 1986 ברווח של 1.8 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ־8 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. הרווח נבע בעיקר מחלק החברה ברווחי חברות מוחזקות שהסתכמו ב־1.9 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 5.4 מיליון ש"ח אשתקד. דירקטוריון החברה החליט על חלוקת מניות הטבה בשיעור של 3,000%.

„מחסני ערובה בלליס" דיווחה כי סיימה את פעילות בשנת 1986 ברווח המסתכם ב־305 אלף ש"ח, לעומת הפסד של 3.5 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. תוצאות אלה נבעו בעיקר מחלקה של החברה ברווחי חברות מסונפות בסך של 1.2 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 796 אלף ש"ח בשנה קודמת.

לאומי נחל (נכסי חברה להשקעות) עברה מהפסד של 40 אלף ש"ח בשנת 1985 לרווח נקי של 552 אלפי ש"ח בשנת 1986.

לקטו חברה למימון של בנק לאומי דיווחה על ירידת הרווח הנקי שלה מ־58 אלפי ש"ח ב־1985 ל־16 אלפי ש"ח בשנת 1986.

„סהר החזקות (1987) עומדת להגדיל את הונה הרשום מ־2 מיליוני ש"ח ל־10 מיליוני ש"ח.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

מן הגלריה הכלכלית

האם יש מקום לסבסד את גור?

יתכן כי ד"ר הוברמן מהחוג לכלכלה בת"א מהווה דוגמה טובה לכך למה אין לסבסד השכלה. אילמלא היה מקבל סובסידיה להשכלתו העממית אולי לא היה לומד לכתוב, ואז לא היינו נאלצים לקרוא את הגיגיו ב„ידיעות אחרונות" („ממון", 7.4). אם הוא לא היה זוכה גם בסבסוד השכלתו הגבוהה, ולא היה מצמיד לפני שמו את התואר דוקטור, יתכן גם שמערכת העיתון היתה נמנעת מפרסום אוסף של כללים אידיאולוגיים נטולי בסיס בכל דיסציפלינה כלכלית.

אם המרצה הנכבד קובל על „דלות נימוקיהם של התלמידים כנגד העלאת שכר לימוד", מן הראוי היה שיבדוק קודם את מידת הדלות של נימוקיו־הוא.

בכל מקום ההבדל בין השכלה גבוהה לטיולים בחו"ל הוא, שבראשונה יש תועלת חברתית בעוד השנייה משמשת רק את הנאת הפרט. לכן ממשלות נוהגות לספק שירותי חינוך חינם או במחיר נמוך לצרכן, בהתחשב בתועלת החברתית. בהשקעות בהון האנושי יש תועלת לא רק לפרט אלא בעיקר לחברה. יתכן כי גור הוברמן סבור שניתן להפעיל מערכת כלכלית מודרנית ללא מהנדסים, כלכלנים, מורים או בעלי מקצועות חופשיים אחרים. לדאבוני, לא מוכר לנו דגם של חברה מודרנית כזאת. אולי שמע כבר הוברמן על המונח הנדרש, כי ההון העיקרי במשק הישראלי הוא ההון האנושי; אם זה לא יפותח, לא יהיה פיתוח כלל. אם מספר הסטודנטים יוקטן, יצטרכו שוב, על־פי הדגם המוצע על ידו להגדיל את שכר הלימוד, מה שיקטין שוב את מספר הסטודנטים עוד יותר. לכן שוב יעלה שכר הלימוד ברגרסיה אין־סופית. ניתוח רציני היה צריך להתחיל בהקטנת מספר המרצים או שכרם וכהתאמתם לביקושים. אולי מוכן ד"ר הוברמן להתחיל את התהליך בעצמו, לאור מידת התרומה שהוא יכול להציע לציבור סטודנטים.

הוברמן מציע שוב את השטות כי הסטודנטים יממנו את לימודיהם באמצעות קבלת אשראי בשוק החופשי. מה, לפי דעתו, ימשכנו הסטודנטים בטחונות — את גופם או את השתכרותם העתידית? כידוע, משטר העבדות ומישכון בני־אדם חוסל כבר זה כמה מאות שנים.

הוברמן לא למד שעורים אלמנטריים אפילו בליברליזם הקלאסי, המבוסס על מתן שוויון בהזדמנויות, הוא אינו דוגל אפילו בשוויון הזדמנויות, אך בוודאי סבור כי משלמי המסים חייבים לכסות את משכורתו, ללא קשר ליכולתו האינטלקטואלית, כי אין לו שום הצעה להתחיל את התאמת ההיצע והביקוש באמצעי זה.

סיבסוד שכר לימוד בכל שלבי החינוך ע"י משלם המסים נובע מכך שהתועלת החברתית מהלימוד היא גבוהה מהתועלת האישית הפרטית. לשם הספקת שירותים כגון אלה גובה הממשלה מסים ומטילה חובות אזרחיות, כמו שירות בצבא. הוברמן מעדיף צבא שכיר ומדינה ללא שירותים. נקווה כי לרוב האזרחים סדר עדיפות שונה.

השר לענייני פיתוח־קול

שר המדע והפיתוח גדעון פת נתן לאזרחי המדינה שעור נוסף בליברליזם. לדעתו, הממשלה יכולה לקבוע גם מה צריך להיות טעם הקהל בפזמונים. ניתן רק לומר שאם זהו ליברליזם, קשה לדעת מהו טוטליטריזם.

האירוויזיון, כידוע, איננו אמנות אלא בעיקר עסק מסחרי, בו המפיקים חושבים על מכירת תקליטים והשמעת השירים בשידורים. גדעון פת סבור, שהוא מבין טוב יותר מאשר כוחות השוק מהו השיר הטוב ביותר שיימכר בארץ ובעולם.

קשה לדעת רק איך חוות הדעת של השר הנכבד מתקשרת עם מדע ופיתוח. אילו פת היה נשאר עדיין שר המסחר והתעשייה עוד ניתן היה להבין את התערבותו, שכן, כאמור, כל הפסטיבל שייך למסחר. אך הקשר היחיד שניתן להעלות בין תפקידו החדש של השר לבין האירוויזיון הוא פיתוח קול.

יתכן כי התנגדותו של גדעון פת, אינה נובעת מתפקידו בממשלה אלא הוא פשוט נפגע משם השיר, וסבר — ולא במעט צדק — כי „הבטלנים" מכוון להפיץ את הדעות הרווחות בארץ על מילוי תפקידו העכשווי, או המפלגה שהוא מייצג.

צבי טימור

העולם השלישי

עודפים, מחירים יורדים ונטל חובות

הסיכויים של מדינות העולם השלישי, שמשקיהן תלויים ביצוא סחורות בסיסיות, מעולם לא היו כה קודרים כפי שהם כיום. החדשות הגרועות, לדברי המומחים לסחר בסחורות בסיסיות, הן כי מצב העודפים עלול להימשך בעתיד לגבי כל מוצר, החל בנפט, דרך מתכות כגון נחושת ובדיל, ועד למוצרי חקלאות כמו קפה, קקאו, סוכר וירקות. ויש אפילו עודף של בוטנים. נראה כי התחזיות המוקדמות על מחסור בחומרי גלם בשנת 2000, שנעשו רק לפני עשר שנים, לא היו אלא הבלים.

רוב מדינות העולם השלישי תלויות ביצוא סחורות בסיסיות והתמונה המתקבלת כיום היא של עודף היצע, כאשר היצרנים עושים מאמצים קדחתניים לחקות את קארטל הנפט במאמץ לקבוע מיכסות תפוקה, כדי לבלום את ירידת המחירים. אולם יחס עויין או אדישות מצד המדינות הצורכות, שוחרות שוק חופשי, וסכסוכים על חלוקת השוק בין היצרנים עצמם, נוטים לשים לאל את המאמצים הללו. מה עוד, שמדינות מתפתחות השקועות בחובות, הזקוקות באופן נואש למטבע זר, אינן רואות לפניהן כל אפשרות אלא הגברת ייצור סחורות, ובכך לתרום עוד יותר את ירידת המחירים.

„המצב נעשה בעייה", כותבת „יחידת המודיעין הכלכלי", ארגון חיזוי פרטי, בדו"ח על מחירי הסחורות ל־1987.

למשל, המחירים הריאליים של מתכות ב־1986 היו נמוכים ב־45 אחוז בממוצע מאלה שלפני מחצית יובל שנים. דוגמה אופיינית היא הנחושת. לדברי קרן המטבע הבינלאומית, מחירה כיום הוא 1,400 דולר לטונה, ב־25 אחוז פחות במונחים ריאליים מאשר בראשית שנות ה־60.

מעבר לתחליפים

לגבי מדינות כזאמביה וזאיר, ממפיקות הנחושת הראשיות בעולם, החשבון הזה הינו הרסני. ב־1985 היוותה הנחושת כ־85 אחוז מכלל היצוא של זאמביה. „ייצור הנחושת של זאמביה נשחק והולך בהדרגה בעקבות שנים של מחירים נמוכים שאינם מכניסים די כסף להשקעה", אומר היועץ לענייני מתכות טוני צ'ינג. כמו סחורות בסיסיות אחרות סבלה גם הנחושת מטכנולוגיות חדשות והתקדמות בתכנון, המקטינות את הביקוש.

לדברי צ'ינג, דוגמה קלאסית הם הסיבים האופטיים. בעבר היה שימוש נרחב בנחושת לשם ייצור חוטי חשמל, אך הביקוש ירד בגבור השימוש בכבלים של סיבים אופטיים העשויים זכוכית.

לדברי סוחרי גומי, לא הבריא השוק מאז המצאת הצמיגים מחומרים סינתטיים. מפיקי בדיל מתלוננים, כי בעקבות הישגים טכנולוגיים קטנה בכדי מחצית כמות הבדיל הדרושה לציפוי פחים ופחיות. יצרני הסוכר בצרות בגלל הממתקים המלאכותיים.

יצואני הסחורות הבסיסיות טוענים, כי אופ"ק פגע בהם קשות בשנות ה־70', כאשר האמרת מחירי הנפט דחפה את המערב האמיר לשפל כלכלי. אך לדבריהם לא שיפרה הצמיחה המחודשת בשנים האחרונות את הביקוש לסחורות־יסוד כפי שעשתה התאוששות המשק העולמי בעבר.

„הירידה במחירי סחורות היסוד אינה עוד תופעה מחזורית גרידא: היא תופעה סטרוקטוראלית", אומר שר החוץ של אינדונסיה, מוחטאר קוסומאטמאג'ה. „הצמיחה כיום איננה עוד עתירת מתכות", אמר טום מוריי מיחידת המחקר של היועצים לענייני סחורות־יסוד בלונדון. מדינות בעלות משק מתקדם משתמשות כיום בפחות מתכות, מאחר שחלק רב מן הפעילות המחודשת מתרחש במיגזר השירותים. במחשבים משתמשים יותר בחומרים פלסטיים ובסיליקון מאשר במתכות.

מסקר שערכה „רויטר" בקרב מומחים עולה, כי רובם פסימיים אשר לסיכויי המחירים של אבץ, נחושת, עופרת, ניקל, בדיל ואלומיניום. „איננו סבורים כי הביקוש יעלה במידה משמעותית בשנים הקרובות", אומר המומחה למתכות ניל באקסטון מחברת „שרסון, להמן ואחיו". „אנו חוזים לשנים הקרובות עליה שבין אפס ל־2 אחוזים בשנה".

„סיכויי המתכות גרועים למדי לטווח בינוני וארוך", מסכים פרנסואז נקטה, מנהל המחקר בחברה הבלתי תלויה לחקר משאבי האדמה.

לא יכול היה להיות עיתוי גרוע יותר לירידה בהכנסות לגבי יצרניות גדולות כבוליביה, מאלזיה, זאמביה, צ'ילה, אוסטרליה, אינדונסיה ומקסיקו. רבות מהן מתלבטות בחובות שנעשו בשנות ה־70' למען תוכניות יומרניות להגדלת התפוקה, כאשר המחירים היו מבטיחים יותר.

העולם מוצף בחומרי גלם

„השאלה איננה קביעת האשמים", אומר ד"ר גורדון גמיל, מרצה בכיר בבית־הספר לעסקים באוניברסיטת לונדון: „פשוט, לא חלה אותה עלייה בביקוש שניתן היה לצפות לה מתוך עיון במחזורי המחירים בשנים קודמות".

גם המצב לגבי מוצרים חקלאיים כסוכר, קפה, קקאו ושמן דקלים איננו ורוד יותר. הביקוש לקקאו, למשל, עלה מאז 1976־77 מדי שנה כ־2.8 אחוזים, אולם המחירים ירדו בכ־31 אחוז, בעיקר משום שבאותו פרק זמן עלתה התפוקה ב־4.1 אחוזים בשנה. „בסוף שנות ה־70', כאשר מחירי הקקאו היו גבוהים, החלו חוף השנהב ומאלזיה לנטוע עצי כלאיים", מסביר צ'ארלס יאנג, מנהל מחקר בבית־ספר ללימודים כלכליים: „העצים הללו מניבים עד פי שניים שלושה מן הזנים המסורתיים". התוצאה: עודף קקאו שנוצר על־ידי יצרניות כמאלזיה, אשר בעשר השנים האחרונות הוסיפה לייצור הקקאו העולמי יותר מ־100 אלף טונות.

מייקל סטוט, רויטר

מבזקים כלכליים

■ מוצרים שפותחו ויוצרו בישראל בעזרת סיוע הקרן הדו־לאומית למחקר ופיתוח תעשייתיים ישראל־ארה"ב („בירד") יוצאו עד כה בסכום של רבע מיליארד דולר — מסר מנכ"ל הקרן, ד"ר אד מלבסקי, בסיכום עשר שנות פעילותה של הקרן. היצוא הזה הושג בחמש השנים האחרונות, כאשר ב־1986 לבדה יוצאו מישראל מוצרים ביותר מ־100 מיליון דולר. מלבסקי מסר עוד, כי הקרן היתה מעורבת עד כה ב־150 פרוייקטים, בהם השקיעו כ־33 מיליון דולר. הפרוייקטים המוצלחים ביותר היו מערכת האנרגיה הסולרית שפיתחה „לוז תעשיות" ומרכזיית טלפונים שפותחה על־ידי „טלרד", בשיתוף החברה האמריקנית „סנטאקום".

■ חברת היעוץ „מיטב" מוציאה לאור בימים אלה את המדריך השני בסדרת המדריכים שבפרסומם החלה בנובמבר 1986. זוהי סדרה ראשונה בסוגה בישראל, המבוססת על מאגר נתונים ממוחשב וספריית נתונים שברשותה מהגדולות בארץ. המדריך השני כולל את כל מניות הנדל"ן, החקלאות, המסחר, השירותים, המלונות והמחשבים, הנסחרות בבורסה התל־אביבית. במדריך תיאור תחומי עיסוקה של החברה, מבנה הבעלות, נתונים עסקיים נבחרים כמחזור מכירות (הכנסות), רווח מתואם, יחסים פיננסים, הון מתואם ושווי שוק של מניותיה בשנים האחרונות. כן שולבו נתונים מאזניים נבחרים כרכוש שוטף, רכוש קבוע, השקעות וכיו"ב, ופירוט הון המניות של החברה, דיווידנדים במזומן שחולקו בשנים האחרונות, ובחלק מחברות המקרקעין גם אומדן לשווי הנכסים נטו של החברה. הנתונים מעודכנים ל־21.12.86 ונוסף להם נספח המעודכן נתונים בורסאיים עד 28.2.87. כן ייצא בימים הקרובים מדריך מעודכן למניות התעשייה.

מאזני 1986

עלייה תלולה ברווחיות „החברה לישראל"

„החברה לישראל" סיימה את 1986 ברווח נקי של כ־14 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 1.8 מיליון ש"ח ב־1985.

סגן יו"ר החברה, צבי צור, והמנכ"ל אהרן זלר, מסרו כי תוצאות אלה משקפות את השיפור שחל במצב החברה במחצית השנייה של 86, בעקבות אישורים להתייקרויות מוצרים ושירותים, הפשרה יחסית של שוק ההון ומינות אשראי. עם זאת הם קבלו על ההשפעה השלילית שהיתה לעלייה הניכרת בהוצאות השכר.

מדיווחי „החברה לישראל" עולה, כי מרבית החברות בקבוצה סיימו את 1986 ברווח. רק קבוצת בתי המלון סבלה מהפסדים, בגלל הירידה בתיירות. השיפור הניכר ביותר נרשם ברווחיות חברת „צים". חברת „ספקטרוניקס" נפגעה — מהירידה בהזמנות של משרד הביטחון, אולם דווח כי מתחילת 87 השתפר מצבה והיא כבר צברה הזמנות בהיקף של כ־13 מיליון דולר. ברווחי בתי הזיקוק חלה שחיקה, בעיקר עקב הקפאת שער הדולר בחישוב תעריף הזיקוק ועליית תשומות הייצור, בעקבות עליית שכר העבודה.

ראשי החברה לישראל הבטיחו, כי בשנה הקרובה יימשכו המאמצים לשיפור מבנה ההון בחברות הקבוצה כדי להגדיל את רווחיהן. עוד מסרו, כי החברה מחפשת עתה יעדי השקעה חדשים.

אודי נחשון

הגידול בהפרשה למיסים פגע ברווחיות בנק אמריקאי־ישראלי

הרווח הנקי של בנק אמריקאי־ישראלי, מקבוצת בנק הפועלים, ב־1986 ירד ב־41 אחוז והסתכם ב־1.77 מיליון ש"ח. הנהלת הבנק מסרה, כי הירידה ברווח הנקי נובעת מגידול של למעלה מ־100 אחוז בהפרשה למיסים, ששיעורם הגיע ל־71 אחוז מהרווח מפעולות רגילות. התשואה נטו על ההון העצמי היתה 7.7 אחוזים. הרווח מפעולות רגילות לפני מס גדל בשנה שעברה ב־66 אחוז והסתכם ב־7.7 מיליון ש"ח, גבוה בכ־8 אחוזים מאשתקד. והגיע לכ־25 מיליון ש"ח.

בשנה שעברה צומצם מספר משרות עובדי הבנק ב־8 אחוזים והגיע ל־439 עובדים.

א.נ.

שיפור ברווחיות בבנקים מקבוצת בל"ל

הרווח הנקי של בנק לאומי לפיתוח התעשייה ב־1986 הסתכם בכ־900 אלף ש"ח, לעומת כ־700 אלף ש"ח ב־85, והתשואה על ההון העצמי הגיעה לכ־6 אחוזים.

בשנה שעברה התמקדה פעילות הבנק בעיקר בביצוע הלוואות רפורמה מכספי אגרות־חוב שהונפקו לציבור, המחליפות את הלוואות הפיתוח המכוונות על־ידי משרד התעשייה והמסחר ובביצוע הלוואות משלימות ותשלום מענקים.

הרווח הנקי של בנק לאומי לפיתוח החקלאות ב־1986 הסתכם ב־275 אלף ש"ח, לעומת רווח של כ־130 אלף ש"ח ב־1985.

א.נ.

„אמקור" נכנסת לייצור מוצרים מתוחכמים

חברת „אמקור" חשפה אתמול לראשונה מוצרים של מפעל אלקטרוניקה חדש, שהוקם בהרצליה, בהשקעה של 2.2 מיליון דולר. בתום שלוש שנות מחקר ופיתוח השלים המפעל, „אמקור־אלקטרוניקה", מוצרים בתחומי הציור הרפואי, הגרפיקה הממוחשבת והתרעה על דליפה גרעינית. ושניים מהם הוצגו במסיבת עיתונאים על־ידי מנכ"ל „אמקור", אורי ברנשטיין.

הפרוג'קטרון, מכשיר המשמש להכנת תצוגה גרפית והקרנתה, מיועד לאנשי עסקים, פעולות הדרכה, חינוך ושיווק. מכשיר נוסף שהוצג אתמול, המיועד לבדיקת כרומוזומים, יאפשר לרכזי ראשי החברה לבצע את האנליזה בצורה יעילה ומהירה יותר מכפי שנעשתה עד כה.

ברנשטיין אמר, כי המחקר נתמך על־ידי המדען הראשי בתמ"ס בסכום של 700 אלף דולר. לדבריו, צופים כי בשנה הקרובה יימכרו כאלפיים מכשירי פרוג'קטרון, במחיר כ־2,000 דולר האחד. הזמנות ראשונות כבר התקבלו מאירופה ומארה"ב.

א.נ.

יוקטנו ניכויי מס במקור

אגף מס הכנסה יזם מהלך אוטומטי להקטנת שיעור ניכוי המס במקור. על מנת להקל בהליכים השונים הכרוכים במגעים עם שלטונות מס־הכנסה.

על־פי ההסדר, השיעור המוקטן ייקבע לפי השער שנקבע לשנת 1986 או לפי דרישת המקדמות לשנת 1987, הגבוה שביניהם. נישום אשר השיעור האוטומטי שנקבע לגביו גבוה מדי, בהתאם להערכתו את הכנסותיו לשנת 1987, רשאי לפנות לפקיד השומה באיזור מגוריו ולבקש הקטנת שיעור הניכוי במקור.

כן הוחלט על הארכה כללית, עד 31.5.87, של תוקף האישורים לניכוי מס מוקטן במקור, שלא משכר, שהונפקו לנישומים עצמאיים ולחברות וששתוקפם פג ב־28.2.87 או לאחר מכן. ההארכה נעשתה בתיאום עם לשכת רואי החשבון ונועדה לאפשר טיפול מסודר בבקשות. מנכים שברשותם אישורים שתוקפם פג כאמור, רשאים לפעול ע"פ האישורים שברשותם עד 31.5.87, ללא כל צורך באישור נוסף.

בעריכת יואב אביב

מלאכי הגיהנום בהצגה שניה

מנוע ה־V הראשון הותקן באופנוע פיג'ו מסחרי שיוצר בייצור סדיר כבר ב־1904. אחר־כך באו הארלי־דיווידסון ויצרו את האופנוע המאיים, הכבד והמוכר. עכשיו היפאנים רוכבים שנית על גלי ההצלחה של הארלי־דיווידסון

רבות השאלות החשובות שהטרידו את מתכנני האופנועים הראשונים: מהי הצורה והמקום הטוב ביותר למנוע אופנוע? כמה בוכנות? באיזה סידור והיכן לשים אותם בכלל? רק בסוף העשור הראשון למאה נקבע סופית המקום המקובל היום, בין גלגלי האופנוע.

אך שאלת תצורת המנוע נשארה פתוחה עד היום הזה. ההוכחה? החזרה המאסיבית של יצרניות האופנועים אל מנועי ה־V. מהו מנוע V? זה מנוע שבו שתי בוכנות סדורות כך, שציריהן נמצאים בזווית זה מזה, אך הן פועלות יחד על אותו גל ארכובה. ניתן לומר, שדגם מנוע זה עתיק כמו מנוע השריפה הפנימית בעצמו. הסיבה הפשוטה היא, שלאחר שנבנו דגמי המנוע הראשונים ב־1886 אשר היו בני בוכנה אחת, חיפשו היצרנים דרך להגדיל את הספק המנוע.

איך הגיעו ל־V

ומה יותר פשוט מלהוסיף עוד בוכנה אחת על אותו בית גל־ארכובה? מנוע כזה ישב יפה מאוד בתוך שלדות האופניים שהיו אז בשימוש. מפעל פיג'ו (של המכוניות) שהוא מוותיקי מפעלי האופנועים ששרדו, מכר אופנועים בעלי מנועי V כבר ב־1904. היתרונות של מנוע כזה עצומים. ראשית, רוחב המנוע יכול להיות כרוחב מנוע בן בוכנה אחת, ומאידך הוא קטן מאוד ביחס לנפח המנוע שלו. יצרניות האופנועים הראשונות הבינו זאת במהירות וכל חברה שכיבדה עצמה, ייצרה אופנוע עם מנוע כזה בנפחים של 1200־750 סמ"ק.

הארלי דווידסון

יותר מכל חברה אחרת, מתקשר מנוע ה־V לחברת הארלי דווידסון. חברה זו החלה לבנות אופנועים עם מנוע V ב־1913 וממשיכה בכך עד עצם היום הזה. אולי בשם הסטריאוטיפ של "עתיקה", איבד מנוע ה־V מהפופולאריות שלו לאחר מלחמת העולם השניה, עד שרק הארלי דווידסון ייצרה מנועים כאלה בשנות השישים. היו אלה האיטלקים, מוטו־גוזי ב־1986 ודוקטי ב־1973, ש"נזכרו" במנוע זה וניצלו את קלות משקלו ואת הקומפקטיות שלו על מנת לייצר אופנועים ספורטיביים מצויינים. אך ה"קאם בק" האמיתי של מנוע ה־V מתרחש דווקא בשנים האחרונות.

החברות היפאניות, בניסיונן לכבוש פלחי שוק חדשים, החלו לחקות את "זקנת הברזל", הלא היא הארלי דווידסון, והן משווקות היום אופנועים עם מנועי V שנראים כאילו יצאו ממפעלי הארלי דווידסון במילווקי. ההצלחה של אופנועים אלה מסחררת. מראה של "מלאכי הגיהנום" עם אמינות של שעון שווייצי (או יפאני) — מי צריך יותר מזה?

יוסי שוורץ

מעופפים באוויר

עשרת־אלפים תלמידים ובני־נוער נטלו חלק במפעל הניווט לזכר יוסי יפה ז"ל. בתום המפעל השביעי שנערך בחסות שר הבטחון, יצחק רבין, והמועצה האזורית בני עטרות נערך מופע אופנועים באוויר של בני־עטרות.

פולקסווגן מוטורספורט תומכת בקבוצת המירוץ הישראלית

קבוצת מירוצי המכוניות של פולקסווגן "פולקסווגן מוטורספורט" החליטה לכלול את פעילות המירוצים של קבוצת היבואן בישראל "צ'מפיון מוטורספורט" במסגרת פעילותה בעונת המירוצים 1987.

סיכום בנושא הושג לאחר שורת פגישות, שנערכו בין נציגי הקבוצה מישראל לבין אנטון קונרד, מנהל מחלקת העיתונות של "פולקסווגן", וקלאוס פטר רוהריוס, מנהל "פולקסווגן מוטורספורט".

בסיכום המפגשים הוחלט כי "צ'מפיון מוטורספורט" תוכל לרכוש רכיבים מיוחדים במחירי עלות, תזכה להדרכה וייעוץ במקרי הצורך ואף סוכם עקרונית על הדרכה ישירה של נהגי הקבוצה במועד שטרם נקבע. ראשי קבוצת המירוצים של "פולקסווגן" הביעו נכונות להגיע לישראל למירוץ ראווה במכוניות מדגם גולף GTI 16V, הנוטלות חלק באליפות הראלי העולמית. השתתפות זו תלויה בהתפתחויות, שיהיו בעונת המירוצים הקרובה בישראל, מצד אחד, ובלוח הזמנים של נהגי "פולקסווגן", מצד שני.

בכנס השנתי והבינלאומי של מנהלי יחסי־הציבור של "פולקסווגן־אודי" צוינה פעילות "צ'מפיון מוטורספורט" ב־1986 כאחת מפעילויות הספורט המוטורי המוצלחות ביותר של "פולקסווגן" בעולם, משום שכל שלושת תארי האליפות בישראל הושגו על־ידי נהגים במכוניות "פולקסווגן".

מחברת "צ'מפיון מוטורס" נמסר עוד, כי מחלקת העיתונות של "פולקסווגן" הפיצה עם סיום עונת המירוצים הקודמת בישראל הודעה לעיתונות הגרמנית בצירוף תצלום של אלון קידר, הנהג בפולו, ובה דיווח על הישגי "צ'מפיון מוטורספורט" בישראל.

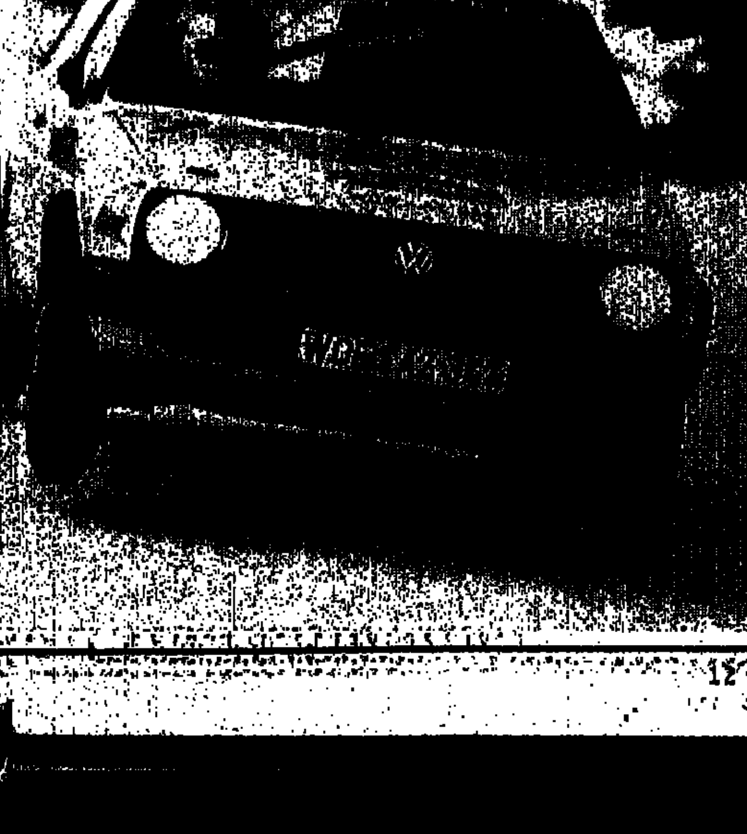

היה מנוע

האויב הגדול

שמירת הרכב לאורך ימים היא האתגר העיקרי של בעל הרכב [illegible] בתנאי האקלים של הארץ [illegible] בחורף או בקיץ.

עובדה מדעית, במקום שיש רטיבות, חמצן ואוויר, יש חלודה. [illegible] שנה מאוחר לאזור ומכונית למכונית. [illegible] גם לעובי השכבה [illegible] חשמל והטמפרטורות [illegible].

בועות וסדקים קטנים בשכבת הצבע העליונה בגוף המכונית, מעידים על קורוזיה רצינית. אם החלודה היא תוצאה של שריטות או קילופים קטנים, או אם הם מרוכזות בנקודה קטנה — יש להשתמש בנייר זכוכית "רטוב" ולשפשף [illegible] את כל המקומות החלודים. אחרי הליטוש [illegible] הצבע השונות כשהן גלויות לעין. יש לשטוף את האזור שמסביב לתיקון ולעשות פוליש.

הפוליש מסיר את הלכלוך ואת השעווה הקודמת. מורחים חומר־מגן נגד [illegible] ולאחר מכן מורחים שכבת צבע־יסוד ולבסוף את הצבע [illegible] במברשת [illegible] שכבת הצבע (צבע היסוד והברק) [illegible] בהתאם להוראות היצרן.

לאחר שתהליך החלודה כבר החל, [illegible] המצב. ברגע שמתגלה כתם חלודה או מתכת חשופה, יש לצבוע מיד את האיזור [illegible] מגן נגד חלודה. כיום מצויים בשוק צבעי מגן רבים וטובים [illegible] עלי זהב או בערות מברשת צבע ורגילה. יש לזכור, שלכל מכונית יש במקום מסוים מספר גוון הצבע שעל־פיו ניתן להתאים את הצבע המקורי.

החלודה היא אויב מספר אחד של הרכב. היצרנים אמנם נוקטים פעולות מנע רבות לצמצום מכת החלודה, אך אין אפשרות למנוע אותה באופן מוחלט. שטיפת הרכב במים נקיים ללא כל תוספות, לעתים תכופות, יגבירו את אמצעי המניעה של התפשטות החלודה. אבק, בוץ, טל וגשם חורפי, בעיקר במישור החוף, מגבירים את היווצרות החלודה והתפשטותה.

י. מושקוביץ

הרכבת חוזרת

המזכיר הכללי של הארגון הבינלאומי לרכבות — U.I.C., ג. בולה, התארח אצל מנכ"ל "רכבת ישראל", אליהו ברק וחברי ההנהלה בחיפה.

האורח סקר תנאי רקע ומגמות בפיתוח התחבורה המסילתית בעולם והטעים שתהליך "השיבה לרכבת" כללי ומסתמן בארצות מפותחות ומתפתחות. במדינות המערב, המזרח ואף חלק ממדינות העולם השלישי. תהליך זה נובע — בצד יתרונות הרכבת — מכך, סוגי תחבורה אחרים המגיעים לדרגת רוויה, בה כל תוספת ביקוש יוצרת בעיות תנועה ואיכות סביבה חדשות במקום לפתור בעיות קודמות. זאת, במחיר גדל והולך בהשוואה לפתרון מסילתי.

עד לפני כ־15 — 20 שנה הרכבת של עידן המכונית והמטוס התקבלה אצל המתכננים כמתאימה בעיקר להובלת מטעני צובר. אולם בפחות משנות דור חזרה מחדש הרכבת לתחומים שנחשבו כאבודים מבחינתה. בתחום ההובלה, שיט המכולות החזירה לרכבות חלק ניכר מהמטען הכללי שאיבדה קודם־לכן לסוגי תחבורה חלופיים. באירופה ובאמריקה מפתחים שיטות הובלה חדישות, כמו משאיות על גבי קרונות או נגררים בעלי גלגלים שמתאימים לנסיעה הן במסילה והן בכביש.

בתחום הנוסעים, השינויים אף בולטים יותר. לאחר הצלחתו המסחרית מעבר למצופה של קו הרכבת המהיר בעולם בין פאריס לליון (נפתח בשלבים בשנים 1981 — 1983), נבנה עתה קו חדש מפאריס לדרום־מערב צרפת. בגרמניה ובאיטליה נבנים עתה קווים למהירות של 250 קמ"ש בד בבד עם הכשרת קווים קיימים ל־200 קמ"ש. בדומה לכך, מערכות מהירות נבנות או על סף בניה גם בשוודיה, ביפאן בשווייץ ועוד. חשוב לציין — נאמר — שהשינוי בשירות הנוסעים אינו רק בתחום הבינעירוני. במידה מסוימת, הוא אף דרמאטי יותר דווקא בטווחים מקומיים על קווים אזוריים או פרבריים שלא להזכיר רכבות עירוניות ("תחתית") או מסילות לנמלי תעופה.

האורח ציין את הגישה של אסטרטגיית שיווק נמרצת בטווח הארוך ובטווח הקצר. להמחשת הדברים, הצביע על מערכת הרכבות החדשה בשם יורוסיטי שתחל לפעול מיום 1.6.1987. מדובר על 64 זוגות רכבות, אשר תחברנה 200 ערים ב־13 מדינות באירופה. מהן 8 זוגות רכבות — לילה עם קרונות שינה מרווחים. במערכת יופעלו הקרונות החדישים ביותר עם מיזוג־אוויר מלא.

בכל רכבת יהיה קרון מסעדה ו/או בר. כמו כן יתאפשר לנוסעים להתקשר טלפונית בעת הנסיעה. הרשת החדשה — צויין — מהווה שלב־ביניים שנועד לגשר בין המצב כיום לבין מערכות הרכבות המהירות שתהיינה חלק נכבד במסילות אירופה בעשור ה־90, לרבות אפשרות של מסילה מתחת לתעלת למנש האמורה להיפתח בשנת 1993.

מר בולה (62) היה המנהל הארצי של הענף לבניית ותחזוקת קטרים וקרונות ברכבת הממלכתית של צרפת (S.N.C.F) בשנים 1974 — 1980. בתפקיד זה היה אחראי על תיכנון ובניית הרכבות המהירות בעולם בקו פאריס — ליון. בשנת 1981 התמנה לתפקידו הנוכחי כמזכיר כללי של ארגון הרכבות הבינלאומי.

בולה שוהה בארץ על־פי הזמנת מנכ"ל רשות הנמלים לרגל סמינר בנושא תחבורה רכבתית. דבר המשקף את העניין במפעל לקראת צירוף "רכבת ישראל" לרשות הנמלים".

אורט למען בטיחות

רשת "אורט" הכריזה במוסדותיה על שנת 1987 כשנת בטיחות בדרכים. במסגרת שבוע "אורט" שנערך בשבוע שעבר, הוחלט לתת ביטוי מעשי ומוחשי לרעיון הבטיחות בדרכים, במסגרת יום העיון שנערך השבוע. במסגרת זו הוקמו יותר מ־100 תחנות לבדיקת תקינות כלי־רכב. הנעים בדרכים בכל רחבי הארץ. בתחנות היו תלמידי בית־הספר ממגמות המכונאות והחשמל לרכב, אשר יחד עם מוריהם ויחד עם קציני בטיחות בדרכים, בדקו את המכוניות שעצרו ללא תשלום ומסרו לנהגים רשימת תקלות וליקויים והמליצו בפני הנהגים על התיקונים הדרושים.

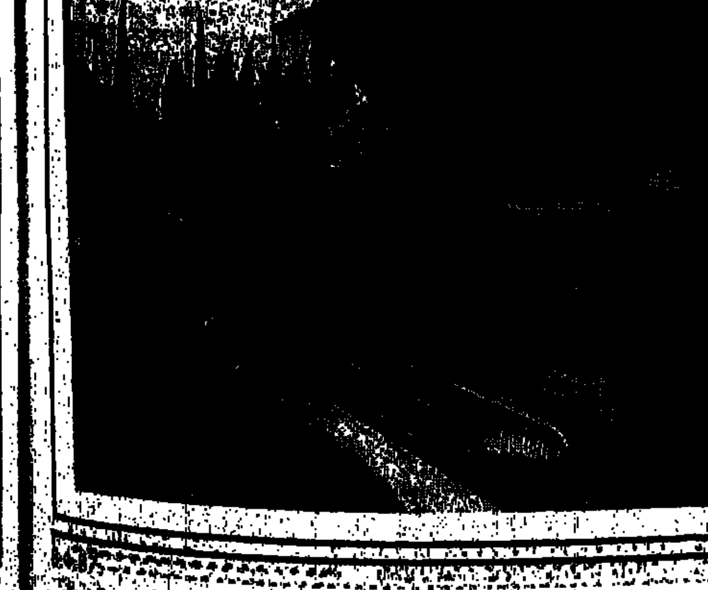

חמישה קשרים וחלוץ אחד

כן תשחק היום נבחרת ישראל במשחקה הבין־ארצי בבראשוב נגד נבחרת רומניה ★ קלינגר והירושלמי אבי כהן ישחקו כמגינים והקישור יכלול את דווידי, אורי, עובדיה, סיני ובריאלובסקי ★ המשחק בשעה 4 לפי שעון ישראל ו־15 אלף כרטיסים כבר נמכרו

מאת בנו דוה, מיוחד ל"על המשמר"

נבחרת הכדורגל של ישראל תקיים היום, בשעה 4.00 לפי שעון ישראל, משחק בין־ארצי מול נבחרת רומניה בעיר הרומנית בראשוב המרוחקת 170 ק"מ מהבירה בוקרשט.

תכונה רבה שוררת ברומניה לקראת המשחק. עד כה קיימו שתי הנבחרות 9 משחקים בינארצים. ב־4 משחקים ניצחו הרומנים, ארבעה לא הוכרעו ורק פעם אחת ניצחה הנבחרת שלנו.

למשחק היום נמכרו כבר 15 אלף כרטיסים, מתוך 30 אלף המקומות שמכיל האיצטדיון המפואר.

העתונות המקומית מרווחות רבות על המשחק הצפוי בין שתי הנבחרות.

לגבי המאמנים הרומנים מהווה המשחק מבחן חשוב לקראת משחקם ב־29 בחודש זה מול נבחרת ספרד במסגרת בית 1 בגביע אירופה לאומות.

בשורות הרומנים מופיעים השוער סילביו לונג והקשר באלון בעל 80 הופעות בינארציות.

המאמן הישראלי מיחיץ' קיים אתמול אימון של 45 דקות לשחקני הנבחרת במזג אויר נוח למרות המפסק הקל שהיה.

מיחיץ' אמר לי אמש: "אני מתוח לקראת המשחק ואם נבחרתנו תסיים את המפגש בתיקו יהיה זה הישג".

הקפטן אבי כהן אמר: "תנאי המגרש הם כמו באוסטרליה ובניו־זילנד, דבר זה רק יכול לעזור לנו לקראת המשחקים שיהיו שם בחודש פברואר".

הכוכב הירושלמי אורי מלמיליאן התלונן על הדשא וטען שזה יקשה עלינו פיתוח משחק.

● ההרכב המשוער: אבי רן, אבי כהן (בית"ר ירושלים), אבי כהן (מכבי תל־אביב), מנשה שמעונוב, ניר קלינגר, אפרים דווידי, אורי מלמיליאן, אבינועם עובדיה, משה סיני, דניאל בריאלובסקי, אלי אוחנה.

ישפוט גיורגה גרמנקוס מיוון.

מיחיץ' והעתונאים הישראלים ברומניה

מאת בנו דוה, מיוחד ל"על המשמר"

מאמן הנבחרת הישראלית בכדורגל, מילאנקו מיחיץ', אסר אתמול עלי ועל עוד שני עיתונאים ישראלים הערשים עם הנבחרת ברומניה, לנסוע עם אוטובוס השחקנים לאימון.

מיחיץ' סבור שהעתונאים שנוסעים שומעים שיחות בין שחקנים ואחר־כך מפרסמים זאת.

ההתאחדות הרומנית העמידה רכב ונהג לאנשי התקשורת הישראלית ואלו הביאו אותנו עד למגרש.

גלבוע — שוטרי השפלה 2:3

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורגל של הפועל גלבוע/גבע גברה על נבחרת השוטרים של מחוז השפלה 2:3.

נבחרת מחוז השפלה הגיעה לקיבוץ גבע בתחילת השבוע. שוטרי המחוז, בראשות מפקדם אסף חפץ, לנו בבית יו"ר ועדת החינוך של הכנסת ח"כ נחמן רז. לאחר שחולקו תשורות, דובר על המשך הקשר בין התנועה הקיבוצית לבין המשטרה.

במשחק עצמו השתתפו שוטרים בכירים. אולם לעיני 500 צופים גלבוע, זכו הקיבוצניקים בנצחון 2:3.

כל האירוע אורגן בידי מדור הספורט של התנועה הקיבוצית המאוחדת בראשה — אמנון כהן.

פולין משגרת אתלטים

שמונה אתלטים בכירים, 5 גברים ו־3 נשים, תכלול משלחת האתלטים מפולין במשחקי הפועל ה־13.

שמות הספורטאים:

נשים — 1. ראנטה קאטביק, דיסקוס, 66.50 מטר. 2. יואולנטה ברטשק, רוחק, 6.52 מטר. 3. סופיה פשויאטה, 800 מטר, 20.32 שניות.

גברים — 1. קריסטוב זוך, קפיצה משולשת, 16.62 מטר. 2. אנדריי גרבציק, קפיצה משולשת, 16.58 מטר. 3. צ'סלב פרדינסקי, 200 מטר, 20.68 מטר. 4. סטניסלאב יסקולקה, רוחק, 8.15 מטר. 5. סטניסלאב גוראק, כידון, 88.5 מטר.

כזכור, נוסף לאתלטים תגיע מפולין, למשחקי הפועל, הנבחרת הלאומית בכדורסל.

חרץ — משכיר הרכב הרשמי של המשחקים

חברת חרץ להשכרת רכב מעמידה לרשות מטה המשחקים 25 מיניבוסים ועוד 20 מכוניות פרטיות.

כן תדביק על כל צי המכוניות שלה מדבקות של המשחקים ותיתן תשורה לכל האורחים, מפת דרכים מהודרת של ישראל.

החברה תקיים בכפרי האיכסון דוכנים מיוחדים להשכרת רכב לאורחים במחירים מיוחדים.

נקבעו ה־17 שיתאמנו לקראת אליפות אירופה

כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

מאמן נבחרת ישראל בכדורסל, צבי שרף, מסר אתמול את רשימת 17 השחקנים שיטלו חלק באימונים לקראת משחקי אליפות אירופה בכדורסל שייערכו בחודש יוני ביוון. שרף מסר את הרשימה למשלחת המקצועית של איגוד הכדורסל.

ה־17 הם: מיקי ברקוביץ', דורון ג'מצ'י, חן ליפין, הווארד לאסוף, מוטי רניאל, ליאור ארדיטי ויצחק כהן (כולם ממכבי תל־אביב) עדי גורדון, דורון שפע, ארי רוונברג ותומר שטיינהאואר (מכבי חיפה), לאבאן מרסר ועופר פליישר (הפועל תל אביב), אסף ברנע (הפועל חיפה) נדב הנפלד (הפועל גליל עליון), ישראל אלימלך (הפועל חולון) וניר רכליס (בהסגר).

שחקני הנבחרת יפגשו כבר מחרתיים ויקבלו מהמאמן צבי שרף ומעוזרו רני כהנא את תכנית האימונים. ב־28 בחודש יפגשו לתחילת האימונים.

הנבחרת תתמודד ב־3 במאי נגד נבחרת קנדה ואילו טורניר משחקי הפועל יחל ב־6 במאי.

הנבחרת, תצא למחנה בהולנד ומערב גרמניה, ב־17 במאי ותחזור כעבור שבוע.

בראשון ביוני תשחק הנבחרת בארץ נגד צרפת וב־2 ביוני תצא לאתונה שם תופיע באליפות אירופה.

הועדה המקצועית, שמעה דו"חות ממאמני נבחרת הקדטים של ישראל היוצאת ביום ראשון למוקדמות אליפות אירופה במלטה, בן אישוה הועדה את תכנית האימונים של נבחרת הנשים שתחל בחודש יוני בעבודתה לקראת המשימות המצפות לה.

עוד גמר וגמרנו

מאת יצחק ויסהוף

יו"ר הכנסת שלמה הלל, הממלא את מקומו של נשיא המדינה חיים הרצוג, הנמצא בסיור במערב גרמניה, יהיה אורח הכבוד במשחק גמר גביע המדינה לגברים בכדורסל שייערך מחר בהיכל הספורט ביד־אליהו בין מכבי ת"א להפועל הגליל העליון.

קבוצת הפועל הגליל העליון קיימה אתמול אימון בבוקר בהיכל הספורט. שחקני הגליל [illegible] בקיבוץ שפיים.

מאמן הגליל, מכבי ת"א, [illegible] כרגיל. [illegible] להתאמן [illegible] באופן חלקי. הווארד לאסוף [illegible] אתמול אך יטול חלק במשחק מחר.

אגב, אוהדים רבים מהגליל העליון מתכוונים להסתער מחר על תל־אביב. עד כה הבטיחו את באם בוטסים מאורגנות כ־400 אוהדים. רבים אחרים יגיעו במכוניות פרטיות והם מבטיחים [illegible].

הקלעים שבו עם שני אולימפיים

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הקליעה של ישראל שבה ממסע תחרויות ברחבי אמריקה. במחלבם הצליחו יצחק יונאי וגיל ארמיסטו לעבור את המינימום להשתתפות באולימפיאדת סיאול.

אילנה ברגר זכתה בבכורה בטורניר בחיפה

טניס

מאת יצחק אשל

הטניסאית אילנה ברגר זכתה אתמול בחיפה בתחרות הבינלאומית לנשים בטניס לאחר שהביסה במשחק הגמר את יריבתה סטיל קאלמיט מצרפת 2:6, 0:6.

יתרונה של ברגר היה ברור בכל שלבי המשחק. היא שיחקה משחק מבוקר, הירבתה לרוץ אל הרשת ולחבוט בחוזה את הכדורים ששיגרה אליה הצרפתיה. פעמיים היא גם הצליחה לשבור את מכות הפתיחה של יריבתה במערכה הראשונה ועד מהרה היא הוליכה 0:5. כאן הצליחה הצרפתיה לצמק ל־5:2 אולם מכאן והילך לא שמטה ברגר ולו משחקון אחר. היא ניצחה במערכה הראשונה 2:6, ובמערכה השניה שברה 3 פעמים את חבטות הפתיחה של הצרפתיה ונצחונה החלק 0:6 היקנה לה את הפרס הראשון והמחאה כספית על סך 1600 דולר שהוענקה לה יחד עם גביע נאה על ידי יו"ר איגוד הטניס דוד הרניק.

הצרפתיה הסתפקה במקום השני ופרס כספי של 1000 דולר.

ברגר שהיתה מדורגת במקום ה־290 בעולם זכתה בשלוש נקודות בינלאומיות ותתקדם עתה כ־35 מקומות. זה היה נצחונה הראשון של ברגר בתחרות בינלאומית לנשים על סך פרסים של 10.000 דולר.

בתואר לזוגות זכו ההולנדיות טיציה ווילמינט והסטאר וויטוור שגברו על הגרמניות כריסטיאנה היין ואוולין לרגי 6:1, 6:7. המנצחות זכו כ־325 דולר כל אחת והמנוצחות כ־175 דולר כל אחת.

המשחקים היו בחיפה וצפו בהם כ־300 איש.

ברמת השרון יפתחו היום משחקי בית הגמר בתחרות הבינלאומית לנוער בטניס בהם משתתפים כ־150 טניסאים זרים מ־5 מדינות.

המדורג ראשון בגילאי 18 הוא רביב וידנפלד. בועז מרגשטיין מדורג שני. בין הנערות מדורגת ראשונה דליה קוריאט. המשחקים יתקיימו בגילאי 18, 16, 14 ו־12.

אלוף עולם חדש

איגרוף

המתאגרף האמריקני שוגר ריי לאונרד בן ה־31 זכה בתואר העולמי במשקל בינוני, כשניצח בלאס וגאס בנקודות את מחזיק התואר הבלתי מעורער, בן ארצו מרווין האגלר בן ה־32, בקרב בן 12 סיבובים.

15 אלף צופים ראו את הקרב באיצטדיון פתוח, בעוד ש־350 מיליון צופים ב־75 מדינות צפו בו בטלוויזיה.

לאחר הקרב אמר האגלר שרימו אותו וכי הוא זכה בנצחון ולא ייתכן בעוד שלאונרד הגיב לאחר הקרב: "פשוט רציתי לנצח ותו לא. התואר לא היה חשוב לי, אלא הנצחון על האגלר".

ללאונרד הוענקו 11 מיליון דולר.

שני שופטים, אמריקני ומקסיקני, העניקו נצחון ללאונרד, בעוד שהשופט השלישי, האמריקני, לו פילפוט, היקנה נצחון להאגלר בהפרש של שתי נקודות.

ללאונרד זה היה תואר עולמי שלישי מאז שהפך למקצוען כי בתום אולימפיאדת מונטריאול, 1976, בה זכה בתואר אולימפי. קודם לכן היה לאונרד אלוף עולם במשקל קל וחצי בינוני. הקהל עמד על רגליו בתום הקרב, וצעק "שוגר ריי, שוגר ריי".

האגלר, שספג את הפסדו הראשון לאחר 38 קרבות, והאחרון לפני 11 שנה, קיבל 12 מיליון דולר מאחר שהתמודד על תוארו, עליו שמר 12 פעמים. עד כה ניצח האגלר ב־62 קרבות, בשלושה הפסיד ובשניים סיים בתיקו. לאונרד ניצח ב־35 ובאחד הפסיד.

נצחונו האחרון של האגלר היה לפני 13 חודשים, כשהכניע את ג'ון מוגארבי מאוגנדה בסיבוב ה־11.

לאונרד שמר כל הזמן על עינו שבגללה פרש מהזירה לפני כחמש שנים. מאז שב לזירה וניצח בשלושה קרבות.

250 חתרו בהקפת הכנרת

250 חותרי קיאקים השתתפו במסלול העממי והתחרותי, בהקפת הכנרת השישית בקיאקים להוקיר של דודו רטם. האירוע אורגן על ידי מחלקת הספורט של המועצה האיזורית עמק הירדן ומרכז הפועל.

הערב הקרב על המקום ה־3

כדורסל

מאת יוסף חבס

תכונה רבה ניכרת לקראת המשחק השלישי במשחקי הגמר על המקום השלישי בין הפועל רמת גן להפועל פתח תקוה שייערך בשעה 8.30 באולם האוניברסיטה ברמת אביב.

המנצחת במשחק זה תשחק בעונה הבאה במשחקי גביע ההתאחדות האירופית.

שחקני הפועל ר"ג ניצחו במשחק הראשון 18:23 ובשני ניצחו 20:18 [illegible].

חצי הגמר גביע אירופה

המוקד במינכן שם תארח באיירן את ריאל מאדריד בגביע האלופות ● כל 70 אלף הכרטיסים כבר נמכרו

כדורגל

מאת ש. סלברט

ששה משחקים בחצי גמר גביעי אירופה בכדורגל על כל שלוחותיו — אלופות, מחזיקות ואופ"א — יתקיימו הערב כשהמסקרן שבהם יהיה באיצטדיון האולימפי במינכן, בין באיירן וריאל מאדריד, בגביע האלופות.

כל 70 אלף הכרטיסים למשחק זה נמכרו מיד עם הפצתם, שני המועדונים הפופולריים זכו בעבר כמה פעמים בגביע האירופי, היקר בפרסי היבשת. ריאל נטלה אותו שש פעמים, מהן חמש ברציפות שהיו הגביעים הראשונים של המפעל האירופי — 1956, 1957, 1959, 1959 ו־1960, ואחר־כך ב־1966, בעוד שבאיירן זכתה בו שלוש פעמים ברציפות (1974, 1975, 1976).

למאמנה של באיירן, אודו לאטק, תהיה זו ההזדמנות האחרונה להעניק לקבוצתו את הגביע הרביעי, מכיוון שבעונה הקרובה יאמן א. פ.צ. קלן.

באיירן מצוייה בתנופה. כשבת הביסה את קייזרסלאוטרן (0:3) בליגה, כשריטר האנאאס בן ה־34 כבש את שערו ה־100 בבונדסליגה ואילו ריאל מאדריד סיימה בתיקו אפס עם אוסאסונה, אך זה הספיק לה לסיים את "הליגה הרגילה" בראש הטבלה. עתה תואלץ להשקיע מאמץ נוסף ב"פליי־אוף", בהשתתפות שש הראשונות, על־מנת לזכות בבכורה.

ריאל יצאה למינכן ללא שניים מחלוציה המצויינים, המקסיקני הוגו סאנשז המושעה למשחק אחד והארגנטיני חורחה ואלדאנו החולה. לעומת זאת, חוזר להרכבה החלוץ הבינלאומי אמיליו בוטראגניו, שהחלים מפציעה בקרסול.

המאמן ההולנדי של ריאל, לאו ביינהאקר, יציב בחזרה את בוטראגניו וסנטאיליינה או את חואניטו.

המשחק השני בחצי גמר האלופות יהיה בפורטוגל, כשפורטו תארח את דינאמו קייב, ומעניין לציין, ששתיהן נוצחו בראשית השבוע בליגה.

בשורות פורטו ייעדרו כמה מן הכוכבים שלה, החלוץ הברזילאי וולטר קאסאגראנדה מסגל גביע העולם במקסיקו והמגן לאורטה. שניהם בשל פציעה בקרסול. בעוד ששני האחרים, הקשרים פראסקו וקווים, בגלל השעייה.

אגב, שתי קבוצות אלו טרם זכו בגביע האלופות. לעומת זאת זכתה קייב פעמיים בגביע המחזיקות (1975, 1986).

בגביע המחזיקות תארח בורדו הצרפתית את לוקומוטיב לייפציג וריאל סאראגוסה את אייאקס אמסטרדם, שזכתה בראשית שנות השבעים שלוש פעמים בגביע האלופות, עם יוהאן קרוייף הגדול.

בגביע אופ"א תארח דנדי־יונייטד את מנשנגלאדבאך, שזכתה פעמיים בגביע זה (1975, 1979) ומעניין ששתיהן נוצחו בראשית השבוע בליגה, כשהגלאדבאך הובסה (4:0) בפרנקפורט ואיבדה את קשרה הבין־לאומי אוהה ראהן בשל פציעה, וספק אם יופיע הערב.

שתיהן נפגשו לפני שש שנים בשלב רבע הגמר, כשהסקוטים ניצחו 0:5.

המשחק השני יפגיש בשבדיה, את גטבורג (וזכתה בו ב־1983) וטירול מאוסטריה, בה משחק הגרמני הנודע האנזי מילר.

אליפות שלישית לנערי בת"ים

כדורעף

קבוצת הנוער של הפועל בת"ים בכדורעף זכתה אמש, בפעם השלישית ברציפות, באליפות המדינה לאחר שגברה בגמר הפליי־אוף על איחוד עירון 1:3.

במשחק שנערך בקיבוץ העוגן היה עדוד קולני לאיחוד עירון אבל נערי בת"ים היו עדיפים והוליכו כבר 0:2 אחרי שתי המערכות הראשונות — 15:17, 11:15.

במערכה השלישית נרגעו צחי אלבז וחבריו ואיחוד עירון ניצח 4:15.

במערכה הרביעית התעלו אבי כחלון ורוני כהן ובת"ים ניצחה 7:15.

את הבת־ימים הדריך משה סמו שהחליף את המאמנת ענת הרשקו אשר יצאה אתמול את הנבחרת לטורניר האביב בשבדיה.

55 ס"מ מפרידים ביניהם

ראש הממשלה יצחק שמיר לוחץ את ידי לי ג'ונסון. התירכים אומרים הכל. (צילם: מאיר פרטוש)

שמיר: זה אתה מיקי ברקוביץ בכבודך ובעצמך?

מאת יצחק ויסהוף

ראש הממשלה יצחק שמיר נפגש אתמול אחר הצהריים עם לי ג'ונסון הענק של מכבי תל אביב. קשה להגדיר שהשניים נפגשו "פנים אל פנים", 55 הסנטימטרים המפרידים בין ג'ונסון, 2.10, לבין שמיר, 1.55, לא הפריעו לראש הממשלה שאמר: "אני שמח ומודה על ההזדמנות שניתנה לי לפגוש אתכם נבחרת הכדורסל — מכבי תל אביב. אתם חייבים לדעת שהעם אהב ואוהב אתכם ואתם הבאתם לו קורת רוח. כולנו אסירי תודה על הופעתכם במשחקי גביע אירופה ואני, למרות עיסוקי הרבים, צפיתי במשחק מעל המרקע והתלהבתי".

היה זה בפגישה בה קיבלו את פני שחקני מכבי תל אביב, ראש הממשלה וראש עיריית תל אביב שלמה להט לרגל הופעת מכבי תל אביב בבית הגמר של גביע אירופה.

מיקי ברקוביץ, קפטן מכבי תל אביב, שהוצג בפני שמיר שמע את דברי ראש הממשלה: "זה אתה מיקי ברקוביץ בכבודך ובעצמך?"

את דורון ג'מצ'י שאל ראש הממשלה: "מה עיסוקך?" וג'מצ'י השיב: "רק כדורסל, בתוספת עבודתי בחנות הספורט". את מירב, רעייתו של דורון, שאל שמיר: "האם את מתלווה לבעלך במשחקים?" מירב השיבה: "בינתיים רק בארץ".

מיקי ברקוביץ ציין כי זו פעם ראשונה שראש ממשלה מגיע לברך את מכבי תל אביב לאחר הפסד במשחק הגמר.

בכלל, עשה רושם ששמיר מכיר את שחקני הקבוצה אך התקשה לשייך שחקן לשם. היה זקוק להסבר מפיו של ראש עיריית תל אביב שלמה להט שהוסיף דברים משלו: "זו הזדמנות להגיד מילה טובה על מכבי תל אביב. גם במצבים קשים ראיתי אתכם בשורה התחתונה, שבים עם הפנים למטה. היום אין לכם סיבה לכך. הבאתם כבוד למדינה ואני מקווה כי בשנה הבאה תביאו את הגביע, ואם לא או בעוד שנתיים".

עוזי דיין שמעון מוכתי הודה על עזרת העיר תל אביב וראש העירייה שלה למכבי. ובהזדמנות פנה לראש הממשלה שיוקיר את הישגי מכבי תל אביב על ידי תרומה קטנה למען בית מכבי תל אביב ועבודת הבניה שלו תחל בירוק בעוד 60 יום.

מהפגישה נעדר שחקן מכבי תל אביב הוואורד לאסוף. במכבי תל אביב אין זמן להגוג, מיד לאחר שנפגשו את ראש הממשלה יצאו השחקנים לאימון בהיכל הספורט ביד אליהו לקראת משחק גמר גביע המדינה מחר נגד הפועל הגליל העליון.

הברית שבין האדם לאדמה — במחרשה נכתבה ונחתמה

שיכון ותיקים, ינואר '52

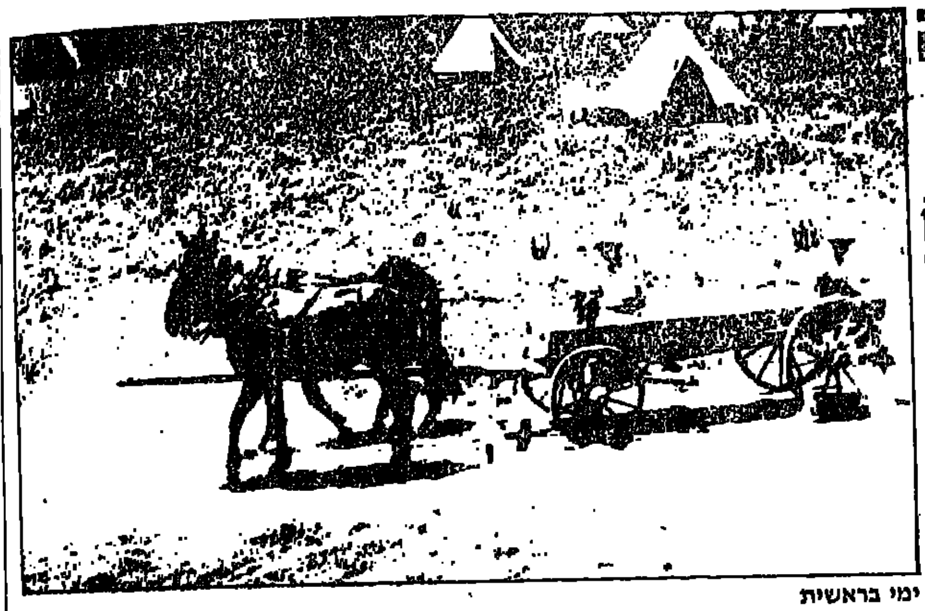

ימי בראשית

מאת יוסף גילת

החריש העמוק, התלמים הארוכים, עונות הזריעה, ימי הקציר, פרי האדמה — כל אלה סימלו בשנות הארבעים את ההתיישבות החלוצית בארץ ואת הברית הכרותה בין האדם לאדמתו.

המתיישבים לא באו כאורחים הנוטים ללון בלילה ביישובי „דמה". הם לא באו אל המוכן, לא ציפו להם מבני פאר ודרכים סלולות. שנים רבות התגוררו באוהליהם באזורי ארץ נידחים, ונעו בדרכי עפר.

בקיבוץ גת, החוגג השנה 45 שנה להתנחלותו, מקובלת שנת 1942 כשנה בה החלה ספירת ימי העלייה על הקרקע, בגבול השפלה ואזור הרי יהודה, אזור המסומן כיום על המפה כאזור לכיש, אז הנקודה הדרומית ביותר בארץ. למעשה החל ייסודו של הקיבוץ שנים רבות קודם לכן.

דרכי ראשונים

החברים הוותיקים מספרים כי כבר בשחר נעוריהם, בקינים השומריים בפולין, אוסטריה ויוגוסלביה, תהו וחלמו על דרכם בחיים. הם כמהו לשינויים בסדרי החברה, בה שרויים בני־אדם בעוני מנוון בצד אנשים החיים בעושר בזבזני.

ויש חברים הסופרים את דברי ימי הקיבוץ בשנות השלושים הראשונות בארצות מוצאם. הפולנים, וביתר דיוק הגאליצאים, סופרים את הימים החל בשנת 1932 — שנת ייסודו של קיבוץ העלייה בשם „המנוף". שם אותו נשאו עד עלייתם על הקרקע, אותו המירו לשם גת. ויש חברים המצביעים על שנת 1933 — ראשית עלייתם של הראשונים לארץ — כאחד התמרורים החשובים בחיי הקיבוץ.

אין ספק ששנת 1934, שנה שבה יצא הגרעין הראשון של קיבוץ „המנוף" ממרחביה להקים קיבוץ עצמאי בכפר־סבא, מקום בו הוחל באירגונו, איחודו וליכודו של הקיבוץ לקראת משימותיו הגדולות בארץ, הקמת יישוב עברי קבוע באדמת המולדת — שנה זאת סימנה תאריך חשוב בדרכו של הקיבוץ.

כאן התאחדו וגובשו שלוש החטיבות העיקריות, בוגרי תנועת השומר־הצעיר יוצאי גאליציה וינה ויוגוסלביה.

ההכשרות השונות בחוץ־לארץ ובארץ הכשירו את אנשי „המנוף" לחיי החברה, לחיי שיתוף ולתנאי עבודה קשים. לא ייפלא איפוא שכל אחד מ„קיבוצי האם" — רצה לראות באנשינו את השלמתם העתידה; אך כאמור, חברינו נשאו את עיניהם להקמת יישוב חדש בחבל ארץ חדש.

ובשנה ה־45 להתנחלותנו, בדפדפנו באלבום התצלומים של הקיבוץ — מתבקש מאליו פרעון חוב של הוקרה לראשונים ולממשיכי דרכם. הם מביטים אלינו כפי שצולמו לקראת אחד החגים של הקיבוץ.

שמונה שנות המתנה

שמונה שנים תמימות ישבו אנשי „המנוף" בכפר־סבא והמתינו ליום בו יוגשם חלומם. בינתיים השתלבו במערכות המלחמה על עבודה עברית מאורגנת ובמשמרות מול שערים מוגפים בפרדסים. והחברים אף התנסו במעצרים על־ידי המשטרה המנדאטורית. בימים ההם מקובל היה השיר של המשורר אברהם שלונסקי:

„מולדת חמסינית, חולית ומסולעת, מה שיר לך וזיוך. לא שרו בלהט; שירה רק א־ת לא חרטה עוד על דף / שירת המשמרת על שער הוגף".

בכפר־סבא והסביבה עבדו חברינו כשכירי יום והתנסו בעבודות הפרדס המפרכות, במלאכות בניין מייגעות, בסלילת כבישים, בניפוץ חצץ ובמשק בית.

הימים ימי ארגון אינטנסיבי ב„הגנה" על חטיבותיה וחברי „המנוף" מעורבים בכל היחידות: הפו"ש (פלוגות השדה), החי"ש (חילות השדה), הפלמ"ח (פלוגות המחץ) ואף בקרב יחידת הנוטרים (גאפירים בלע"ז) וכן בבריגאדה במלחמה העולם השנייה. מסורת ההגנה ושירותי הבטחון מלווים את הקיבוץ בכל מערכות ישראל, החל בימי המאורעות תרצ"ו דרך מלחמת השחרור, מלחמת סיני, מלחמת ששת הימים, מלחמת ההתשה, מלחמת יום הכיפורים, לרבות מלחמת לבנון. ובמערכות אלה נפלו חבריו ובניו מדור המשך.

העלייה על הקרקע

כאמור, מקובל לציין את שנת 1942 כשנת העלייה על הקרקע; אך כבר בשנת 1941 יצאו חלוצי הקיבוץ לחרוש את החריש הראשון באדמות שנרכשו באזור עיראק אל מנשיה, בדרום הארץ, ורק כעבור שנה החלה העברת הקיבוץ כולו מכפר־סבא לגת.

במסיבת הפרידה מציבור הפועלים בכפר־סבא קרא אברהם הרצפלד, הנודע כפטרון ההתיישבות בימים ההם, את קריאתו הנרגשת: „ר' ליפציק וארגז גדול, בו הביאו העולים יוצאי גרמניה את מיטלטליהם) ויש בחורים, אפשר להעמים יישוב חדש. ולכן אני קורא: הגידו בגת."

בראשית ההתיישבות מנה הקיבוץ 110 חברים, מהם 42 משפחות ו־31 ילדים.

את שנת ההתיישבות הראשונה איפיינה עונת גשמים ברוכה והשדות נשאו יבולים כבדים והפיחו תקוות רבות לקראת העתיד. אך במרוצת השנים הוברר לנו, שנקלענו לאזור מוכה בצורת. פקדו אותנו שנות בצורת כמעט מחזוריות, שפגעו בקצב פיתוחו של הקיבוץ, הן מחמת מיעוט המשקעים והן מפאת מצוקת המים.

מלחמת השחרור

כיון שתי המלחמות, מלחמת העולם השנייה ומלחמת השחרור, בשלב של משק מתלבט ומתפתח מצאונו המאורעות. שכאן באזורנו, אזור מאוכלס אוכלוסיה ערבית צפופה, קיבלו ממדים מסוכנים כבר בראשיתם. קדמה להם התדיינות סביב המפות וציוני הגבולות המבתרים את הארץ. המובלעות והפרוזדורים השונים עוררו את השאלה הנוקבת: גת בתחומי המדינה העברית, או מחוץ לתחומיה?

התשובה ניתנה על־ידי גת עצמה, בעמידתה העקשנית בראשית המאורעות בימי המצור הידועים, בהסגר ובפריצתו ובברית־הדמים שכרתה עם האדמה הזאת בנפול חללו הראשון של הקיבוץ.

בינתיים פלשו כוחות ערביים סדירים לגבולות ארצנו. בריגאדה מצרית התבצרה בפאלוג'ה ועיראק אל־מנשייה. גת במצור. ופאלוג'ה ועיראק אל־מנשייה מכאן וגת באמצע. אש תותחים צולפת פוקדת את גת ואינה מרפה. ואווירוני האוייב מפציצים באין מפריע. גת עומדת על נפשה. הילדים ובעלי החיים מפונים. רבו מבחני האש בהם עמדנו עד בוא יום השחרור, שנחגג במאוחר, רק אחר חיסולו של כיס פאלוג'ה המפורסם.

על מלחמת העצמאות בשדות פלשת ועל גת במצור ככיס פאלוג'ה מסופר רבות בכתובים. על חלקו של קיבוץ גת במאבק זכה הקיבוץ ב„אות הקוממיות" ובתעודה החתומה בידי ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון של מדינת ישראל, דוד בן־גוריון.

האוכלוסיה:	
חברים ומועמדים	320 –
הורי חברים	5 –
ילדים	170 –
חיילים	22 –
מתנדבים	15 –
ס"ה	532

כמויות ומספרים

שטח:		2.700	דונם
גידולי בעל		5.500	דונם
בהשקייה		475	דונם
מטעים		8.675	דונם
	ס"ה	600	דונם
מחנה ודרכים ס"ה		9.275	דונם
מים:			
כמות המים לרשות המשק		1.650.000	מ"ק
ברפת:			
חולבות		270	ראש
		2.280.000	ליטר
ייצור החלב		30.000	ליטר
בלול:			
מטילות		2.900.000	ביצים לשנה
מטעי הדרים:		475	דונם
בנגריה			
המחזור הכספי		1.100.000	ש"ח
בגניר			
המחזור הכספי		19.000.000	ש"ח

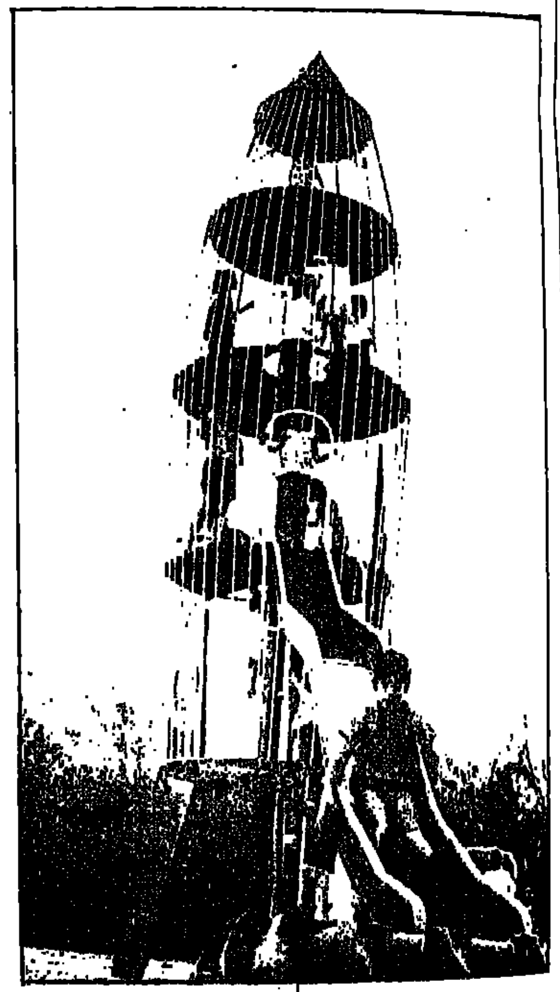

ת.טיל ביום הילד

בית לחברות נוער עולה, לגרעיני הכשרה, אולפנים ומתנדבים

קיבוץ גת גאה על תרומתו בקליטתם וחינוכם של חברות נוער עולה, נוער ארץ־ישראל; וכן בהיותו בית לגרעיני הכשרה, שרבים מחבריהם יסדו קיבוצים עצמאיים באזורי הארץ השונים. תמצא אותם בין מייסדי קיבוץ „מגן" בנגב, בין מייסדי קיבוץ ניר־יצחק (ארץ־ישראלי ט"ו) בנגב, ואת אנשי הגרעין ע"ש מרדכי אנילביץ, שהתאחדו עם קיבוץ רשפים בעמק בית־שאן, וכן אנשי הגרעין הארגנטיני, מייסדי קיבוץ „מצר" בשומרון ועוד.

קטע מנוף בקיבוץ

לקיבוץ גת
החוגג 45 שנה
שאו ברכת חברים,
שכנים ושותפים נאמנה
ביום חגכם
קיבוץ בית־ניר

לקיבוץ גת
החוגג 45 שנה
שאו ברכת שכנים
נאמנה
ביום חגכם
קיבוץ נגבה

לקיבוץ גת
על חסדי הדרכה
ושותפות בתש"ח
יישר כח
קיבוץ מגן

לקיבוץ גת
שאו ברכה
ביום חגכם
משכנכם בראשית הדרך
קיבוץ דן

לקיבוץ גת
שאו ברכות ביום חגכם
ואיחולים
להמשך בנין ויצירה
קיבוץ שריד

ישובי המועצה האיזורית יואב
מברכים את קיבוץ גת
בחגו ה־45
כשם שידעתם להקים ולבנות קיבוץ לתפארת ובית חם לחבריו ולילדיו
כן תרבו ותפרצו לעתיד יותר טוב
זליג הליבני – ראש המועצה

לקיבוץ גת
במלאת 45 שנה
לעלייתכם על הקרקע
ברכות לבביות
להמשך
פורה
ומוצלח
קיבוץ ניר יצחק

לקיבוץ גת
במלאת 45 שנה
לעלייתכם על הקרקע
ברכת שכנים לבבית להמשך
בנין פיתוח ושגשוג
קיבוץ גלאון

לקיבוץ גת
בחגו ה־45
שלוחות מיטב הברכות והאיחולים
להמשך פורה ומשגשג
קיבוץ רשפים

לכל בית גת
בחג ה־45
מיטב הברכות והאיחולים
עלו והצליחו
קיבוץ מעניית

לקיבוץ גת
בחג ה־45
שלוחה ברכה חמה
לשגשוג והצלחה
קיבוץ גן־שמואל

לקיבוץ גת
בחגו ה־45
ברכות לבביות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג
קיבוץ יד־מרדכי

צער גידול בנים ובעיית העוזבים

אחת הבעיות המטרידות את הקיבוצים בימינו, וקיבוץ גת בתוכם, היא בעיית הבנים העוזבים את התנועה הקיבוצית ואף את הארץ.

אין לתאר את כאבם של האבות המייסדים, שהגשימו את חזונם יום־יום בעבודה מפרכת ולעתים בסבל ומחסור והורהו כליל עם מפעלם, תוך שאיפה בכל מאודם להצלחתו. כאשר אובד להם חלק ניכר מהנכס היקר, הלא הוא דור ההמשך, בו ראו שותף נאמן למעשיו. בשעתו הושר בארץ תנועות הנוער השיר, "זה גורלנו, זהו הצו, זוהי הדרך זהו הקו." בשנה ה־45 לקיומו יוסיף קיבוץ גת לרקום את רקמת חייו היומיומית, תוך טיפוח ערכי תרבות וגיבוש חברתי וישא את עיניו לקראת שנת ה־50, שנת היובל.

מוסדות ציבור

בגת מצוי "בית בנים", לזכר הבנים שנפלו במערכות ישראל. מוזיאון ובו מימצאים ארכיאולוגיים מהאיזור, מרכז לימודי על שם שלום פינצי המנוח, מצנחני הפלמ"ח שצנח מאחורי קווי הגרמנים במלחמת העולם השנייה ונהרג באסון מענן, בעצרת לזכר הצנחנים. המרכז הלימודי משרת תלמידים רבים מבית־הספר באיזור. כן מצוי ארכיון ובו תיקים אישיים של חברי הקיבוץ וכן תיקים של חברים שהלכו לעולמם וחברים שנפלו במערכות העם.

המשק על ענפיו ומפעליו

המשק עבר תמורות רבות במרוצת השנים. ענפים לא רווחיים חוסלו ובמקומם הוקמו ענפים חדשים. כיום מתבססת גת גם על מפעלי התעשייה. מצויים בה שני מפעלים: "מפעלי עץ גת", המייצר כלי עבודה וחריטות שונות, כן מצוי מזור לצעצועי־עץ לילדים, "לולים" לתינוקות ועוד. במפעל מועסקים חברים ותיקים. המפעל השני הוא "גניר", מפעל לתרכיזי הדר, המשותף לקיבוצים גת וביתניר. תוצרתו מיועדת בעיקר ליצוא.

עם הפנים לעתיד

קיומם ושגשוגם של הקיבוצים, וקיבוצנו בתוכם, מותנים בדורות ההמשך והזדהותם עם מפעל אבותיהם. בשנה ה־45 ולקראת השנים הבאות, אנו תפילה שבנינו ובני בנינו יוסיפו נדבכים נוספים לבניינה של התנועה הקיבוצית וכן יוסיפו לפאר את ביתנר־ביתם ולהתגאות בו.

לחברי קיבוץ גת
ביום חגכם
שפע ברכות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג

אגודה שיתופית חקלאית
של משקי עובדים
להובלה בע"מ
מסמיה, ד.נ. שקמים מיקוד 79835, טל' 055-83001

לקיבוץ גת
החוגג 45 שנה
איחולים לבביים
להמשך פורה ומשגשג
עלו והצליחו
קבוצת מטיילי "לכיש"
ומובילי "לכיש"

לכל חברי קיבוץ גת
בחגכם ה־45
שפע ברכות ומיטב האיחולים
אמבש הנדסה
המנור 8 אזור התעשיה, חולון
ת.ד. 214 חולון 58101
טלפון: 03-807722
טלקס: TRAC IL 35547
פקסימיליה: 03-802073
AMBACHE ENGINEERING
8 HAMANOR ST
INDUSTRIAL AREA, HOLON
P.O. BOX 214 HOLON, 58101
ISRAEL
TELEPHONE: 03-807722
TELEX: 36547 TRAC IL.
FAX 03 802073
נסיעה ללא פנצ'רים! עם הצמיג המלא לכל מלגזות ההרמה
THE MONO PUMP
משאבות
Watts Tyres

משאבות חבית LUTZ
חבלי אטימה ואטמים מכניים
ב"ש טל' 057-79731 חיפה טל' 04-761477 ירושלים טל' 02-721102

לחברי קיבוץ גת ומפעליו
בחגכם 45 לייסודכם
ברכות לבביות ומיטב האיחולים
להמשך הפיתוח, הפריחה, השגשוג, וההצלחה
צבעי חץ
צח – צבעי דפוס ישראליים בע"מ
תל־אביב. המוז"ד 29 • ת.ד. 50018, ת"א 61500

לקיבוץ גת ומפעלו גניר
בחגכם ה־45
שפע ברכות ואיחולים להמשך פורה ומשגשג
והידוק הקשרים המשותפים
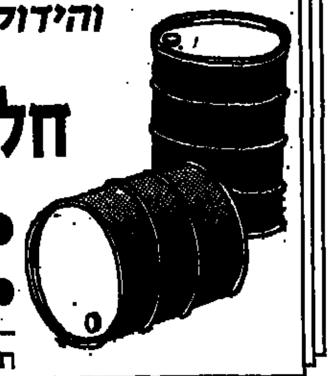
חליפה אורי ואהרון בע"מ
• ייצור צבעים סינתטיים לתעשייה
• חידוש חביות
ת.ד. 882 אשדוד • טל' 33337, 21580, 055-31759

לקיבוץ גת ומפעלו מפעלי עץ
עם ציון 45 שנה לייסודכם
ברכות לבביות ומיטב האיחולים
אתכם לאורך כל הדרך
אורדילן בע"מ
יבואנים וספקי עצים
תל־אביב, נחמני 45, טל' 03-622966

לכל חברי קיבוץ גת
במלאת 45 שנה לייסודכם
מיטב הברכות והאיחולים
סוכנות י.ו.ש. בע"מ
תחנת דלק "פז" – קרית גת
טל' 051-881987 • 051-881084

לקיבוץ גת ולמפעליו
שחוגגים 45 שנה
שאו ברכה ואיחולים
להמשך בנין ויצירה
ישי דוד
עבודות עפר וכבישים
ד.נ. חוף אשקלון

לגניר ולקיבוץ גת
ביום חגכם
ברכותינו להמשך פורה ומשגשג
מאחלים מקרב לב
ההנהלה והעובדים
GALOVER PRIDE LTD.

לגת, לגניר
ולמפעלי עץ גת
עם ציון
45 שנה לייסודכם
עלו והצליחו
שירותי הנעה
חשמלית 1977 (בע"מ)
ראשל"צ, טל. 03-9612032, 03-9611335

לקיבוץ גת
בחגו ה־45
שלוחות מיטב ברכותינו ואיחולים
להמשך הצלחה ושגשוג
ישלב סוכנות לביטוח
תל־אביב, יהודה הלוי 43
טל. 03-622431

לקיבוץ גת
בחגו ה־45 מיטב הברכות
שלמה ואלי מוניות אל־ים
קרית מלאכי

לגת ולמפעלי עץ גת
שחוגגים 45 שנות עליה על הקרקע
מיטב הברכות ואיחולי הצלחה
ברגה 2000
מושב תלם • ד.נ. הר חברון
טל' 051-885710 051-887704

לגת ולמפעליו
בחגכם ה־45
שפע ברכות לבביות
ואיחולי הצלחה
מקו בע"מ
בני־ברק, פנקס 4 • טל. 03-706682, 03-794870
Telex: 794870, 706682 • FAX: 03-794792

לקיבוץ גת
ביום חגכם
שלוחות מיטב
ברכותינו להצלחה והתעצמות
ס.י.א.ט. – כרמל בע"מ
חיפה

לקיבוץ גת ולמפעליו
בחגו ה־45
שלוחות מיטב הברכות
והאיחולים להצלחה
אילוז ובניו מרכז השחזה
א.ת. אשקלון, גבעת ציון, טל. 051-22608

לקיבוץ גת ולמפעלי עץ גת
בחגם ה־45
קבלו את מיטב הברכות
והאיחולים להצלחה
אחים וילוז'ני בע"מ
יצור שיווק והפצה של מוצרי עץ
ידיות לכלי עבודה לחקלאות ולתעשיה
ת"א. ישראל מסלנט 43. טל' 03-373964

לגניר
ליוסי ולאורי
צרור ברכות מכל הצוות
ציוד מוצרי חשמל
אשקלון • 051-28173

לחברי קיבוץ גת ולמפעליו
בחגכם ה־45
שלוחות מיטב הברכות
מוסך אגרוגת בע"מ
קרית גת, אזור תעשיה, טל. 051-881601
Ford
צמוד EQUIPMENT

לקיבוץ גת ולמפעל גניר
בחגם ה־45
ברכה חמה
ואיחולים להמשך,
הצלחה והתעצמות
רוזן יעקב
יועץ מס מוסמך
חיפה, רח' פבזנר 17 • טל. 662470

לקיבוץ גת
בחגו
מיטב הברכות
ואיחולי הצלחה
פל־ניר בע"מ
עבודות נירוסטה וצנרת
נתניה, אזור תעשיה
טל. 33693 – 39413

לגניר
בחגכם ה־45
ברכות לבביות
להמשך פורה ומשגשג
המבער בע"מ
הוד השרון • טל' 052-38620

לקיבוץ גת ולמפעליו
בחגם ה־45
שלוחות מיטב הברכות
פרימה
ייצור עגלות ילדים
ודברי עזר לתינוקות
תל־אביב אלפסי 34, טל. 03-831731

לקיבוץ גת ולמפעליו
שחוגגים 45 שנה להתנחלות
שאו ברכה ואיחולים להמשך בנין
רסקו סחר בע"מ – יבוא ושיווק עצים לבנין ולנגרות
חיסון עצים, הספקת עץ לתממות
הספקת עמודי חשמל וטלפון
אשדוד, טל. 055-23264-5

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 49 בגוש 8263 רח' ראשל"צ מס' 11 בחריגה, מבנה ובחריגה של 1.8 מ' מקו בנין צדדי בקיר אטום + מעלית בחריגה של 2 מ' מקו בנין אחורי בקיר אטום.
את התכנית 122/84 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
נס־ציונה
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה נס־ציונה בקשה להקלה בקו בנין אחורי בגוש 3636 חלקה 270. החלקה נמצאת באזור מגורים ב' בו מותר לבנות בקו בניין אחורי 7 מ'. משפחת גבאי מבקשת להתיר בנייה בקו בנין אחורי 6.40 מ' המהווה הקלה של 9%.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בוועדה המקומית לתכנון ולבנייה והיא תחליט בנדון.
ניסן קרופסקי
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבנייה

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
חיפה
הודעה בדבר הפקדת
שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "תכנית חפ/1838 — הרחבת בית אבות בני ברית", המהווה שינוי לתכניות הבאות: חפ/229 — תכנית מתאר חיפה, חפ/ור' — אחוזת שמואל, ומשפיע על התכניות המופקדות: חפ/1400 ריחפ/229 ט'.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10782 — חלקי חלקות 48, 113, גוש 10786 — חלקות 37, 38, וחלק מחלקה 113. המקום: פינת הרחובות חורב וגת באחוזת שמואל.
עיקרי התכנית: 1. קביעת הוראות בניה להרחבת הבנין הקיים. 2. איחוד חלקות. 3. הרחבת דרך.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, חיפה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר יינתן בפני עורך דין או אדם שהוסמך לכך בחוק או על פיו.
משה גלזר,
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
י"ט בשבט התשמ"ז
18 בפברואר 1987

ועדת משנה
לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 444
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 118 בגוש 7172 רח' ויצמן 25, חולון.
הכוללת מתן הקלה באחוזי בניה 6% משטח המגרש 548 מ"ר בשתי הקומות לכל דיירי הבית.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון, מ"מ ראש העיר
ויו"ר משנה לתכנון ולבניה חולון

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית
לתכנון ולבנית העיר
חיפה
רח' ביאליק 3, חיפה, טל' מס' 04-640775
הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: פרופ' יגאל אדרי לאשר תוספת בניה למגורים בקומת מרתף וקומת־הקרקע התקנת מעלית נכים וחניה ברחוב יפה־נוף מס' 29, חלקה 144, בגוש 10813, כרמל.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטת גשר ומעלית למרווח צדדי מזרחי.
אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבניין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה' — בין השעות: 08.00—11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ב/איתמר ינוביץ — מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 172 בגוש 8233 רח' ל"ה מס' 5 בחריגה, מאושרת מבוקשת כהקלה: 6% בניה יציאות לגג, 20"40 ס"מ מקו בנין צדדי ו־1.0"1.3 מ' בקו בנין צדדי בקיר ללא פתחים תכ' מס' 547/86.
את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת ל־אחוזי בניה 6% ברחוב סביון מס' 8"א' גוש: 6336 חלקה 362.
תיק בניין 2/886—008
בקשה מס' 870272
בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל ב־מקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולצ־יין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגד־יות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב—יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
רעננה
הודעה על הפקדת
שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רעננה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/277" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: קביעת אזור מע"ר, קביעת אזורי מגורים ג', קביעת שטח ציבורי פתוח ושבילים והתוויית דרך וביטול דרך. איחוד וחלוקה לפי סימן ז' לחוק בהסכמה ו/או ללא הסכמת בעלים. קביעת מבנים להריסה, בניה בקיר משותף. הנחיות בניה עפ"י תכנית בינוי וקביעת זכות מעבר.
ואלה הם השטחים הכלולים בשטח התכ־נית: גוש 6583, חלקות 126, 132"135, 155, 167, 192"194, 311, 363, 360, 364, חלק מחלקה 189, 400.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שה־משרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט הנימוקים להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר ומאומת ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך: 20.3.87

טלוויזיה
09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 09.35 המרוץ — סיפור על בן המחשב למנהיג קבוצת ילדים בכחה ומתנגד לצרוף הבנות למרוץ מכוניות. מוגש ע"י בת, המצליחה להערים עליו בפקחותה להשתתף במרוץ ואף לנצח. 09.55 ג'ק הולבורן — פרק 4. 10.45 איזיס פרק 4. 11.05 מפרץ הרוחות — פרק 4. 11.30 קשר משפחתי — בתוכנית מיוחדת לחופשה משוחח אהרלה גבאי עם גיא בן 12, יואב בן 7, זילברריק על היחסים ביניהם ועל המשפחה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: מבוא למדעי החיים — מפתחות גן העדן. אמנות בעידן הטכנולוגי — ניקסון טולוק. 15.00 מועדון המיקויקים — פרק 12 — (אחרון). 15.30 פרפר נחמד — פסח בא. 16.00 פיצוחים — שעשעון טלוויזיה נושא פרסים. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר. 17.30 "שמיניות באוויר". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "על ספרות ותרבות" — (ערבית). 19.00 "בקו הבריאות" — רבים סובלים מכאבי ראש ומיגרנה. אך מעטים מנסים לטפל בבעיה. כיצד מאבחנים את גורמי כאב הראש, ומהן שיטות הטיפול המקובלות כיום — (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 הצדיק הירושלמי — ר' אריה לוין זצ"ל — משדר תעודי המעלה קווים לדמותו (ש"ח). 20.30 "חצפית" — מגזין דו־שבועי לענייני מדע, טבע ורפואה. הנושא העיקרי בתכנית הפעם: "דילול עוברים". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "מוקד". 22.05 סרט קולנוע — "ימים ברקיע". 23.35 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו
קול המוסיקה
06.02 "צלילי בוקר". 07.09 "בהאזנה נינוחה" — באך: סויטה תזמורתית מס' 4 ברה מג'ור מוצרט: הקונצ'רטו לפסנתר ברה מג'ור, ק. 415 היידן: הסימפוניה ה־98, בסי־במול מג'ור ודבז'אק: רביעיית כלי־קשת במי מינור. 09.00 "קונצרט בוקר" צ'ייקובסקי: סימפוניה "מנפרד", רכמאנינוב: טרצטו ברה מג'ור. בטהובן: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור, לפסנתר ולתזמורת ביזה: "העלמה מארל", מוסיקה למחזה ירונה אלוטין: סויטה לפסנתר סיבליוס: הסימפוניה מס' 7 אופוס 105 בדו־מג'ור. 11.57 "מגישים שיר". 12.00 "אמנים באולפן" — אמנון ומיר — קלרנית/מרים הרטמן — ויולה/ניימן — פסנתר מ. ברוך: 8 קטעים, אופוס 83 הינדמית: סונטה (1939) סן־סנס: סונטה, אופוס 167. 13.05 "בהאזנה נינוחה" — כרוביני: הפתיחה "עלי כאבה" סטר קורנליוס: "הספר מבגדד", פתיחה ומערכה ראשונה יוהאן שטראוס: אינטרמצו וולס "אלף לילה ולילה" ראבל: "שחרזדה", מחזור שירים רימסקי־קורסקוב: "שחרזדה", סויטה סימפונית אופוס 35 (על פי "אלף לילה ולילה"). 16.00 "מוסיקה ווה" — ראשונה בסדרת תכניות המוקדשות ליצירות מן הפורום הבינלאומי של מלחינים הנתמכים ע"י אונסקו, פאריס 1986. בולגריה: סלמן דיורוב: אלגיה וטוקטה 2. ארה"ב מורטון סובוטניק: "המפתח לשירים" 3. ארה"ב מל פאול: "אינטרמצו". 16.00 "קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית י"ם רשה"ש "יעקב גלבוע: "ספיה". 4 שירים של רחל סן־סנס: קונצ'רטו מס' 4 לפסנתר ותזמורת סיזאר פרנק: סימפוניה ברה־מינור. 17.30 "מן העבר הרחוק". 18.00 "ריזוקן". 19.00 "מוסיקה ארוכה עליכם" — סופה: הפתיחה "משורר ואכר" שוסון: פואמה לכנור ותזמורת, רימונד פגל: "סתיו" ו"חורף" מתוך "עונות השנה" עפ"י ויואלדי (עיבוד בנוסח ג'ז) ביזה: סויטה מס' 1 מתוך "כרמן". 20.05 "אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 "מגישים שיר". 20.30 "אופרה של יום רביעי" — בריטן: "אונס לוקרציה". 23.00 "מחזורי יצירות" — ויואלדי: קונצ'רטי להרכבים שונים.

רשת א'
07.30 "רדיורקל" — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 "חוגה" — עם בני הגרל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.05 "בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 16.27 "השכלה ודעת לכל" — "ילדות גילאי 6—10": בין הורים לילדים". 16.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים. 19.05 "שאול כעניין". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "חבר מאותו מכבי" — תכנית הומוריסטית ורזיונית בשידור חי — עורכת ומנחה: מילכה למרן.

רשת ב'
07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 "בראש צעיר" — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 11.30 "סוף לשלום" — עם גדעון הוד. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" — עם אהוד מנור. 13.05 "בוקי היום" — חדשות וזמנים. 14.05 "לראות או לדאות" — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק" — הווי והומור. 15.05 "רגעי קסם". 16.05 "תוצרת הארץ" — שירים עבריים. 16.55 "קראתי ספר" — קוראים ממליצים. 17.05 "יומן בכלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.05 "יש שאלות" — עורך ומנחה איתן אלמוג. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "מוסף"

"לענייני צבא ובטחון". 20.05 "מבט לפול־קלור" — "לאור הזכרונות" — עם המשורר אהרון אלמוג. 21.05 "השושנה פורחת" — לקט רומנסות ושירי־עם ספרדיים. 22.05 "מחפשים את המטמון" — מנחה: משה טימור. 00.15 "בימה ומסך" — לקט קטעים מתוך מחזות מוסיקליים וסרטים.

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — האנוסים־בין נצרות ליהדות — התהוות הפזורה של האנוסים. מרצה: יוסף יחפלן. 06.30 "מוקדים עין" — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע מאס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אילה בוקר". 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 10.55 "שירותרום 87" — פינה מיוחדת. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 "מקום טוב באמצע" — עם אורלי יניב ויצחק קרנר. 14.05 "רו רה יומי" — עם דובי לנץ ורני קרפל. 15.05 "מה יש" — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם רן שילון יעל דן וגוני סביר. 18.05 "עיר משורר" — מגאזין לענייני צבא ובטחון. 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הרעות לחיילים. 19.50 "שירים מכאן" — שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.05 מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור אירועי המשפט. 20.05 "שאלות אישיות" — יעקב אגמון משוחח עם הבמאי ג'ילברטו טיפנו. (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "אוניברסיטה משודרת" — האנוסים — בין נצרות ליהדות (ש"ח). 22.05 "על הדבש ועל הכיפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 10.55 "שירותרום 87" — פינה מיוחדת. 23.05 "עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 "שיחת חצות" — עם עוזיה רפפורט. 00.05 ציפורי לילה קלאסיות — עם ארי פרנקל. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM
19.05 "רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 "סבבבבסיס" — מידע, ד"שים, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות עם משה מורד. 22.05 "על הדבש ועל הכפאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "קול הג'אז הזה" — עורך ומגיש: רני קרפל.

רשת ג'
06.05 "בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.05 "שיר בבוקר בבוקר". 09.05 "מה כבר תשעו" עם אבי אתגר. 10.05 "שבעים מי יודעו". 11.05 "אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס. 12.05 "רק מוסיקה". 13.05 "רק בימי חול" עם מנחם פרי. 14.05 "פזמון חוזר". 15.05 "חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי. 16.05 "הצגה יומית" עם יקיר אביב. 18.05 "הצעקה האחרונה" עם יגאל רביד. 20.05 "לי ולך" — שיר וברכה. 21.05 "צליל מכוון". 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע
תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אבחה: קשוחים שבאלה 5, 7.15, 9.40
אורלי: סגור
בן־יהודה: ניפגש בחוף 5, 7.15, 9.30
גת: חנות קטנה ומטריפה 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: שובו של הנוסע השמיני 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: שלושה אמיגוס 7.30
הוד: שלושה אמיגוס 5, 7.15, 9.30
לימור חרש: הביקור שאחרי 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה 7.30, 9.30
סינמה 1: עשרת הדברות 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
פאר: ללא רחמים 5, 7.30, 9.30
פאריס: בטי בלו 12, 2, 7.15, 9.30
1984 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף 5, 7.30, 9.50
חן 2: הרומן שלי באוקספורד 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: ג'ושוע אתמול והיום 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: כלא הנשים 5, 7.15, 9.30
תכלת: דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35
רמת־גן
אואזיס: צבע הכסף 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 2: קשוחים שבאלה 5, 7.20, 9.40
גן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15
ירושלים
אדיסון: 3 אמיגוס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קשוחים שבאלה 4.30, 9.15
בית אגרון:
היידי בת ההרים 10.00
הסיפור שלא נגמר 11.30
תום סוייר 16.00
הסיפור שלא נגמר 17.30
גבר ואשה לאחר 20 שנה 19.30
דנטון 21.30
כפיר: פלטון 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: צבע הכסף 4.30, 7, 9.15
מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה 7.00, 9.30
הבירה: הקשר הגורדוני 4.30, 7.15, 9.15
אוריון
אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.30, 9
אור 2: ג'אק פלאש המקסים 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: סיגליות הן כחולות 6.30, 9.00
אור 5: זעקת אמת 4.30, 7.00, 9.00
עדן: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: קיץ 18.30
חיפה
ארמון: ללא רחמים 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
חן: דקה לחצות 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שלושה אמיגוס 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: ניפגש בחוף 4.45, 7.15, 9.30
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: כלא הנשים 4.30, 7.00, 9.00
אמפי: ג'ינג'ה דרקון האש 4.30, 7.00, 9.15
אורליה: חורה לנערים 4.45, 9.15
קרן אור המתורשי: אהבה נדירה 7.00, 9.15
נתניה
שרון: פלאטון 5, 7, 9.15
סטודיו: חורה לנערים 5, 7, 9.15
חולון
סבוי: פלטון 5, 7.15, 9.30
מגדל: צבע הכסף 6.00, 9.00
ארמון: זאב אמריקני בלונדון 5, 7.30, 9.30
בת־ים
עצמאות: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
הרצליה
היכל: מפרץ מוסקיטו 5.00, 7.15, 9.30
באר־שבע
חן: כלא הנשים 4.30, 7.30, 9.15
פתח־תקוה
היכל 1: שלושה אמיגוס 5, 7.15, 9.30
היכל 2: פלאטון 5, 7.15, 9.30
היכל 3: הזוג 5, 7.15, 9.30
עפולה
מפתרון: חלומות מתוקים 8.30
רעננה
אורות: חטיפה נעימה 4.30, 7, 9.30
גבעתיים
הדר: עיסקה ללא רחמים 4.30, 7.15, 9.30
ראשון־לציון
רון 1: חברי הדרקון אליוט, פלאטון 4.30, 7.15, 9.30
רון 2: קרוקודיל דנדי, עוץ לי גוץ לי 4.30, 7.15, 9.30

תיאטרון
הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ד', 8.4
הדוד וניה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ד' 8.4 בשעה 20.30
"אדיפוס" מחזמר לשניים

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3
חולון
תקוה — כיכר סטרומה
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28
נתניה
קרנגל — מ. מסורי, ק. גורדון
פתח־תקוה
פינסקר — פינסקר 2
רמת־גן
הרסה — כצנלסון 151
תל־אביב
דיזנגוף — דיזנגוף 132
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
ק. אליעזר — כבר מאירהוף 6
רחובות
הרצל 134 — סגל
רעננה־כ"ס
מ. גולן — אחוזה 198

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקווה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
שערי צדק - ילדים
הדסה ע"כ — פנימית, נשים, כירורגית, עיניים
הדסה ה"צ — אורטופדית
ביקור חולים — א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יעסוק מידע טלפוני בימים א'־ה' בין: 08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00 טלפונים: 03-433500, 03-433500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-245358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00—20.00)
גליל מערבי - 04-922222
קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' וד': טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד החברה לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה ב', טל' 425566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות באמצעות טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל: 03-285822, 294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'־ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35516
סילוק מיטורדים
מוקד קח"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022; עפולה — טלפון 065-93334; טבעון — 101, טלפון 04-931401; נהריה — טל' 04-923333; בת־ים — טל' 5511111; באר־שבע — טל' 057-74767.

הנהלת הפילהרמונית מכחישה הטלת טרור ע"י זובין מהטה
טוענת כי ישראלי מעולם לא פוטר, אלא הפסיק את העבודה על דעתו בלבד

הנהלת התזמורת הפילהרמו־נית הכחישה אתמול בבית־הדין לעבודה בת"א את תביעתו של נגן הויולה אריה ישראלי נגדה ואת הטענות שהעלה נגד המנצח זובין מהטה.
בדיון הראשון שהתקיים אתמול בבית־הדין הגיש חבר הנהלת התזמורת, צבי ליטבק, תצהיר לשופט יאיר נהומי, ובו הוא דוחה את טענותיו של ישראלי.
בתצהירו טוען ליטבק, כי מינויו של ישראלי לנגן ויולה ראשי לא היה אף פעם מינוי של קבע, אלא חודש מדי שנה לנסיון, עקב הפרות משמעת מצידו.
תצהירו של ליטבק התייחס בקצרה לטענות המפורטות של ישראלי לפיהן זובין מהטה "פגע ופוגע בשיטתיות בחברי התזמורת, כדי להביאם למצב של פחד ויראה מפניו ומטיל טרור מכוון, כשהוא מבחין בין 'חסידים' לבין 'מתנגדים' מקרב חברי התזמורת", וכי "ברוב ערמומיותו ותככיו הצליח זובין מהטה לגרום למשברים נפשיים והתקפי לב למספר חברי תזמורת, ולמצב של פחד וחשד בין חברי התזמורת, באופן שכל אחד חושש להביע את דעתו, מחשש שהוא יזכה לטיפולו המסור". ליטבק טוען, כי אלה "דברי הבל, שמטרתם לפגוע ולהכפיש את שמו של זובין מהטה".

הפר כללי המשמעת
ליטבק הכחיש גם את טענותיו של ישראלי, כי זובין מהטה התנכל לו והעליבו. לדבריו, כל החלטותיו של המנהל המוזיקלי מכוונות רק לשיפור רמת התזמורת, וטענות ההתנכלות כביכול נועדו להכפיש את שמו של זובין מהטה.
עוד טוען ליטבק בתצהירו, כי ישראלי הפסיק לעבוד בתזמורת כבר בחודש אוקטובר 1986. מאז היו אליו פניות רבות מאוד שיחזור לעבודה אך הוא סירב. מכאן, שישראלי מעולם לא פוטר, כי אם הפסיק את העבודה על דעתו בלבד. בכך, נאמר בתצהיר, הפר ישראלי את כללי המשמעת הנהוגה בתזמורת הפילהרמונית ודינו כמתפטר.
בתצהיר נטען להלן, שלבית־הדין לעבודה אין כלל סמכות לצוות על החזרתו של התובע לעבודה כפי שדרש ישראלי בתביעתו. זאת מכיוון שיש בכך משום כפיה לקבל שירות אישי — דבר העומד בניגוד לחוק. עוד הוא טוען, שאין זה מן הדין ומן הצדק לצוות על תשלומי שכר לאיש שאיננו עובד.
ליטבק הדגיש, כי פעולותיהם של זובין מהטה ושל התזמורת הפילהרמונית כלפי נגן הויולה אריה ישראלי נעשו בתום לב, מתוך רצון כן לסיים את הפרשה בדרכי שלום. "אולם תביעותיו הכספיות המופרזות של המבקש ואיומי הסרק שלו מנעו הגעתנו להסדר הוגן". (עתים)

מתנחלים מקריית־ארבע חסמו כביש ירושלים־חברון

מתנחלים מקריית־ארבע חסמו שלשום בלילה את כביש ירושלים־חברון באיזור העיירה חלחול, לאחר שאוטובוס "אגד" בקו 60 שיצא מקריית ארבע בשעה 8.30 בערב הותקף באבנים במרכז העיירה.
שמואל בן־ישי, יו"ר הוועד לשמירת הבטחון בכבישים באיזור יהודה ושומרון, אמר, כי בגלל חוסר האונים שמגלים לאחרונה כוחות הבטחון בסיכול אירועים מסוג זה נאלצים חברי הוועד לצאת לחלחול כדי למנוע תקריות נוספות וכדי לשמור על הסדר במקום".
בין הבתים הסתובבו גם אנשי תנועת "כך" שהגיעו לחלחול. הם יידו אבנים וגרמו נזק לרכוש — לשמשות של מכוניות ולזגוגיות של קולטי שמש.
כוחות צה"ל והמשטרה שהגיעו למקום פיזרו את המתנחלים ולא נמסר על מעצרים.

נפצע מירויות שוטר
צעיר תושב רמאללה נפצע אתמול בבוקר מירויות שוטר, לאחר שניסה לחטוף את נשקו של השוטר במהלך הפגנה שהיתה במרכז העיר רמאללה בשעות הבוקר.
המפגינים התקהלו במרכז העיר, יידו אבנים לעבר שוטרי מג"ב והתפזרו רק לאחר שמפקד כוח מג"ב ירה מספר יריות אזהרה באוויר.
נוסע מכונית ישראלית נפצע באורח קל בסביבות השעה 10 בבוקר מאבנים שהושלכו לעבר מכוניתו בזמן שעבר ליד תחנת המשטרה ברמאללה. שמשות המרכב נופצו והפצוע טופל במקום ולאחר חקירה קצרה שוחרר לביתו.

הפגנת סטודנטים בחברון
כ־150 סטודנטים הפגינו אתמול בחברון ופוזרו ע"י כוחות צה"ל באמצעות רימוני גז מדמיע.
המפגינים יצאו בשעות הבוקר לכיוון מרכז העיר ובדרכם צעקו סיסמאות תמיכה באש"ף ונגד כוחות הכיבוש. יידו אבנים במכוניות ישראליות ובחנויות ערביות הסמוכות לכביש וחסמו כבישים ראשיים בעיר.
במחנה הפליטים בלטה ליד שכם התקיימה אתמול שביתת מסחר מלאה ושביתת לימודים בבית־הספר לבנים, לאות הזדהות עם שביתת הרעב של האסירים.

בקבוקי תבערה
בקבוק תבערה נזרק אתמול בבוקר לעבר כוח של צה"ל שנע בככר מנרה במרכז העיר רמאללה. לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.
בעקבות האירוע הטילו כוחות הבטחון עוצר על מרכז העיר רמאללה לשעתיים, ואחרי כן הוארך העוצר עד 1400.
בקבוק תבערה נוסף נזרק אתמול אחה"צ מבית הספר של אונר"א במחנה הפליטים בטול כרם, לעבר אחד הכבישים הפנימיים במחנה. (עתים)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג מחדר מכונות והסקה והתקנת משרד למקצוע חופשי, קומת קרקע לתקופה של חמש שנים ברח' בן־ציון מס' 7 גוש 6904 חלקה 64, תיק בנין 007־7/350 בקשה מס' 870261.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנג־דויות תתקבלנה במשך 14 יום מתא־ריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לווע־דה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשי־מוש חורג ממגורים לבית מרקחת ברחוב שלונסקי מס' 20 גוש 6625, חלקה 593, תיק 020־805, בקשה מס' 26717.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
גבעתיים
הודעה עלפי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
גוש 6154, חלקה 731, רחוב הדגנים 20, גבעתיים. תיק בניה מס' 450.
בקשה לתוספת בניה בבית מגורים בקומת קרקע, עם הקלה של 4% באחוזי בניה ועוד הקלה של 10% במרווח צדדי.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום פרסום של הודעה זו. אם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הוועדה.
יצחק ירון — יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, גבעתיים
תאריך: אפריל 1987

זכו בלוטו
בהגרלת הלוטו מספר 14/87 עלו בגורל המספרים הבאים: 4; 10; 22; 34; 37; 40 והמספר הנוסף 16.

"טובים"
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מועצה אזורית באר־טוביה
מועצה מקומית קרית־מלאכי
טלפון: 055-83701
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 (להלן: החוק)
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר כתבי משה הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה "טובים" (להלן: הוועדה) בקשה להתרת הקלה בגובה בגוש רשום 2713 חלקה מס' 13 במושב ינון מגרש מס' 115 — והיינו: הקלה בגובה בית המגורים 1.00 מטר מעל הגובה המותר.
התנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה במשרדיה במועצה האזורית באר־טוביה.
ניתן לעיין בתכנית במועצה במשרד זה בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—12.00.
יעקב כהן — יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה — רעננה (להלן הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6579 חלקה 184 רח' התפוז מבוקשת הקלה של 5.7% דהיינו 30.7% במקום 25% המותרות לפי תכנית רע/1/א.
כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ
יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

"מקום בצמרת"
מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג', קול־ישראל, 7.4.87
1. כשחצעני אוהב – ירדנה ארזי
2. חזק מחחיים – מני גייקובסון
3. מעמיד פנים – רבקה זוהר
4. ביום של חפצצה – רמי קליינשטיין
5. רק בינתיים – אילנית
6. נפרדנו כך – נורית גלרון
7. עד הסוף – אסתר שמיר
8. רוצים שלום – אמני ישראל
9. לשיר איתך – שושנה דמארי ובועז שרעבי
10. נוסעת בעקבות האהבה – ורדינה
11. סוד – אדם
12. יום חדש – אילנה אביטל
13. אהבת מולדת – דורית ראובני
14. מערבה מכאן – ריקי גל
15. רוברט – מוסקבה
16. לילה אחרון בעיר – להקת פקוד המרכז
17. כל נדרי – חיים משה
18. יעל ואני – אפרים שמיר
19. אפשרות אחרת – חראלה בר
20. עורי אפריקה – משה פרי
21. בוא נשכח ונסלח – גלי עטרי
22. למה דווקא איתך – דפנה ארמוני
23. שלכת אבי – נתנאלה
24. אדם – גבי ששון
25. ציפור חלום – רון אחרוני
26. אגדת סטיבי – ג'ני רבין
27. שיר עם פולני – פופלקס
28. הזכרון שלך – ראובן ארז
29. סילונים – קובי אוז
30. חורף מיוגע – רוני תורג'מן
לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש
31. שיר הבטלנים – דטנר וקושניר
32. די לי די – אילנה אביטל
33. קזינו עולמי – מיקי קם
34. כינור – דודו פישר
35. לחזור הביתה – אריק סיני
לכבוד:
"מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים, מיקוד 91010
[illegible] את מספר השיר:
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐
שם:
כתובת:
מיקוד ____ תאריך ____

בפליליים

בן 14 נדקר למוות בידי חברו בעיירה לגייה
מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"
נער בן 14 נדקר אתמול למוות בעיירה הבדואית לגייה. החשוד בהריגתו, נער בן 13 וחצי, נעצר על־ידי המשטרה והודה במעשה.
חקירת החשוד העלתה, כי בדרכם לבית־הספר בתל־שבע החל המנוח להתגרות בו. נער אחר קרא לו לתבוע את עלבונו והוא שלף אולר ודקר את חברו בחזהו.
מורה שעבר במקום העביר את הפצוע לבית־החולים "סורוקה" בבאר־שבע וכעבור זמן קצר הוא נפטר מפצעיו.
שוטרים רבים הגיעו ללגייה כדי להרגיע את הרוחות ולמנוע נקמת דם.

סרן במילואים חשוד בהנחת המטען בירוחם
מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"
יעקב נחמני בן 30, סרן (מיל.) בשירות, החשוד בהנחת מטען החבלה תחת ביתו של ראש התנועה להפצת תורה בירוחם, שוחרר אתמול בערבות בבית־משפט השלום בבאר־שבע.
נשיא בית־משפט השלום, יוסף רבי, קבע, כי מקריאת כרוזים, שהחשוד הודה בהפצתם, אכן עולה איום בשפיכות דמים. "הכרוזים מלווים כעס עצור ועצום נגד חלק מהעסקנים וראשי הדת בארץ, אך ייתכן שאין הם חורגים מגדר איום", אומר השופט.
גם העובדה שהחשוד גר בסמוך לביתו של ראש התנועה להפצת תורה עומדת לזכותו, מפני שהוא ובני משפחתו עלולים היו להיפגע מן הפיצוץ, ציין השופט.
נחמני שוחרר, כאמור, בערבות ונצטווה שלא לעזוב את ביתו עד ערב חג הפסח.

ילדה מבנימינה הותקפה ע"י תושב ג'אסר א־זרקה
מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"
ילדה בת 9 וחצי מבנימינה הותקפה שלשום על־ידי צעיר בן 20 מהכפר ג'אסר א־זרקה.
הילדה הותקפה על־ידי הצעיר כאשר טיילה בשביל צדדי, המקצר את הדרך לביתה. הוא דחף אותה לגדר והיא נחבלה בגבה. הילדה קיבלה טיפול רפואי בבית־החולים "הלל יפה" בחדרה ושוחררה לביתה.
הצעיר אותר על־ידי שוטרי משטרת זכרון־יעקב בפעולת בזק משטרתית. בחקירתו הודה במעשה ואף שיחזר אותו.
חוקרי המשטרה מסרו, כי טרם ידוע מה היו כוונותיו של הצעיר ונבדקת אפשרות כי התקיפה בוצעה על רקע מיני.

8 חשודים בסחר בסמים נעצרו בפשיטה בחיפה
מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"
אורי חתואל בן 28 מעכו, אחיו של אלוף ישראל בסיף יצחק חתואל, נעצר אתמול לתשעה ימים בבית־משפט השלום בחיפה כחשוד בסחר בסמים.
אורי חתואל נעצר אמש יחד עם שמונה חשודים אחרים במבצע שערכה יחידת הסמים במשטרת מרחב חיפה בשיתוף כוחות מתחנת זבולון ומרחב גלים. הפשיטה התבצעה בעקבות איסוף מידע מודיעיני והצטברות חומר חקירתי רב שהצביע על החשודים בסחר סמים.
במהלך הפשיטה בה נעצרו שמונת החשודים נתפסו גם סמים ורכוש גנוב.
אורי חתואל חשוד בביצוע ארבע עיסקות סמים. מפקד דן דורנאי טען, כי יש בידי המשטרה ראיות לכאורה שיש בהן כדי להחשידו.
אחיו של אורי, אלוף ישראל בסיף יצחק חתואל, הואשם ביבוא סמים מצרפת ונעצר עד תום ההליכים נגדו.

לנילי ואסף ארזי
אתכם באבלכם הכבד על מות
האם
המוסד החינוכי בקעת כנורות
חניכיו ועובדיו

לגדי ולמשפחה
אתכם באבלכם במות
האב
הסתדרות השומר הצעיר בישראל